

Universitatea “Politehnica” din București
Facultatea de Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației

Tablă de șah inteligentă

Proiect de diplomă

prezentat ca cerință parțială pentru obținerea titlului de

Inginer în domeniul Electronică și Telecomunicații

programul de studii de licență *Microelectronică, Optoelectronică și
Nanotehnologii*

Conducător științific

Conf. Dr. Ing. Horia CUCU

Absolvent

Victor-Valentin MOCANU

București
2020

Universitatea "Politehnica" din București
Facultatea de Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației
Departamentul TEF

Anexa 1

TEMA PROIECTULUI DE DIPLOMĂ
a studentului **MOCANU G.D. Victor-Valentin**, 441E-MON.

1. Titlul temei: Tablă de șah inteligentă

2. Descrierea contribuției originale a studentului (în afara părții de documentare) și specificații de proiectare:

Scopul lucrării de diplomă este proiectarea și realizarea unei table de șah inteligente destinată învățării rapide și eficiente a jocului de șah. Proiectul este structurat în două etape (hardware și software) prezentate pe scurt în continuare.

În ceea ce privește partea hardware, proiectul urmărește implementarea următoarelor funcționalități: recunoașterea câmpurilor (realizată cu ajutorul senzorilor magnetici cu efect Hall), semnalizarea diverselor tipuri de mutări posibile prin folosirea LED-urilor RGB, conversia modului de transmitere a datelor (paralel-serial și serial-paralel) prin utilizarea registrelor de deplasare, integrarea unui ceas de șah pentru controlul timpului de joc.

Partea software presupune dezvoltarea unei aplicații firmware destinată implementării regulilor jocului de șah și diferențierii pieselor (tipul și culoarea acestora) pe baza poziției inițiale.

3. Resurse folosite la dezvoltarea proiectului:

Limbajul de programare C (Atmel Studio), placă de dezvoltare cu microcontroler din familia AVR (seria ATmega).

4. Proiectul se bazează pe cunoștințe dobândite în principal la următoarele 3-4 discipline:

Microcontrolere, CID, PC, SDA

5. Proprietatea intelectuală asupra proiectului aparține: U.P.B.

6. Data înregistrării temei: 2019-11-25 14:43:55

Conducător(i) lucrare,
Conf. dr. ing. Horia CUCU

Student,

Director departament,
Conf. dr. ing. Marian VLĂDESCU

Decan,
Prof. dr. ing. Mihnea UDREA

Cod Validare: 17e31b4f53

Declarație de onestitate academică

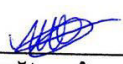
Prin prezenta declar că lucrarea cu titlul "*Tablă de șah inteligentă*", prezentată în cadrul Facultății de Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației a Universității "Politehnica" din București ca cerință parțială pentru obținerea titlului de *Inginer* în domeniul *Electronică și Telecomunicații*, programul de studii *Microelectronică, Optoelectronică și Nanotehnologii (MON)* este scrisă de mine și nu a mai fost prezentată niciodată la o facultate sau instituție de învățământ superior din țară sau străinătate.

Declar că toate sursele utilizate, inclusiv cele de pe Internet, sunt indicate în lucrare, ca referințe bibliografice. Fragmentele de text din alte surse, reproduse exact, chiar și în traducere proprie din altă limbă, sunt scrise între ghilimele și fac referință la sursă. Reformularea în cuvinte proprii a textelor scrise de către alți autori face referință la sursă. Înțeleg că plagiatul constituie infracțiune și se sancționează conform legilor în vigoare.

Declar că toate rezultatele simulărilor, experimentelor și măsurărilor pe care le prezint ca fiind făcute de mine, precum și metodele prin care au fost obținute, sunt reale și provin din respectivele simulări, experimente și măsurători. Înțeleg că falsificarea datelor și rezultatelor constituie fraudă și se sancționează conform regulamentelor în vigoare.

București, 17.06.2020

Absolvent Victor-Valentin MOCANU

(semnătura în original)

Cuprins

Cuprins	7
Listă de figuri.....	9
Listă de tabele	13
Listă de acronime	14
Introducere.....	15
Motivație.....	15
Obiective urmărite.....	15
Structura proiectului.....	16
Capitolul 1 - Starea artei în domeniul jocurilor de societate inteligente	17
Capitolul 2 - Cerințe și soluții în implementarea unei table de șah inteligente.....	21
Capitolul 3 - Structura hardware a tablei de șah	25
3.1) Schema bloc a sistemului	25
3.2) Blocul de intrare	26
3.2.1) Scurtă prezentare a senzorului TLE4905	26
3.2.2) Principiul de funcționare al senzorilor cu efect Hall.....	27
3.2.3) Rolul senzorilor TLE4905 și al butoanelor în cadrul sistemului	28
3.3) Blocul de procesare și control	31
3.3.1) Scurtă prezentare a plăcii de dezvoltare cu microcontroler ATmega2560	31
3.3.2) Rolul microcontrolerului ATmega2560 în procesarea datelor și controlul sistemului	32
3.4) Stabilirea comunicației între blocul de intrare și blocul de procesare și control	33
3.4.1) Scurtă prezentare a registrului de deplasare paralel-serial SN74HC165N.....	33
3.4.2) Protocolul SPI.....	35
3.4.3) Rolul registrelor de deplasare SN74HC165N și al protocolului SPI în cadrul sistemului	37
3.5) Blocuri de ieșire	38
3.5.1) Scurtă prezentare a LED-ului WS2812C și a protocolului NRZ	38
3.5.2) Rolul LED-urilor WS2812C în cadrul sistemului	39
3.5.3) Scurtă prezentare a modulului MAX7219	40
3.5.4) Rolul modulului MAX7219 și al protocolului SPI în implementarea unui ceas de șah	42
3.6) Sursa de alimentare.....	43
Capitolul 4 – Structura software a tablei de șah.....	45
4.1) Schema bloc a structurii software.....	45

4.2) Structura de cod pentru configurarea modulelor si implementarea protocoalelor de comunicație.	46
4.2.1) Implementarea software a protocolului SPI (funcții de inițializare, transmiterea datelor către modulul MAX7219 și recepționarea datelor de la registrele de deplasare SN74HC165)	46
4.2.2) Configurarea timer-ului intern al microcontrolerului ATmega2560 și implementarea ceasului de șah	49
4.3) Structura de cod pentru implementarea regulilor jocului de șah, recunoasterea pieselor (tip și culoare) și sugerarea mutărilor posibile ale acestora în conformitate cu aceste reguli	52
4.3.1) Recunoașterea tipului de piesă prin procedee software	52
4.3.2) Prezentarea funcțiilor pentru prelucrarea datelor (operații matriceale) și afișarea mutărilor posibile în funcție de piesa selectată	53
Capitolul 5 - Structura fizică a tablei de șah	69
5.1) Proiectarea mecanică a tablei de șah fizice care integrează sistemul încorporat	69
5.1.1) Determinarea dimensiunilor componentelor electronice și poziționarea acestora în interiorul tablei fizice	69
5.1.2) Stabilirea cotelor tablei de șah	71
5.2) Prezentare sumară a etapelor de tehnologie în succesiunea impusă de proiectare și vizualizarea produsului final	73
Capitolul 6 - Experimente și rezultate obținute	79
6.1) Teste și măsurători realizate pe circuitul electronic al tablei de șah	79
6.2) Testarea software a codului ce implementează regulile jocului de șah	84
Concluzii, contribuții personale și îmbunătățiri ulterioare	93
Concluzii	93
Contribuții personale	93
Îmbunătățiri ulterioare	94
Bibliografie:	95
Anexe	97
Anexa 1 – Schema hardware a tablei de șah inteligente	97
Anexa 2 – Diagrama de decodare a pozițiilor senzorilor magnetici de pe tabla de șah	99
Anexa 3 – Funcții pentru implementarea protocolului SPI și configurarea timer-ului	100
Anexa 4 – Funcție pentru aprinderea LED-urilor la ridicarea pionului	103
Anexa 5 – Funcție pentru aprinderea LED-urilor la ridicarea nebunului	107
Anexa 6 – Accesarea codului complet al tablei de șah inteligente	115

Listă de figuri

Figura 1.1 – Tablă de șah ce permite interacțiunea cu motorul de analiză Stockfish. Sursa: [15].	17
Figura 1.2 – Prezentarea cubului Rubik GoCube. Sursa: [16].	18
Figura 1.3 – Prezentarea zarului inteligent GoDice al companiei GoCube. Sursa: [17]	19
Figura 2.1 – Specificațiile tablei de șah inteligente din perspectiva utilizatorului	21
Figura 2.2 – Stabilirea comportamentului tablei de șah inteligente	22
Figura 2.3 – Funcționalitatea tablei de șah împărțită în funcții simple	23
Figura 3.1 – Schema bloc a tablei de șah inteligente.	25
Figura 3.2 – Structura pinilor senzorului TLE4905. Sursa: [3]	26
Figura 3.3 – Efectul Hall exercitat asupra unui material semiconductor. Sursa: [4]	27
Figura 3.4 – Structura internă a unui senzor magnetic digital cu efect Hall. Sursa: [5]	28
Figura 3.5 – Set de magneți de tip disc din neodim. Sursa: [14]	29
Figura 3.6 – Interconectarea senzorilor TLE4905 și a butoanelor	30
Figura 3.7 – Identificarea butoanelor pe tabla de șah inteligentă	31
Figura 3.8 – Structura pinilor plăcii de dezvoltare cu microcontroler ATmega2560. Sursă: [7]	32
Figura 3.9 – Structura pinilor registrului de deplasare SN74HC165N. Sursă: [8]	33
Figura 3.10 – Diagrama de timp a registrului SN74HC165N. Sursa: [8]	34
Figura 3.11 – Conectarea pinilor specifici protocolului SPI. Sursa: [9]	35
Figura 3.12 – Transmiterea unui pachet de date prin protocolul SPI. Sursa: [10]	36
Figura 3.13 – Schema bloc a interfeței SPI. Sursa: [6]	37
Figura 3.14 – Structura pinilor LED-ului WS2812C. Sursa: [11]	38
Figura 3.15 – Diagrama de timp a protocolului NRZ în cazul LED-ului WS2812C. Sursa: [11]	39
Figura 3.16 – Interconectarea în cascadă a celor 64 de module WS2812C. Sursa: [11]	40
Figura 3.17 – Schema bloc a modului MAX7219 și modul de interconectare al pinilor SPI la un microprocesor. Sursa: [12]	41
Figura 3.18 – Formatul pachetului de date transmis către modulul MAX7219. Sursa: [12]	43
Figura 3.19 – Sursă de tensiune stabilizată în comutație SP-50-5V. Sursa: [13]	43
Figura 4.1 – Schema bloc a structurii software corespunzătoare tablei de șah inteligente.	45
Figura 4.2 – Funcția “SPI_masterInit()”	46
Figura 4.3 – Funcția “SN74HC165_SPI_masterReceive()”	47
Figura 4.4 – Funcțiile “MAX7219_SPI_masterTransmit()” și “MAX7219_SPI_configureDisplay_decoded()”	48
Figura 4.5 – Funcțiile “MAX7219_SPI_displayWhiteTime()” și “MAX7219_SPI_displayBlackTime()”	49

Figura 4.6 – Funcții pentru configurarea, pornirea și oprirea timer-ului 1	50
Figura 4.7 – Definirea pieselor de șah prin procedee software	52
Figura 4.8 – Matrici pentru inițializarea și urmărirea poziției pieselor de șah	53
Figura 4.9 – Funcții pentru definirea mutărilor corespunzătoare celor șase tipuri de piese de șah	54
Figura 4.10 – Câmpuri legale pentru pionul alb aflat pe poziția inițială	55
Figura 4.11 – Promovarea pionului alb	55
Figura 4.12 – Cod pentru promovarea pionului în turn, respectiv damă	56
Figura 4.13 – Organigrama funcției “setLedsForPossibleMovesPawn()”	57
Figura 4.14 – Comparăția câmpurilor posibile între un cal situat în centrul tablei și unul situat la marginea tablei	58
Figura 4.15 – Implementarea regulilor pentru mutarea nebunului	59
Figura 4.16 – Organigrama funcției “setLedsForPossibleMovesBishop()”	60
Figura 4.17 – Implementarea regulilor pentru mutarea turnului	61
Figura 4.18 – Implementarea regulilor pentru mutarea damei	62
Figura 4.19 - Mutările regelui alb implementate cu funcția “setLedsForPossibleMovesKing()”	63
Figura 4.20 – Comparăție între funcțiile “setLedsForPossibleMovesKing()” și “eliminatePossibleChecksForCurrentKing()” în cazul regelui alb	64
Figura 4.21 – Operațiile aplicate pentru obținerea matricei regelui care ține cont de amenințările de șah	64
Figura 4.22 – Mutări pentru efectuarea rocadei	65
Figura 4.23 – Organigrama algoritmului de detectare a matului	67
Figura 5.1 – Tabla de șah proiectată în mediul FreeCAD – vedere din față	70
Figura 5.2 – Tabla de șah proiectată în mediul FreeCAD – vedere din spate	70
Figura 5.3 – Tabla de șah proiectată în mediul FreeCAD – vedere laterală	71
Figura 5.4 – Vizualizarea cotelor pentru structura de fagure	72
Figura 5.5 – Vizualizarea cotelor pentru structura ce delimitează perimetrul tablei de șah	72
Figura 5.6 – Vizualizarea cotelor pentru determinarea suprafeței tablei de șah	73
Figura 5.7 – Tăierea plăcii din plexiglas transparent	74
Figura 5.8 – Realizarea caroiajului pentru delimitarea câmpurilor de joc	74
Figura 5.9 – Procesul de lipire și dezlipire a autocolantului	75
Figura 5.10 – Structură tip fagure realizată din benzi de plastic alb ABS	75
Figura 5.11 – Lipirea fagurelui de suprafața din plexiglas	76
Figura 5.12 – Introducerea benzilor ce definesc perimetrul tablei de joc	76
Figura 5.13 - Introducerea senzorilor pe partea inferioară a plăcii de plexiglas	77
Figura 5.14 – Lipirea componentelor electronice și introducerea plăcilor de perfoboard echipate în interiorul tablei de șah	77

Figura 5.15 – Prezentarea produsului realizat – vedere din față.....	78
Figura 5.16 – Prezentarea produsului realizat – vedere din spate	78
Figura 6.1 – Verificarea registrului SN74HC165N - trimiterea octetului 11111111 prin protocolul SPI.....	80
Figura 6.2 – Verificarea registrului SN74HC165N - trimiterea octetului 11010011 prin protocolul SPI.....	80
Figura 6.3 – Trimiterea comenzilor prin SPI pentru afisarea textului “ceas șah”	81
Figura 6.4 – Trimiterea comenzilor prin SPI pentru afisarea timpului de joc pe ceasul de șah	81
Figura 6.5 – Formatul pachetului de date (octetul “00001111”) trimis prin protocolul SPI	82
Figura 6.6 – Evidențierea perioadei semnalului de ceas (vizualizat pe pinul SCLK al microcontrolerului, reprezentat cu culoarea galbenă) folosit în cadrul protocolului SPI	82
Figura 6.7 – Formatul pachetului de date (codul “1100110010110”) trimis prin protocolul NRZ vizualizat la intrarea primul LED din grupul de 64 de LED-uri WS2812 conectate în cascadă.....	83
Figura 6.8 – Verificarea duratei codului “10” trimis prin protocolul NRZ vizualizat la intrarea primul LED din grupul de 64 de LED-uri WS2812 conectate în cascadă	83
Figura 6.9 – Verificarea mutării pionului – ridicarea pionului.....	85
Figura 6.10 – Verificarea mutării pionului – plasarea pionului pe noul câmp	85
Figura 6.11 – Verificarea mutării calului – ridicarea calului	85
Figura 6.12 – Verificarea mutării calului – plasarea calului pe noul câmp	86
Figura 6.13 – Verificarea mutării nebunului – ridicarea nebunului	86
Figura 6.14 – Verificarea mutării nebunului – plasarea nebunului pe noul câmp.....	86
Figura 6.15 – Verificarea mutării turnului – ridicarea turnului	87
Figura 6.16 – Verificarea mutării turnului – plasarea turnului pe noul câmp	87
Figura 6.17 – Verificarea mutării damei – ridicarea damei.....	87
Figura 6.18 – Verificarea mutării damei – plasarea damei pe noul câmp	88
Figura 6.19 – Verificarea mutării regelui – ridicarea regelui	88
Figura 6.20 – Verificarea mutării regelui – plasarea regelui pe noul câmp	88
Figura 6.21 – Verificarea unei capturi de piesă – ridicarea piesei atacatoare	89
Figura 6.22 – Verificarea unei capturi de piesă – ridicarea piesei atacate	89
Figura 6.23 – Verificarea unei capturi de piesă – plasarea piesei atacatoare pe noul câmp.....	89
Figura 6.24 – Verificarea rocadei – ridicarea regelui	90
Figura 6.25 – Verificarea rocadei – plasarea regelui pe câmpul corespunzător rocadei	90
Figura 6.26 – Verificarea rocadei – ridicarea turnului	90
Figura 6.27 – Verificarea rocadei – plasarea turnului pe câmpul corespunzător rocadei.....	91
Figura 6.28 – Promovarea pionului – ridicarea pionului.....	91
Figura 6.29 – Promovarea pionului – plasarea pionului pe câmpul de transformare	91
Figura 6.30 – Promovarea pionului – transformarea pionului în cal	92

Figura 6.31 – Situație de mat – finalizarea partidei de șah (câștigător jucătorul cu piesele negre).....92

Listă de tabele

Tabel 3.1 – Principalele caracteristici ale senzorului TLE4905. Sursa: [3]	27
Tabel 3.2 – Acționarea butoanelor pentru promovarea pionului.....	31
Tabel 3.3 – Principalele caracteristici ale registrului SN74HC165N. Sursa: [8]	35
Tabel 3.4 – Convenția culoare – eveniment marcat	40
Tabel 3.5 – Maparea registrelor în cadrul modulului MAX7219. Sursa: [12]	42
Tabel 3.6 – Corespondența pinilor interfeței SPI în cazul comunicației dintre ATmega2560 și MAX7219	42
Tabel 4.1 – Determinarea valorii încărcate în registrul OCR1A și a factorului de scalare al frecvenței de lucru corespunzătoare timer-ului 1	51

Listă de acronime

Acronime	Descriere	Scurtă explicație
ABS	Acrylonitrile Butadiene Styrene	Acrilonitril Butadien Stiren
AVR	-	Familie de microcontrolere
CPHA	Clock Phase	-
CPI	Clock Per Instruction	-
CPOL	Clock Polarity	-
CPU	Central Processing Unit	-
CTC	Clear Timer on Compare	Mod de funcționare al timer-ului 1 intern al microcontrolerului ATmega2560
DGT	Digital Game Technology	-
DIN	Data Input	Pin de intrare de date
DIP	Dual In-line Package	-
DO sau DOUT	Data Output	Pin de ieșire de date
GND	Ground	-
I2C	Inter Integrated Circuit	-
LED	Light Emitting Diode	-
LSB	Less Significant Bit	-
MISO	Master Input – Slave Output	-
MOSI	Master Output – Slave Input	-
MSB	Most Significant Bit	-
NRZ	Not Return to Zero	-
PCB	Printed Circuit Board	Placă de circuit imprimat
PWM	Pulse Width Modulation	-
RGB	Red Green Blue	-
RISC	Reduced Instruction Set Computer	-
SCLK	Serial Clock	-
SMD	Surface-Mounted Device	-
SPCR	SPI Control Register	-
SPDR	SPI Data Register	-
SPI	Serial Peripheral Interface	-
SPIF	SPI Interrupt Flag	-
SPSR	SPI Status Register	-
SS / CS	Slave Select / Chip Select	-
THT	Through Hole Technology	-
USART	Universal Synchronous and Asynchronous Receiver and Transmitter	-
USB	Universal Serial Bus	-
VCC sau VDD	-	Tensiune pozitivă de alimentare
VSS	-	Tensiune nulă sau negativă de alimentare

Introducere

Motivație

Șahul reprezintă unul dintre cele mai populare sporturi practicate în zilele noastre, fiind apărut încă din a doua jumătate a secolului al VI - lea în zona fostelor imperii asiatice (India, China, Persia) și având un set de reguli bine definit, cunoscut de către jucătorii actuali, abia în secolul al XV - lea. [1]

Fiind în egală măsură un joc, dar și un sport, șahul aduce multiple beneficii persoanelor ce îl practică, printre acestea fiind enumerate: creșterea capacității de concentrare către o anumită activitate, dobândirea unei gândiri analitice și a unui caracter competitiv, sporirea reușitei în diverse situații ce necesită stabilirea unei strategii eficiente și într-un interval de timp scurt.

Evoluția tehnologică din ultimii 30 de ani a atras o dezvoltare puternică în domeniul șahului, persoanele practice ale acestui sport având acces la o serie de unelte menite să le ușureze procesul de învățare în obținerea performanței. Câteva realizări remarcabile în acest sens sunt:

motoarele de analiză (precum Deep Blue, Fritz, Rybka), bazele de date ce înglobează milioane de partide jucate de acum aproximativ 200 de ani și până în prezent (bazele de date ale companiei ChessBase), tablele de șah electronice ce permit vizualizarea în timp real, prin intermediul unei pagini web, a partidelor desfășurate în cadrul unor competiții (tablele de șah electronice ale companiei DGT). Totuși, uneltele prezentate anterior se adresează unor jucători de nivel intermediar, nefiind ușor accesibile persoanelor care fac primii pași în lumea șahului, pentru care conceptele de bază ale acestui joc reprezintă o provocare. De asemenea, utilizarea acestor facilități implică existența unui sistem de calcul în care să fie instalate aplicațiile specifice, iar în cazul motoarelor de analiză, acuratețea calculului este direct influențată de către performanțele procesorului folosit.

Toate aspectele prezentate anterior au determinat alegerea temei prezentate în lucrarea de față, și anume realizarea unei table de șah inteligente menite să ghideze utilizatorii în tainele șahului prin parcurgerea conceptelor de bază într-un mod interactiv și introducerea unei atmosfere de competiție (primul pas fiind utilizarea unui ceas de șah pentru gestionarea timpului de joc).

Obiective urmărite

Scopul lucrării constă în realizarea unei table de șah inteligente sub forma unui sistem incorporat (“embedded”), ce cuprinde parcurgerea următoarelor etape:

- dezvoltarea unei structuri fizice sub formă de tablă de șah inteligentă, capabilă să transmită informații despre poziția curentă a pieselor și să semnalizeze luminos diversele câmpuri de pe tabla de joc;
- extinderea structurii fizice a tablei de șah pentru integrarea unui cronometru ce poate fi folosit pentru contorizarea timpului de joc;
- dezvoltarea unui sistem embedded bazat pe microcontroler care să preia informațiile despre piesele plasate pe tabla de șah și să detecteze diversele mutări posibile ale piesei ridicată de către utilizator, precum și a altor evenimente specifice jocului de șah;

- realizarea unei aplicații firmware pentru configurarea modulelor, implementarea comunicației dintre acestea și introducerea unor algoritmi care să asigure definirea și respectarea setului de reguli specific jocului de șah;
- verificarea funcționalității corecte a sistemului atât la nivel hardware, cât și software.

Structura proiectului

Lucrarea de față este împărțită în șase capitole, după cum urmează:

- Capitolul 1 prezintă domeniul de activitate în care se încadrează tema lucrării, prin observarea principiilor de funcționare ale unor circuite electronice deja existente în categoria jocurilor de societate;
- Capitolul 2 stabilește o serie de specificații ce trebuie urmate în procesul de dezvoltare a unei table de șah inteligente;
- Capitolul 3 realizează o trecere către implementarea hardware a sistemului prin analizarea blocurilor funcționale și a componentelor ce stau la baza fiecărui bloc. De asemenea, în acest capitol se vor prezenta și principalele caracteristici ale modulelor utilizate;
- În capitolul 4 sunt explicate metodele care au dus la realizarea aplicației firmware, punându-se accent pe funcțiile care contribuie la implementarea regulilor jocului de șah și pe modul în care se execută programul principal pe parcursul desfășurării unei mutări;
- Capitolul 5 cuprinde procesul de proiectare mecanică, precum și etapele parcurse în scopul realizării fizice a tablei de șah;
- În capitolul 6 sunt prezentate datele experimentale obținute în urma testării atât a structurii hardware, cât și a fișierelor de cod sursă ce alcătuiesc componenta software a sistemului.

Capitolul 1 - Starea artei în domeniul jocurilor de societate inteligente

Șahul este un sport complex, alcătuit dintr-un set de reguli bine definite și înglobează mai bine de câteva milioane de combinații posibile ale pozițiilor pieselor ce pot apărea pe tabla de șah. Totuși, fiind și un joc al minții, șahul se încadrează în categoria jocurilor de societate ce necesită utilizarea unor informații a priori cunoscute (cum ar fi primele 10-20 de mutări dintr-o partidă de șah, numite de către persoanele de specialitate “deschideri”) și legarea unor noțiuni de logică pentru a stabili o strategie ce va fi urmată în scopul câștigării jocului. Pe lângă jocul de șah, în această categorie se încadrează și jocul de GO, rezolvarea cubului Rubik, precum și alte jocuri ce favorizează gândirea profundă a mutărilor efectuate, în detrimentul norocului.

În continuare, vor fi prezentate câteva exemple de proiecte existente în această arie, folosind sisteme incorporate pentru realizarea implementării propriu-zise. Nu sunt de neglijat nici implementările pur software, însă nu reprezintă un subiect de discuție în cadrul lucrării de față.

Primul exemplu constă în realizarea unei table de șah din lemn, ce are drept scop realizarea unei interfețe fizice între un utilizator și unul dintre cele mai bune motoare de analiză existente la momentul de față (programul Stockfish). Proiectul este realizat de către utilizatorul “MaxChess”, iar pentru mai multe detalii se poate accesa link-ul indicat ca sursa [15] în cadrul bibliografiei.

Figura 1.1 – Tablă de șah ce permite interacțiunea cu motorul de analiză Stockfish. Sursa: [15].

Ca principiu de funcționare, circuitul electronic este alcătuit dintr-o placă de dezvoltare Arduino UNO care controlează o serie de LED-uri verzi THT ce indică câmpurile unde programul Stockfish dorește să amplaseze piesele de joc, utilizatorul având sarcina de a muta piesele de joc pe câmpurile indicate de către motorul de analiză, patru butoane și un LCD 16x4 pentru setarea nivelului de joc al programului (21 de nivele, pornind de la începător și până la cel mai avansat), a pieselelor cu care va juca utilizatorul și a altor opțiuni prevăzute de către această aplicație [15]. Pentru a integra programul Stockfish pe tabla de șah, se folosește placa Raspberry Pi 1 Model B+ ce reprezintă un sistem de calcul introdus pe un cip [15].

Următoarea aplicație este realizată de către compania GoCube și constă într-un cub Rubik asistat de către o aplicație software ce poate fi instalată pe dispozitivele mobile ce rulează sistemele de operare Android sau IOS [16].

Figura 1.2 – Prezentarea cubului Rubik GoCube. Sursa: [16].

Scopul aplicației este de a urmări mișcările efectuate de către utilizator (prin intermediul unor senzori ce determină prin măsurători pozițiile pătratelor de pe fețele cubului) și trimiterea informațiilor către aplicația software ce înglobează următoarele funcționalități: contorizarea timpului de rezolvare a cubului Rubik, realizarea unor puzzle-uri pentru antrenarea utilizatorului și posibilitatea de conectare la internet pentru a concura în mediul online cu alți utilizatori ce dețin acest cub Rubik [16].

Ultimul exemplu prezentat în continuare aparține de asemenea companiei GoCube și constă în realizarea unui dispozitiv inteligent de dimensiuni extrem de reduse, și anume un set de zaruri inteligente. Deși zarul nu intra în categoria jocurilor de strategie, reprezintă un element nelipsit din majoritatea jocurilor de societate în care norocul joacă un rol esențial în câștigarea acestora.

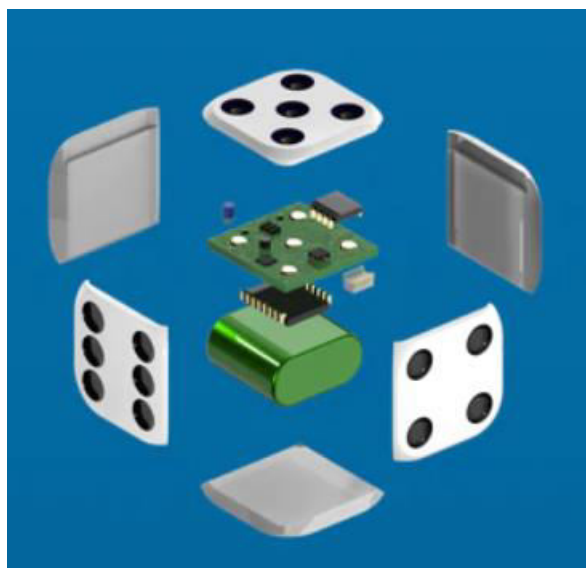

Figura 1.3 – Prezentarea zarului inteligent GoDice al companiei GoCube. Sursa: [17]

Zarul conține accelerometre care măsoara poziția actuală a zarului pentru a extrage informația referitoare la numărul vizualizat pe suprafața superioară a acestuia și un modul bluetooth care permite trimiterea acestor informații către o aplicație instalată pe mobil. Valorile obținute în urma aruncării zarului pot fi salvate în cadrul acestei aplicații software în timpul desfășurării unui joc de societate cu alte persoane aflate în aceeași încăpere sau cu persoane din mediul online. Astfel, acesta este un bun exemplu de sistem incorporat de dimensiuni mici, a cărui funcționare poate dura până la o oră de utilizare, datorită unui supercondensator integrat în cadrul acestui dispozitiv a cărui durată de încărcare este de aproximativ zece secunde [17].

Acestea sunt doar trei exemple de sisteme incorporate și inteligente existente în prezent. În continuarea lucrării, se prezintă atât modul de funcționare (hardware și software) al tablei de șah inteligente, cât și modul de utilizare al acesteia, observând astfel apartenența acestui sistem în domeniul de activitate ilustrat în cadrul acestui capitol.

Capitolul 2 - Cerințe și soluții în implementarea unei table de șah inteligente

Prima etapa în dezvoltarea unui produs este reprezentată de stabilirea cerințelor utilizatorilor vizați, deoarece în funcție de aceste aspecte se determină și eventualele specificații de proiectare ale sistemului. Astfel, grupul țintă al acestui produs este reprezentat de către persoanele care sunt la început de drum și interacționează pentru prima dată cu regulile și rigorile jocului de șah. Printre acestea, se pot enumera: grupele începătoare din cadrul cluburilor de șah, elevii ce studiază șahul ca materie introdusă în programa școlară și nu în ultimul rând, persoanele pasionate de șah, de orice vârstă.

În urma unei analize amănunțite a domeniului de activitate, s-a stabilit un set de posibile cerințe ale grupului țintă în ceea ce privește utilizarea unei table de șah inteligente, prezentate în figura 2.1:

Figura 2.1 – Specificațiile tablei de șah inteligente din perspectiva utilizatorului

Următoarea etapă constă în detalierea comportamentului produsului ce urmează a fi proiectat, pentru a se forma o imagine de ansamblu asupra elementelor ce vor face parte din componența tablei de șah inteligente.

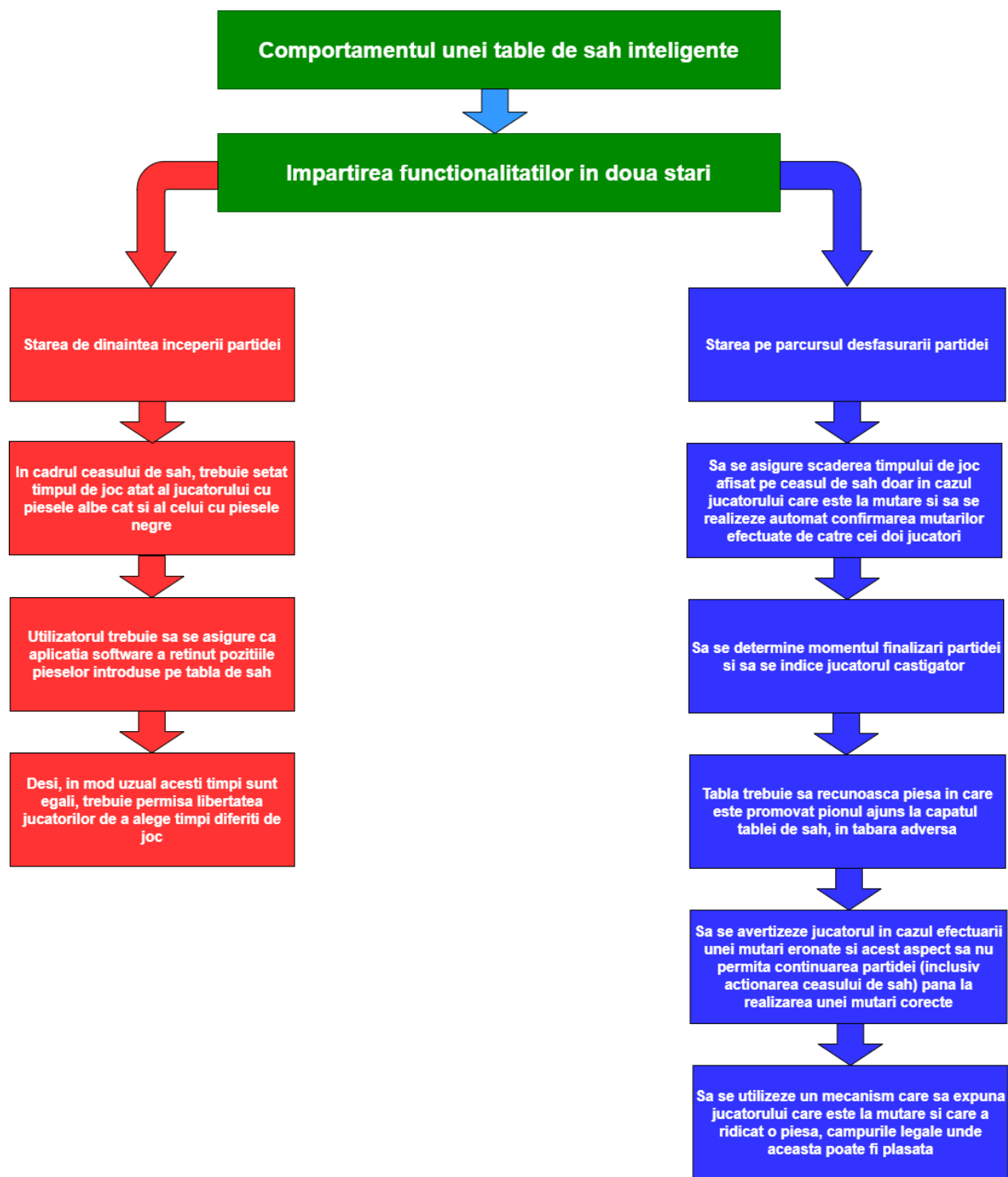

Figura 2.2 – Stabilirea comportamentului tablei de șah inteligente

În ceea ce privește procesul de proiectare, se rezumă toate funcționalitățile parțiale (descrise în figura 2.2) ale tablei de șah inteligente, afirmând că funcția îndeplinită de către acest sistem constă în asistarea utilizatorilor în timpul desfășurării partidei prin propunerea unor mutări posibile ale pieselor

în conformitate cu regulile jocului de șah și contorizarea timpului de joc. Deoarece, funcționalitatea urmărită este complexă și imposibil de atins prin folosirea unui circuit electronic simplu, este necesară împărțirea sarcinilor sistemului în mai multe funcții simple a căror interacțiune să ducă la obținerea rezultatului dorit (utilizarea principiului “divide et impera”). În acest capitol se delimitează aceste funcții, iar în capitolele 3 și 4 se prezintă modulele electronice și componentele software care realizează implementarea propriu-zisă a acestor funcții.

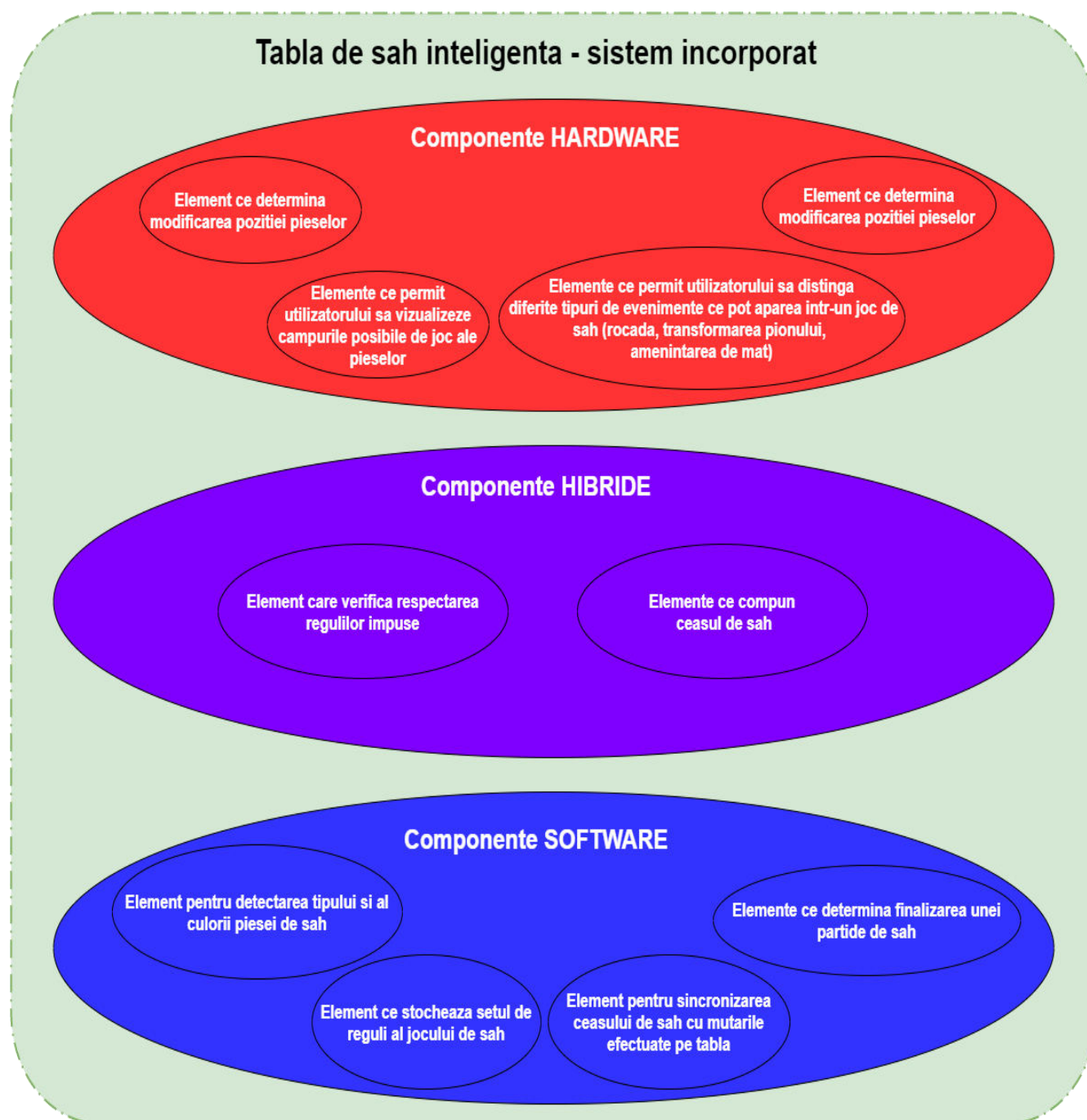

Figura 2.3 – Funcționalitatea tablei de șah împărțită în funcții simple

În continuare vor fi precizate soluțiile adoptate pentru a îndeplini toate cerințele și specificațiile de proiectare prezentate în paragrafele anterioare.

Pentru a permite utilizatorului învățarea noțiunilor de bază ale jocului de șah printr-o metodă interactivă și ușor de urmărit, s-au plasat șaizeci și patru de LED-uri RGB SMD WS2812C sub cele 64 de câmpuri de pe tabla de joc și s-au utilizat pentru a evidenția câmpurile conform regulilor jocului de șah. Prin schimbarea culorilor acestor LED-uri, utilizatorul poate determina ce eveniment specific acestui joc se regăsește în poziția actuală de pe tabla de șah și dacă regulile impuse sunt respectate. Fiind un proces de învățare bazat pe exercițiu și pe experimentarea diverselor situații ce pot interveni într-o partidă de șah, utilizatorii își pot verifica noțiunile asimilate într-un timp mult mai scurt decât cel în care utilizatorul ar fi urmat același proces în urma studierii acestor noțiuni dintr-un material ce cuprinde un număr mare de pagini.

Pentru a gestiona pozițiile actuale ale pieselor, acestea sunt urmărite de către șaizeci și patru de senzori magnetici cu efect Hall TLE4905 ce trimit continuu informații referitoare la așezarea pieselor pe tabla de șah.

Interfața cu utilizatorul este alcătuită din șapte butoane ce permit utilizatorului să selecteze timpii de joc ai celor doi jucători pe ceasul de șah, să determine momentul începerii partidei de șah și al resetării acesteia, precum și piesa ce va înlocui un pion ajuns pe câmpul de transformare.

Placa de dezvoltare cu microcontroler ATmega2560 asigură controlul întregului sistem prin intermediul aplicației firmware încărcate în memoria flash a microcontrolerului. Astfel, această aplicație realizează majoritatea sarcinilor urmărite în procesul de proiectare al unei table de șah inteligente, cum ar fi: determinarea tipului de piesă și al culorii acesteia, reținerea setului de reguli ce definește jocul de șah și aplicarea acestora, sincronizarea ceasului de șah cu mutările pieselor efectuate pe tabla de joc, stabilirea celor două stări ale tablei de șah inteligente menționate anterior și în același timp asigură posibilitatea realizării unei table de șah independente de o aplicație software instalată pe PC.

Sincronizarea unui volum mare de date preluate de la senzori și aducerea acestora într-o formă compactă sunt funcții realizate de către un grup de opt registre de deplasare SN74HC165N.

Integrarea ceasului de șah în tabla de joc este posibilă datorită modului MAX7219 care permite vizualizarea timpului de joc al celor doi jucători pe un afișaj cu șapte segmente și opt digiți, funcționalitatea ceasului fiind implementată în cadrul aplicației firmware.

În acest capitol au fost rezumate cerințele utilizatorului și soluțiile propuse, detaliile de implementare hardware, software și respectiv fizică fiind subiectele de discuție ale capitolelor 3, 4 și 5.

Capitolul 3 - Structura hardware a tablei de șah

3.1) Schema bloc a sistemului

În realizarea hardware a tablei de șah inteligente s-a folosit schema bloc prezentată în figura 3.1.

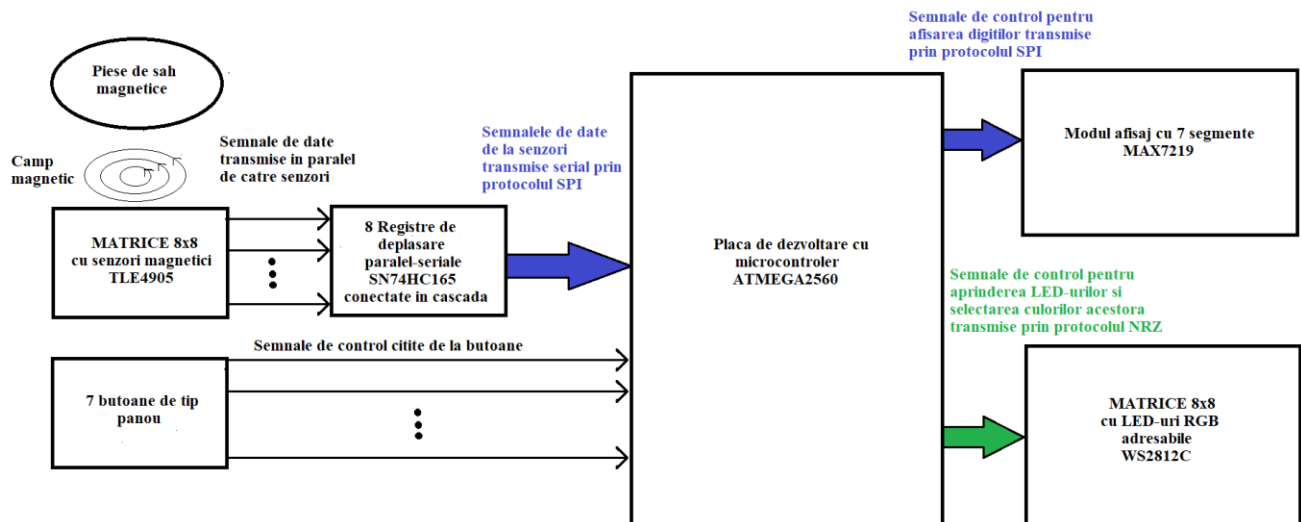

Figura 3.1 – Schema bloc a tablei de șah inteligente

În schema bloc sunt evidențiate atât modulele ce constituie sistemul încorporat, cât și principalele semnale ce determină interacțiunea dintre acestea. Senzorii magnetici TLE4905 împreună cu butoanele reprezintă blocul de intrare al sistemului și asigură interfața acestuia cu utilizatori. Astfel, setările disponibile ale tablei de șah pot fi selectate prin intermediul butoanelor. Registrele de deplasare SN74HC165 asigură conversia paralel-serială a datelor citite de la senzori, reprezentând un bloc intermediar în cadrul sistemului. Placa de dezvoltare determină blocul de procesare și control, deoarece pe baza datelor primite, ea trebuie să ia decizii și să transmită semnale de control în scopul aprinderii și selectării culorilor corespunzătoare LED-urilor RGB, precum și afișarea segmentelor în cadrul modulului MAX7219. Blocul de ieșire este asigurat de către LED-urile adresabile WS2812C care indică utilizatorilor câmpurile legale în timpul desfășurării unei mutări, iar afișajul cu 7 segmente furnizează timpul de joc rămas pentru fiecare jucător în parte.

De menționat că, toate modulele sunt alimentate folosind o sursă în comutație cu tensiunea de ieșire de 5V, caracteristicile sursei fiind detaliate în subcapitolul 3.6.

Mai multe detalii în ceea ce privește principiul de funcționare al modulelor și modul de prelucrare al datelor se regăsesc în următoarele paragrafe din acest capitol.

3.2) Blocul de intrare

3.2.1) Scurtă prezentare a senzorului TLE4905

TLE4905 reprezintă un senzor magnetic unipolar, cu efect Hall și ieșire digitală realizat de către compania Infineon Technologies (companie cu care am avut onoarea să colaborez în cadrul lucrării de față), având numeroase aplicații în domeniile industriale și automotive. [3]

Astfel, TLE4905 este conceput ca fiind un circuit integrat cu trei pini, prezentați în următoarea figură:

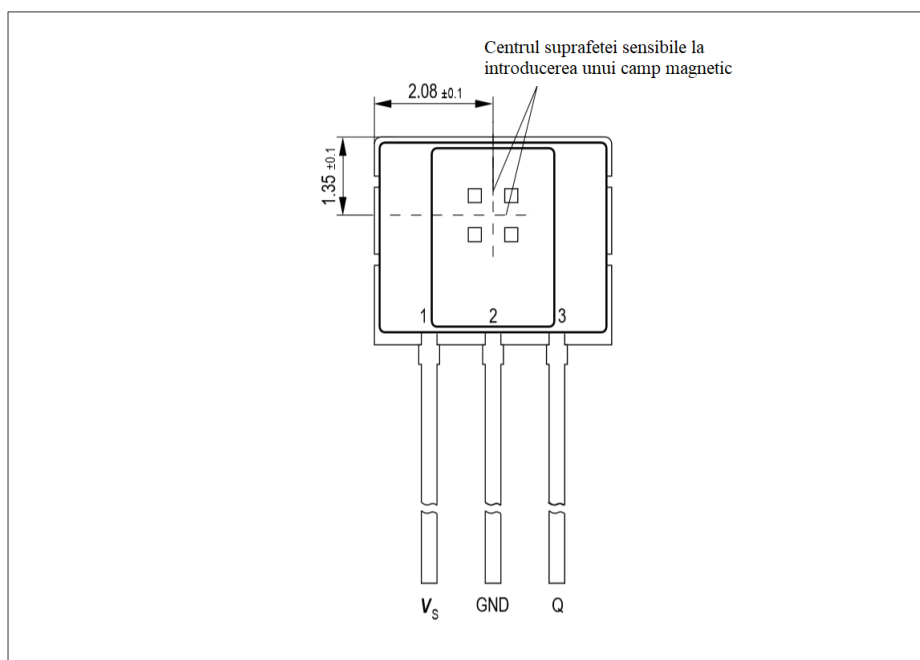

Figura 3.2 – Structura pinilor senzorului TLE4905. Sursa: [3]

- V_s reprezintă pinul de alimentare;
- GND reprezintă pinul de masă;
- Q reprezintă ieșirea digitală a senzorului.

Principalele caracteristici care au dus la alegerea senzorului TLE4905 sunt următoarele:

Parametru	Minim	Maxim
Vs (tensiunea de alimentare)	3.8 V	24 V
Is (consum de curent)	-	8 mA
Gama de temperatură	-40 °C	150 °C
Intervalul de valori ale inducției magnetice pentru care ieșirea senzorului nu comută	5 mT	18 mT

Tabel 3.1 – Principalele caracteristici ale senzorului TLE4905. Sursa: [3]

3.2.2) Principiul de funcționare al senzorilor cu efect Hall

Efectul Hall, descoperit în anul 1879 de către fizicianul Edwin Herbert Hall, reprezintă un fenomen ce stă la baza funcționării unor clase de senzori magnetici (precum TLE4905 prezentat anterior). Acest efect constă în apariția unei diferențe de potențial (perpendiculară pe direcția de curgere a curentului electric și pe cea a liniilor de câmp) ca urmare a exercitării unei forțe transversale (forță Lorentz) asupra unui semiconductor parcurs de un curent electric și aflat sub influența unui câmp magnetic. Diferența de potențial poartă numele de tensiune Hall (notată uzual cu V_H). [4] Acest efect este ilustrat în figura 3.3:

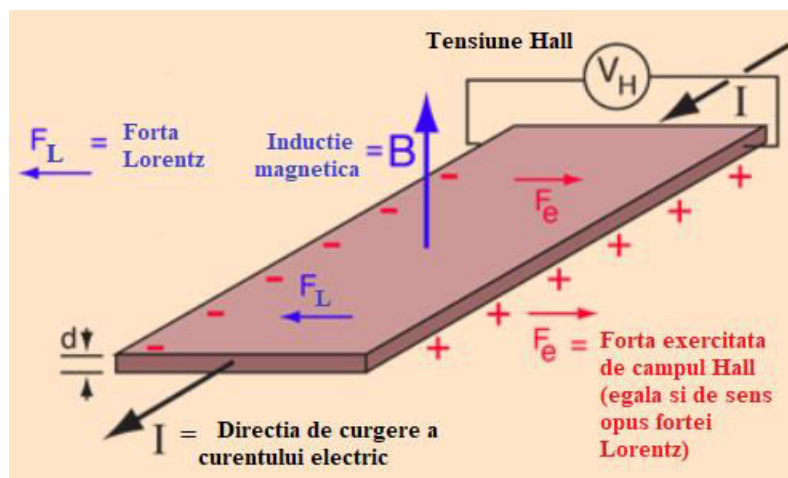

Figura 3.3 – Efectul Hall exercitat asupra unui material semiconductor. Sursa: [4]

Rezumând informațiile prezentate anterior, un senzor cu efect Hall reprezintă un circuit integrat care convertește o mărime magnetică (inducția magnetică) într-o mărime electrică (tensiune electrică). În cazul senzorilor analogici, dependența dintre cele două mărimi este liniară în zona în care operează senzorul, în timp ce în cazul senzorilor digitali, tensiunea de ieșire poate lua doar două valori logice situate la nivele de tensiune predefinite (Exemplu : tensiunea de 5V reprezintă “1” logic, iar tensiunea de 0V reprezintă “0” logic), valori ce sunt atinse atunci când inducția magnetică depășește pragurile de operare (“operating point”, respectiv “release point”). Pentru a îndeplini condițiile aplicației impuse,

senzorul Hall este realizat ca un circuit integrat, având în componență atât un element sensibil, cât și circuite de condiționare a semnalului [5], structura internă a senzorului fiind astfel alcătuită din:

- un stabilizator de tensiune pentru a regla tensiunea de alimentare a celorlalte componente din structura internă a senzorului;
- un element sensibil la variațiile inducției magnetice a câmpului aplicat pe suprafața acestui element, a cărui tensiune de ieșire (generate prin efect Hall) este de ordinul unităților până la zeci de mV. În literatura de specialitate această componentă poartă denumirea de element Hall;
- un amplificator care să scaleze tensiunea de ieșire a elementului Hall la valori de ordinul volților urmărite a fi obținute la ieșirea unui senzor Hall;
- o referință de tensiune și specific unui senzor Hall digital, a unui declanșator Schmitt (“trigger Schmitt”) în scopul comparării tensiunii de ieșire a elementului Hall în urma parcurgerii etajului de amplificare cu tensiunea de referință, la ieșirea declanșatorului Schmitt obținându-se două nivele logice ce vor comanda baza unui tranzistor NPN;
- un tranzistor bipolar NPN ce operează în regimul de saturație, având colectorul conectat la ieșirea senzorului. Tranzistorul acționează ca un comutator, având rolul de a aduce tensiunea de ieșire a senzorului la valoarea de 0V (când tranzistorul este în saturație) , respectiv la valoarea tensiunii de alimentare (5V, în cazul senzorului TLE4905, atunci când tranzistorul este blocat).

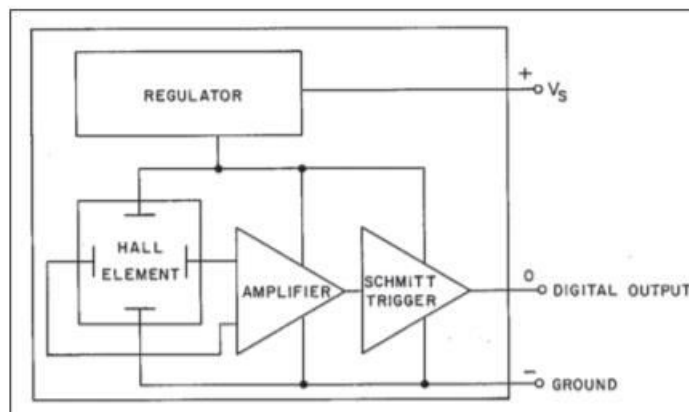

Figura 3.4 – Structura internă a unui senzor magnetic digital cu efect Hall. Sursa: [5]

3.2.3) Rolul senzorilor TLE4905 și al butoanelor în cadrul sistemului

O etapă preliminară în realizarea unei table de șah inteligente constă în alegerea unui mecanism care să detecteze un set de date pe baza unor acțiuni externe, asigurând compatibilitatea din punct de vedere electric cu celelalte componente electronice. Aceste afirmații precum și analiza caracteristicilor prezentate în tabelul 3.1 au dus la alegerea senzorilor TLE4905.

În lucrarea de față s-au folosit șaiszeci și patru de senzori TLE4905, numărul fiind ales pe baza numărului de câmpuri existente pe o tablă de șah.

Rolul senzorilor TLE4905 constă în oferirea informației privitoare la prezența sau absența unei piese de șah pe un anumit câmp. În cadrul capitolului 4 se va prezenta modul în care se pot diferenția piesele în funcție de tipul (Exemplu: cal, nebun, rege) și culoarea (Exemplu: alb, negru) acestora, folosind procedee software. Toate aceste informații formează datele de intrare ale sistemului ce vor fi prelucrate, folosind dispozitivele prezentate în continuarea acestui capitol, procesarea și controlul datelor de ieșire fiind sarcini atribuite firmware-ului, detalierea acestora fiind unul din subiectele capitolului 4.

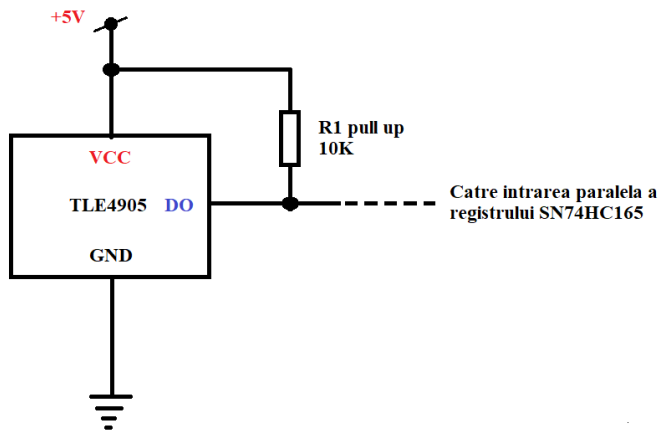
Senzorul TLE4905 acționează ca un comutator, oferind la ieșire semnalul “1” logic (la tensiunea de 5V) în cazul în care câmpul atribuit senzorului este liber, iar semnalul de “0” logic (la tensiunea de 0V) corespunde prezenței unei piese pe câmpul respectiv. În urma finalizării detecției tuturor pieselor, șaizeci și patru de biți vor fi trimiși în paralel către registrele de deplasare SN74HC165. Pentru a garanta corectitudinea informației transmise, piesele sunt prevăzute la baza lor cu magneți de tip disc din neodim, senzorii fiind sensibili la valorile câmpului magnetic dezvoltat de către magneți. De menționat că senzorul TLE4905 este un senzor unipolar, fiind critică determinarea suprafeței sensibile a acestuia, precum și polaritatea corespunzătoare a magnetului.

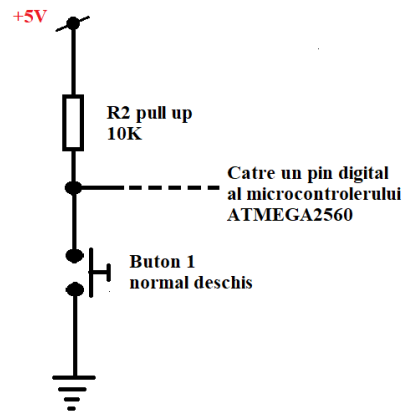
Figura 3.5 – Set de magneți de tip disc din neodim. Sursa: [14]

Pentru realizarea setărilor înainte de începerea unei partide, tabla de șah este prevăzută cu șapte butoane. Fiecare buton este conectat la câte un pin digital al plăcii de dezvoltare pentru diferențierea acestora. În starea inactivă, butoanele trimit câte un semnal “1” logic către placa de dezvoltare. La acționarea unui buton, se trimite un semnal “0 logic” către placa de dezvoltare, citirea acestor valori și luarea deciziilor pe baza lor fiind realizate în cadrul firmware-ului.

De asemenea, atât în cazul senzorilor, cât și în cazul butoanelor, asigurarea unei valori logice stabile în starea inactivă este asigurată atât de către rezistoare de pull-up externe de $10K\Omega$, logica de interconectare a senzorilor și a butoanelor fiind prezentată în figura 3.6:

Modul de interconectare al senzorilor

Modul de interconectare al butoanelor

Figura 3.6 – Interconectarea senzorilor TLE4905 și a butoanelor

Pe scurt, funcționalitățile butoanelor sunt definite prin convenția “Modul meniu / Modul de joc”, o introducere a acestora fiind prezentată mai jos (de asemenea, trebuie menționat că în urma alimentării tablei de șah, primul mod de joc va fi întotdeauna “modul meniu”):

- Butonul 1 – Selectează modul de joc (începerea unui nou joc din poziția inițială) la o apăsare scurtă a butonului / Selectează modul meniu (resetarea poziției curente la poziția inițială și posibilitatea de setare a altor timpi de joc pe ceasul de șah) la o apăsare scurtă a butonului în cazul în care pe tabla de joc nu apare o situație de mat și în caz contrar la două apăsări scurte ale butonului (prima apăsare duce la stingerea tuturor LED-urilor, iar a doua duce la aprinderea LED-urilor cu culoarea portocalie pe câmpurile unde sunt prezente piesele de joc).
- Butonul 2 – Setarea timpului de joc al albului / Nedefinită. La o apăsare lungă a acestui buton în “modul meniu” se permite incrementarea timpului de joc al albului cu mai multe secunde.
- Butonul 3 – Setarea timpului de joc al negrului / Nedefinită. La o apăsare lungă a acestui buton în “modul meniu” se permite incrementarea timpului de joc al negrului cu mai multe secunde.
- Butoanele [4, 7] – Nedefinită / Selectarea piesei dorite la promovarea pionului pe câmpul de transformare la o apăsare scurtă a butonului.

Figura 3.7 – Identificarea butoanelor pe tabla de șah inteligentă

Număr buton	La mutarea albului – piesă ce înlocuiește pionul alb	La mutarea negrului – piesă ce înlocuiește pionul negru
4	Cal alb	Cal negru
5	Nebun alb	Nebun negru
6	Turn alb	Turn negru
7	Damă albă	Damă neagră

Tabel 3.2 – Acționarea butoanelor pentru promovarea pionului

3.3) Blocul de procesare și control

3.3.1) Scurtă prezentare a plăcii de dezvoltare cu microcontroler ATmega2560

În lucrarea de față s-a folosit o placă de dezvoltare cu microcontroler ATmega2560, pe 8 biți, cu arhitectură Harvard, ce face parte din familia de microcontrolere AVR deținute în prezent de către compania Microchip.

ATmega2560 reprezintă un circuit integrat ce înglobează multiple funcționalități pe un singur cip. Din punct de vedere al blocurilor, ATmega2560 cuprinde:

- un CPU cu arhitectură RISC, având o frecvență a ceasului programabilă până la 16MHz, datorită arhitecturii putând să efectueze majoritatea instrucțiunilor într-o singură perioadă de ceas (1 CPI) [6];

- o memorie EEPROM de 4KBytes, una SRAM de 8KBytes și cea mai importantă, o memorie Flash programabilă de 256KBytes care limitează dimensiunea programelor ce pot fi încărcate de către utilizator [6];
- multiple periferice, dintre care vor fi amintite: două timere pe 8 biți, patru timere pe 16 biți, interfețe seriale pentru stabilirea comunicațiilor prin SPI, I2C, USART, un comparator analogic și un convertor analog-digital pe 10 biți [6].

Placa de dezvoltare cuprinde un număr de 70 de pini de uz general, dintre care 16 sunt pini analogici (A0-A15) și 54 sunt pini digitali (numerotați de la 0 la 53). Prin setarea biților din cadrul unor registre de control, pot fi activate și alte funcționalități pentru anumiți pini, cum ar fi: transmiterea unor semnale de ceas și a datelor folosind protocoalele de comunicație (SPI, I2C, USART), generarea unor semnale PWM, introducerea semnalelor în vederea unei conversiei analog-digitale. În figura de mai jos este prezentată atât placa de dezvoltare, cât și structura pinilor acesteia:

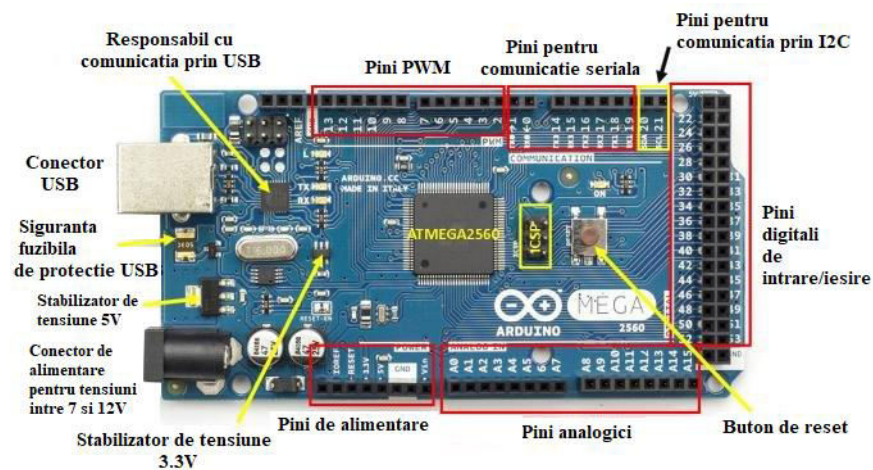

Figura 3.8 – Structura pinilor plăcii de dezvoltare cu microcontroler ATmega2560. Sursă: [7]

De menționat că placa se poate alimenta la tensiunile de 3.3V, respectiv 5V, curentul maxim pe care îl poate absorbi/debita fiind de 200mA în cazul pinilor de alimentare și GND, respectiv 20mA în cazul celorlalți pini, programarea plăcii fiind realizată prin intermediul cablului USB.

3.3.2) Rolul microcontrolerului ATmega2560 în procesarea datelor și controlul sistemului

Componenta cheie a tablei de șah inteligente este dată de către placa de dezvoltare cu microcontroler ATmega2560, deoarece aplicația firmware încărcată în memoria flash a microcontrolerului realizează cele mai grele operații, printre care se numără: configurarea interfeței SPI pentru generarea semnalului de ceas și selectarea dispozitivului cu care se dorește inițierea transferului de date (comunicațiile ATmega2560 – SN74HC165N, respectiv ATmega2560 – MAX7219) și a timer-ului 1 pentru implementarea ceasului de șah, recunoașterea tipului și a culorii pieselor de șah, implementarea regulilor jocului de șah în vederea indicării mutărilor posibile ale pieselor și verificarea respectării acestor reguli.

Din punct de vedere al structurii hardware, microcontrolerul ATmega2560 are rolul de a prelua o valoare pe 64 de biți provenită de la cei șaizeci și patru de senzori magnetici TLE4905 și transmisă serial de către registrele de deplasare SN74HC165N în scopul determinării modificării poziției pieselor pe tabla de șah prin procesarea acestei valori în aplicația firmware și de a trimite informația prelucrată către cele șaizeci și patru de LED-uri WS2812C pentru vizualizarea câmpurilor unde poate fi mutată piesa ridicată în poziția curentă și către modulul MAX7219 pentru a actualiza timpul de joc corespunzător fiecărui jucator în parte.

3.4) Stabilirea comunicației între blocul de intrare și blocul de procesare și control

În cadrul subcapitolului 3.2 a fost descris rolul senzorilor TLE4905 în cadrul sistemului și anume acela de a obține informații referitoare la mutările pieselor ce au fost efectuate de către utilizatori prin trimiterea a 64 de biți către microcontrolerul ATmega2560 în vederea procesării acestora. Transmiterea biților se poate realiza în mod direct, însă ar reprezenta o metodă total inefficientă, fiind necesari 64 de pini individuali pentru citirea informației. De asemenea, din punct de vedere software, necesită un efort suplimentar aducerea datelor într-o formă compactă, pentru a ușura etapa de procesare. Toate aceste probleme sunt eliminate prin introducerea unui bloc hardware intermediar format din 8 registre de deplasare paralel-seriale SN74HC165N și prin folosirea protocolului de comunicație SPI, aceste aspecte reprezentând subiecte ce vor fi discutate în continuare.

3.4.1) Scurtă prezentare a registrului de deplasare paralel-serial SN74HC165N

SN74HC165N reprezintă un registru de deplasare cu opt intrări paralele asincrone și o ieșire serială sincronă, folosit pentru transmiterea compactă a datelor în grupuri de câte un byte.

Structura pinilor în cazul registrului realizat în capsulă DIP16 este prezentată în figura 3.9.

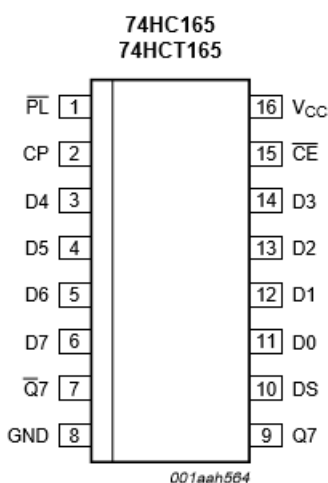

Figura 3.9 – Structura pinilor registrului de deplasare SN74HC165N. Sursă: [8]

În continuare se va face o scurtă prezentare a pinilor evidențiați în figura 3.9:

- PL/LD (“Parallel Load”/”Load Data” [8]) – pin de intrare, în momentul în care acest semnal este activ (trimiterea valorii “0” logic), datele de pe intrarea paralelă (D7-D0) sunt încărcate într-un registru intern al modului SN74HC165N;
- CP (“Clock Input” [8]) – pin de intrare, în cadrul acestui pin se trimite semnalul de ceas partajat de către circuitele secvențiale interne modului SN74HC165N;
- D7-D0 – pini de intrare, reprezintă intrările de date paralele ale registrului;
- Q7 – pin de ieșire, reprezintă ieșirea serială a registrului, datele încărcate în pinii D7-D0 sunt trimise serial prin intermediul pinului Q7, în urma încărcării datelor în registru (aplicarea valorii “0” logic pe intrarea PL) și activarea semnalului de ceas (trimiterea valorii “0” logic pe pinul CE). Pinul 7 al registrului trimite un semnal de ieșire rezultat prin negarea tuturor biților de pe ieșirea pinului Q7.
- CE/INH (“Clock Enable Input”/”Clock Inhibit” [8]) – pin de intrare, activează intrarea CP pe durata trimiterii valorii “0” logic pe pinul CE;
- DS (“Serial Data Input” [8]) – pin de intrare, permite introducerea serială a datelor de intrare, modulul SN74HC165N devenind în acest caz un registru serial-serial;
- V_{CC} – reprezintă pinul de alimentare;
- GND – reprezintă pinul de masă.

Funcționalitățile pinilor prezentați anterior au fost determinate pe baza foii de catalog a registrului SN74HC165N prin citirea descrierii pinilor și vizualizarea diagramei de timp prezentate în figura 3.10.

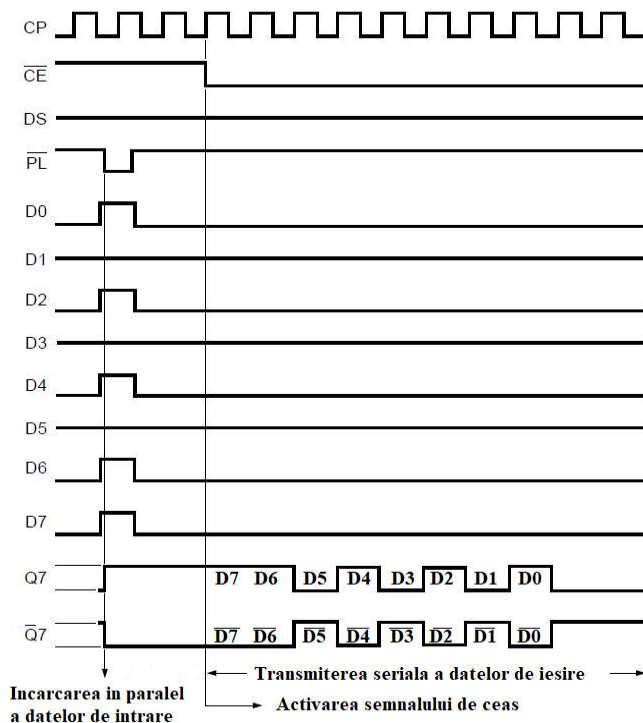

Figura 3.10 – Diagrama de timp a registrului SN74HC165N. Sursa: [8]

Principalele caracteristici ale registrului SN74HC165N sunt:

Parametru	Minim	Maxim
Vcc (tensiunea de alimentare)	-0.5 V	7 V
Icc (consum de curent)	-	50 mA
Io (curent de ieșire)	-	25 mA
Gama de temperatură	-40 °C	125 °C
f (frecvență de lucru)	-	51 MHz

Tabel 3.3 – Principalele caracteristici ale registrului SN74HC165N. Sursa: [8]

3.4.2) Protocolul SPI

SPI reprezintă un protocol de comunicație sincron, full-duplex (dispozitivele transmit și recepționează date simultan) introdus de către compania Motorola în scopul realizării unui transfer rapid de date (la frecvențe de până la zeci de MHz [9]) între multiple dispozitive.

Pentru realizarea transferului de date, protocolul SPI introduce patru fire suplimentare în cadrul circuitului, terminalele la care sunt legate aceste fire purtând următoarele denumiri standardizate:

- SCLK (“Serial clock”) reprezintă pinul pe care se transmite semnalul de ceas utilizat pentru sincronizarea datelor;
- MISO (“Master Input – Slave Output”) reprezintă pinul pe care se transmit semnale de date de la dispozitivul “slave” către dispozitivul “master”;
- MOSI (“Master Output – Slave Input”) reprezintă pinul pe care se transmit semnale de date de la dispozitivul “master” către dispozitivul “slave”;
- SS (“Slave Select”) reprezintă pinul pe care se transmite semnalul de selecție către dispozitivului “slave” cu care se dorește inițierea comunicației.

Fiind un protocol de tip “single master-multi slave”, SPI permite realizarea comunicației între un număr oricât de mare de dispozitive cu condiția ca un singur dispozitiv să fie la un anumit moment de timp declarat “master”. Două exemple concrete de interconectare a dispozitivelor sunt prezentate în figura 3.10.

Exemplul 1 - comunicare SPI dintre un dispozitiv "master" si un dispozitiv "slave"

Exemplul 2 - comunicare SPI dintre un dispozitiv "master" si mai multe dispozitive "slave"

Figura 3.11 – Conectarea pinilor specifici protocolului SPI. Sursa: [9]

În lucrarea de față s-a folosit schema de interconectare din exemplul 2 al figurii de mai sus, microcontrolerul ATmega2560 fiind dispozitivul “master”, iar modulul MAX7219, respectiv cele 8 registre de deplasare SN74HC165 reprezentând dispozitivele “slave”.

Pentru a iniția comunicația prin SPI, dispozitivul “master” trebuie să seteze parametrii semnalului de ceas pe pinul SCLK, având pe pinul SS valoarea “1” logic. De asemenea, dispozitivele “master” și “slave” trebuie să încarce datele care urmează a fi transmise în registrele de deplasare ale interfeței SPI. Începutul comunicației se stabilește prin setarea valorii “0” logic pe pinul SS de către dispozitivul “master”, transferul de date realizându-se în grupuri de câte opt biți pe pinii MOSI și MISO. După transmiterea a unui sau mai multor grupuri de 8 biți, dispozitivul “master” trebuie să seteze valoarea “1” logic pe pinul SS, indicând finalizarea comunicației dintre dispozitive. Toate aceste aspecte sunt ilustrate în figura 3.12.

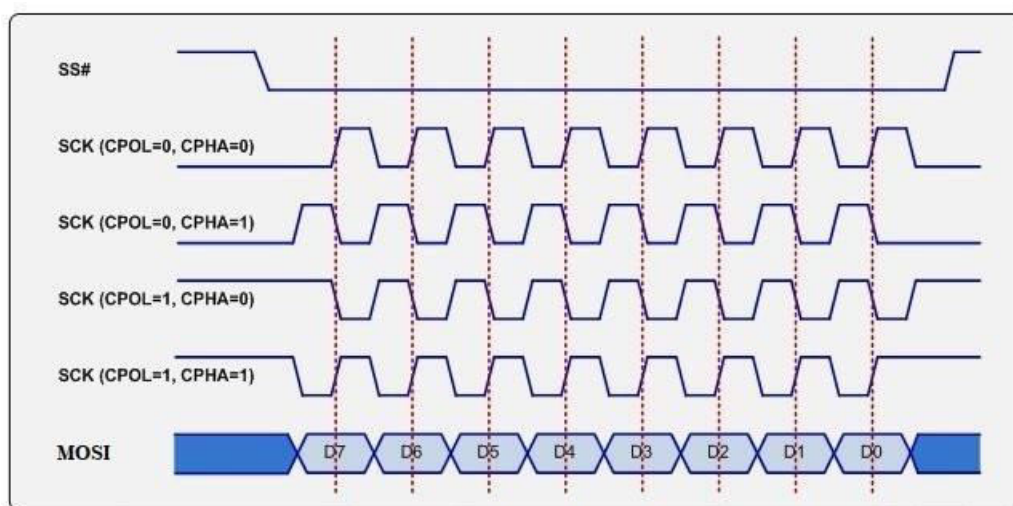

Figura 3.12 – Transmiterea unui pachet de date prin protocolul SPI. Sursa: [10]

În figura 3.12 se observă, pe lângă informațiile expuse anterior, prezența unor biți suplimentari, și anume CPOL și CPHA. În funcție de valorile acestor biți, se stabilesc ultimele detalii în ceea ce privește transferul datelor, cu liniile punctate fiind reprezentate fronturile active ale semnalului de ceas în cele patru moduri de funcționare. Astfel, CPOL setează polaritatea semnalului de ceas (pentru CPOL = 0, semnalul de ceas pornește cu valoarea “0” logic, iar pentru CPOL = 1, semnalul de ceas pornește cu valoarea “1” logic), iar CPHA setează faza semnalului de ceas (pentru CPHA = 0, semnalul de ceas are defazajul nul, iar pentru CPHA = 1, defazajul este de 180°). Biții CPOL și CPHA se găsesc într-un registru de control intern al interfeței SPI, fiind stabiliți de către utilizator.

În vederea implementării comunicației prin SPI în cadrul acestei lucrări, se folosesc interfețele SPI ale modulelor, configurarea registrelor în scopul generării semnalului de ceas, respectiv a semnalelor de pe pinii SS fiind realizate de către aplicația firmware prezentată în cadrul capitolului 4, în acest capitol fiind evidențiată schema bloc a interfeței SPI în figura 3.13.

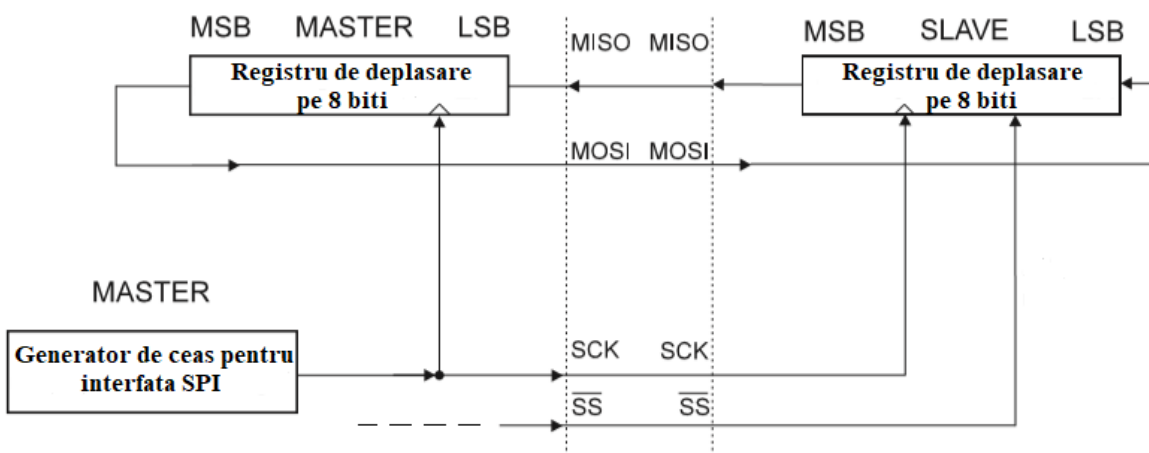

Figura 3.13 – Schema bloc a interfeței SPI. Sursa: [6]

3.4.3) Rolul registrelor de deplasare SN74HC165N și al protocolului SPI în cadrul sistemului

În primul paragraf al subcapitolului 3.4 au fost expuse principalele probleme care apar în cazul implementării lucrării de față în lipsa registrelor de deplasare SN74HC165N și a unui protocol de comunicație menit să organizeze datele ce vor fi livrate către microcontrolerul ATmega2560, în acest paragraf fiind prezentat modul în care aceste probleme au fost rezolvate.

Astfel, pentru a ușura sarcina firmware-ului privind manipularea celor 64 de biți citiți de la senzori, soluția adoptată a constat în concatenarea acestora și asigurarea recepției corecte a datelor de către ATmega2560.

Principalul rol al registrului de deplasare SN74HC165N este de a converti un grup de 8 biți transmiși în paralel de la senzorii magnetici TLE4905 într-un pachet de 8 biți ce va fi transmis serial către placa de dezvoltare. Astfel, prin utilizarea a 8 registre de deplasare, pot fi trimise simultan toate informațiile legate de poziția curentă a pieselor pe tabla de șah.

Cele 8 registre de deplasare SN74HC165N au fost conectate în cascadă pentru a garanta recepția secvențială a celor 64 de biți proveniți de la senzori pe intrările paralele ale registrelor și pentru a reduce numărul de interconexiuni către placa de dezvoltare de la șaizeci și patru la o singură interconexiune. Deși printre pinii registrelor de deplasare nu se găsesc notațiile standard ale protocolului SPI (SCLK, SS, MOSI, MISO), prin analizarea amănunțită a principiului de funcționare corespunzător acestor registre, s-a constatat că se pot utiliza pinii CP, CE, respectiv Q7 pentru a realiza o interfață cu blocul de SPI intern al microcontrolerului ATmega2560, astfel:

- prin conectarea pinului CP, pentru fiecare din cele opt registre de deplasare SN74HC165N, la pinul SCLK (pinul 52) al plăcii de dezvoltare. Astfel, se rezolvă problema generării manuale a semnalului de ceas (prin introducerea întârzierilor sau configurarea unui timer din structura

internă a microcontrolerului), deoarece se utilizează implicit generatorul de ceas pentru interfața SPI a microcontrolerului (prezentate în figura 3.12);

- prin conectarea pinului CE, pentru fiecare din cele opt registre de deplasare SN74HC165N, la pinul 23 (definit ca pin de “slave select”) al plăcii de dezvoltare. Prin această conexiune, ATmega2560 va putea decide momentul de timp în care să achiziționeze grupul serial de 64 de biți în vederea procesării acestuia;
- prin conectarea ieșirii seriale a ultimului registru SN74HC165N parcurs de date (pinul Q7) la pinul MISO (pinul 50) al plăcii de dezvoltare.

3.5) Blocuri de ieșire

3.5.1) Scurtă prezentare a LED-ului WS2812C și a protocolului NRZ

WS2812C reprezintă un circuit integrat SMD realizat de către compania Worldsemi, alcătuit din trei LED-uri cu culorile roșu, verde, albastru (aflate în componența oricărui LED RGB) și un circuit de control care permite limitarea curentului ce trece prin LED-uri, având la dispoziție 256 de nivele de luminozitate pentru cele trei culori de bază, obținându-se în total un număr de aproximativ 16 milioane de nuanțe de culori [11].

Acest modul este alcătuit din patru pini, doi pini fiind folosiți pentru alimentarea cipului (VDD și GND), iar ceilalți doi pentru realizarea transferului de date cu alte dispozitive prin intermediul protocolului NRZ.

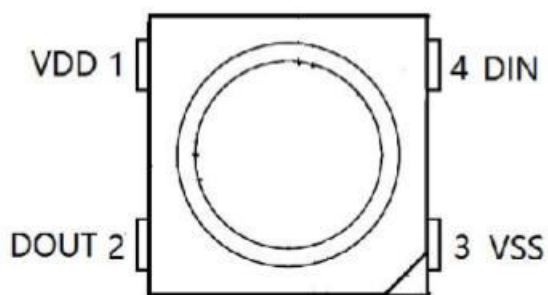

Figura 3.14 – Structura pinilor LED-ului WS2812C. Sursa: [11]

Protocolul NRZ constă în codarea informației prin intermediul duratei lăților corespunzătoare pulsurilor transmise. Astfel, în cazul LED-ului WS2812C sunt prezentate valorile celor două paliere, informația decodificată de către WS2812C putând fi: transmiterea unui “0” logic, transmiterea unui “1” logic sau o comandă de reset, după cum se poate observa și din figura 3.15.

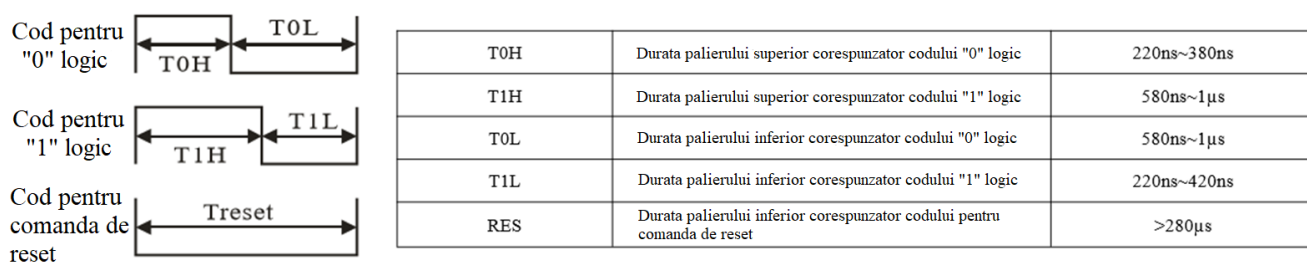

Figura 3.15 – Diagrama de timp a protocolului NRZ în cazul LED-ului WS2812C. Sursa: [11]

Selectarea culorii dorite se realizează prin trimiterea unui pachet de 24 de biți prin intermediul protocolului NRZ pe pinul de intrare al modulului WS2812C (pinul DIN). Primii 8 biți transmiși reprezintă nivelul de luminozitate al culorii verde, următorii 8 biți determină nivelul de luminozitate al culorii roșu, iar ultimii 8 biți selectează nivelul de luminozitate al culorii albastru. Prin combinarea celor trei culori cu diferite nivele de luminozitate se pot obține cele 16 milioane de nuanțe de culori amintite anterior. În cadrul pachetului, biții cei mai semnificativi se transmit primii, iar biții cei mai puțin semnificativi se transmit ultimii.

3.5.2) Rolul LED-urilor WS2812C în cadrul sistemului

În cadrul lucrării de față, s-au folosit șaiszeci și patru de LED-uri WS2812C, corespunzător celor șaiszeci și patru de câmpuri de pe tabla de șah.

Toate LED-urile au fost conectate în cascadă pentru a putea fi comandate simultan prin intermediul unei valori pe 1536 de biți (24 de biți pentru fiecare LED în parte), transmiterea datelor fiind realizată folosind un singur fir situat între pinul 24 al plăcii de dezvoltare și pinul DIN corespunzător primului LED din lanț. Pentru a facilita controlul culorilor ce trebuie afișate de către LED-uri, în cadrul aplicației firmware s-a introdus o structură în care pot fi încărcate nivelele de luminozitate (între 0 și 255) pentru cele trei culori ale unui LED, întregul lanț fiind controlat printr-un vector de șaiszeci și patru de elemente al cărui tip de date este structura enunțată anterior.

Modul de interconectare al dispozitivelor WS2812C (L1, L2, ..., L64) este prezentat în figura 3.16, folosind condensatoare (C1, C2, ..., C64) cu capacitatea de 100nF pentru filtrarea zgomotului ce ar putea apărea pe pinul de alimentare și ar introduce erori în transmiterea datelor, aspect recomandat și în foaia de catalog a modulului WS2812C.

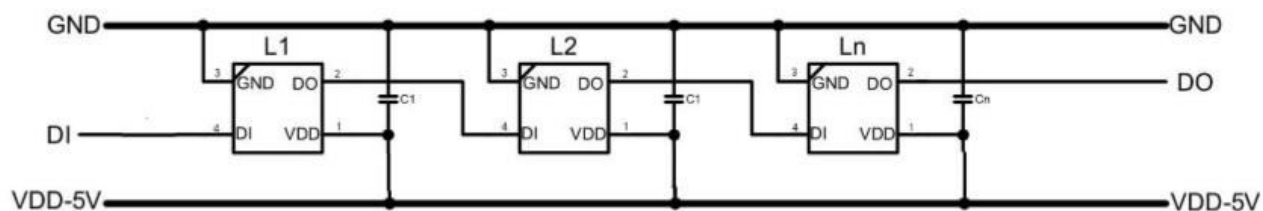

Figura 3.16 – Interconectarea în cascadă a celor 64 de module WS2812C. Sursa: [11]

Fiecare culoare a LED-ului afișată pe tabla de șah are rolul de a marca o situație ce poate interveni în cadrul partidei, convenția de culori și evenimentele marcate sunt specificate în tabelul 3.4.

Culoare LED	Mod de aprindere	Eveniment marcat
Portocaliu	Continuu	În modul meniu, aprinderea LED-urilor este declanșată de introducerea pieselor pe câmpurile respective pentru a verifica că microcontrolerul detectează prezența pieselor pe tabla de șah.
Verde	Continuu	În modul de joc, la ridicarea unei piese se indică câmpurile posibile unde poate fi plasată piesa ridicată.
Roșu	O singură dată, scurt.	În modul de joc, la plasarea piesei pe un câmp eronat (diferit de cele aprinse cu culoarea verde).
Albastru	O singură dată, scurt.	În modul de joc, la plasarea piesei pe un câmp indicat cu culoarea verde, pentru a confirma mutarea efectuată.
Albastru	Continuu	În modul de joc, marchează piesa care a generat situația de mat sau faptul că un pion ajunge pe câmpul de transformare.
Violet	O singură dată, scurt.	În modul de joc, confirmă apăsarea butonului pentru transformarea pionului ajuns pe câmpul de promovare.
Galben	Intermitent, până la resetarea partidei.	În modul de joc, se aprinde LED-ul de pe câmpul unde este situat regele negru care a primit mat, marcând faptul că jucătorul cu piesele albe a câștigat partida.
Turcoaz	Intermitent, până la resetarea partidei.	În modul de joc, se aprinde LED-ul de pe câmpul unde este situat regele alb care a primit mat, marcând faptul că jucătorul cu piesele negre a câștigat partida.

Tabel 3.4 – Convenția culoare – eveniment marcat

3.5.3) Scurtă prezentare a modului MAX7219

MAX7219 este un circuit integrat realizat de către compania Maxim Integrated, alcătuit dintr-un cip MAX7219 ce reprezintă un driver cu intrare serială și ieșire serială utilizat pentru a interfața un

afișaj cu șapte segmente cu o placă de dezvoltare, în scopul asigurării unui control precis asupra modului de reprezentare al datelor și un afișaj cu șapte segmente și opt digiți, având LED-uri în conexiunea catod comun [12].

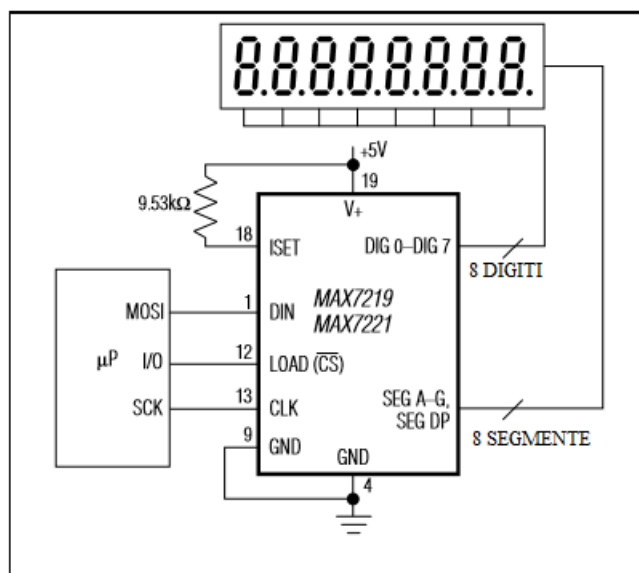

Figura 3.17 – Schema bloc a modului MAX7219 și modul de interconectare al pinilor SPI la un microprocesor.
Sursa: [12]

Controlul afișajului cu șapte segmente și opt digiți este ușor de realizat, deoarece modulul MAX7219 conține o interfață ce permite comunicarea cu alte dispozitive prin intermediul protocolului SPI. De menționat că MAX7219 conține un set de treisprezece registre pe opt biți, pentru accesarea acestora fiind necesară trimiterea unui pachet de 16 biți, primul octet pentru selectarea adresei registrului și al doilea octet pentru introducerea noii valori în acel registru (configurarea modului MAX7219 fiind detaliată în capitolul 4).

REGISTER	ADDRESS					HEX CODE
	D15–D12	D11	D10	D9	D8	
No-Op	X	0	0	0	0	0xX0
Digit 0	X	0	0	0	1	0xX1
Digit 1	X	0	0	1	0	0xX2
Digit 2	X	0	0	1	1	0xX3
Digit 3	X	0	1	0	0	0xX4
Digit 4	X	0	1	0	1	0xX5
Digit 5	X	0	1	1	0	0xX6
Digit 6	X	0	1	1	1	0xX7
Digit 7	X	1	0	0	0	0xX8
Decode Mode	X	1	0	0	1	0xX9
Intensity	X	1	0	1	0	0xXA
Scan Limit	X	1	0	1	1	0xXB
Shutdown	X	1	1	0	0	0xXC
Display Test	X	1	1	1	1	0xFF

Tabel 3.5 – Maparea registrelor în cadrul modului MAX7219. Sursa: [12]

Astfel, în registrele “Digit 0 – Digit7” sunt stocate valorile afișate pe cei opt digiți, registrul “Decode Mode” activează decodorul intern al modului MAX7219 pentru a nu mai fi necesară aprinderea individuală a fiecărui LED din cadrul unui digit, valoarea stocată în registrul “Intensity” reglează intensitatea luminoasă a LED-urilor din componența afișajului cu șapte segmente, registrul “Scan Limit” activează/dezactivează conținutul afișat pe digiți, registrul “Shutdown” selectează modul de operare (mod normal sau mod “Shutdown” cu consum redus de putere), iar registrul “Display Test” aprinde toate LED-urile afișajului pentru testarea funcționării acestora.

3.5.4) Rolul modului MAX7219 și al protocolului SPI în implementarea unui ceas de șah

În lucrarea de față, principalul rol al modului MAX7219 constă în afișarea timpului de joc rămas în cadrul partidei de șah. Digiții 7,6,5,4 permit vizualizarea timpului de joc al jucătorului cu piesele albe, în timp ce digiții 3,2,1,0 permit vizualizarea timpului de joc al jucătorului cu piesele negre.

Se stabilește comunicația prin SPI, prin configurarea microcontrolerului ATmega2560 ca dispozitiv “master” și a modului MAX7219 ca dispozitiv “slave” și prin interconectarea pinilor ca în tabelul 3.6.

ATmega2560	MAX7219
SCLK (pinul 52)	CLK
SS (pinul 22)	CS
MOSI (pinul 51)	DIN

Tabel 3.6 – Corespondența pinilor interfeței SPI în cazul comunicației dintre ATmega2560 și MAX7219

Prin configurarea timer-ului 1 pe 16 biți al microcontrolerului ca bază de timp, implementarea unei rutine de deservire a întreruperii (întrerupere activată atunci când timer-ul atinge o valoare prestabilită) care actualizează timpul de joc și afișarea informațiilor cu ajutorul modului MAX7219 se realizează ceasul integrat în tabla de șah. Mai multe detalii despre timer și rutina de deservire a întreruperii se găsesc în cadrul capitolului 4.

Afișarea timpului de joc pe ceasul de șah se realizează prin actualizarea registrelor “Digit 0-Digit 7” la intervale de o secundă, iar prin intermediul protocolului SPI se transmit pachetele de date pentru actualizarea digiților, formatul serial al datelor fiind prezentat în figura 3.18.

D15	D14	D13	D12	D11	D10	D9	D8	D7	D6	D5	D4	D3	D2	D1	D0
X	X	X	X	Biti de adresa				MSB	Biti de date						LSB

Figura 3.18 – Formatul pachetului de date transmis către modulul MAX7219. Sursa: [12]

3.6) Sursa de alimentare

Pentru a asigura funcționalitatea unui număr mare de componente (mai precis 138, fără a include în acest calcul numărul de componente pasive), tabla de șah inteligentă trebuie alimentată folosind o sursă de tensiune cu o capacitate mare în curent. Astfel, în lucrarea de față s-a utilizat sursa de tensiune stabilizată în comutație SP-50-5V cu următoarele caracteristici principale:

- Tensiune de ieșire: 5V;
- Curent maxim de ieșire: 10A;
- Intervalul de temperaturi de operare: [-10, 50]°C;
- Protecție la scurtcircuit și la supracurent.

Sursa de tensiune SP-50-5V este prezentată în figura 3.19:

Figura 3.19 – Sursă de tensiune stabilizată în comutație SP-50-5V. Sursa: [13]

Capitolul 4 – Structura software a tablei de șah

4.1) Schema bloc a structurii software

În acest capitol se realizează o prezentare a aplicației firmware dezvoltate pentru tabla de șah inteligentă. Firmware-ul reprezintă componenta software a sistemului și are un rol esențial, având de rezolvat cele mai grele sarcini în vederea obținerii funcționalității dorite, toate acestea fiind prezentate pe scurt în structura fișierelor din figura 4.1 și detaliate în continuarea acestui capitol.

Limbajul de programare folosit în cadrul acestei lucrări este limbajul C, un limbaj compilat ce urmează conceptele programării procedurale, prin împărțirea unui program în funcții menite să realizeze sarcinile mai simple dintr-o structură de cod complexă. Aplicația firmware a fost împărțită în două structuri de cod, numite în continuare “etapa de configurare” realizată cu ajutorul mediului de dezvoltare Atmel Studio 7, respectiv “etapa de descriere a regulilor jocului de șah” realizată în mediul de dezvoltare Visual Studio 2019, în final realizându-se concatenarea fișierelor și a instrucțiunilor în cadrul programului principal.

În etapa de configurare, interacțiunea cu hardware-ul sistemului este preponderentă, în timp ce în etapa de descriere a regulilor jocului de șah, accesarea hardware-ului se realizează prin intermediul funcțiilor realizate în etapa de configurare, exemple fiind citirea butoanelor și aprinderea LED-urilor WS2812C. Schema bloc a structurii software este prezentată în figura 4.1.

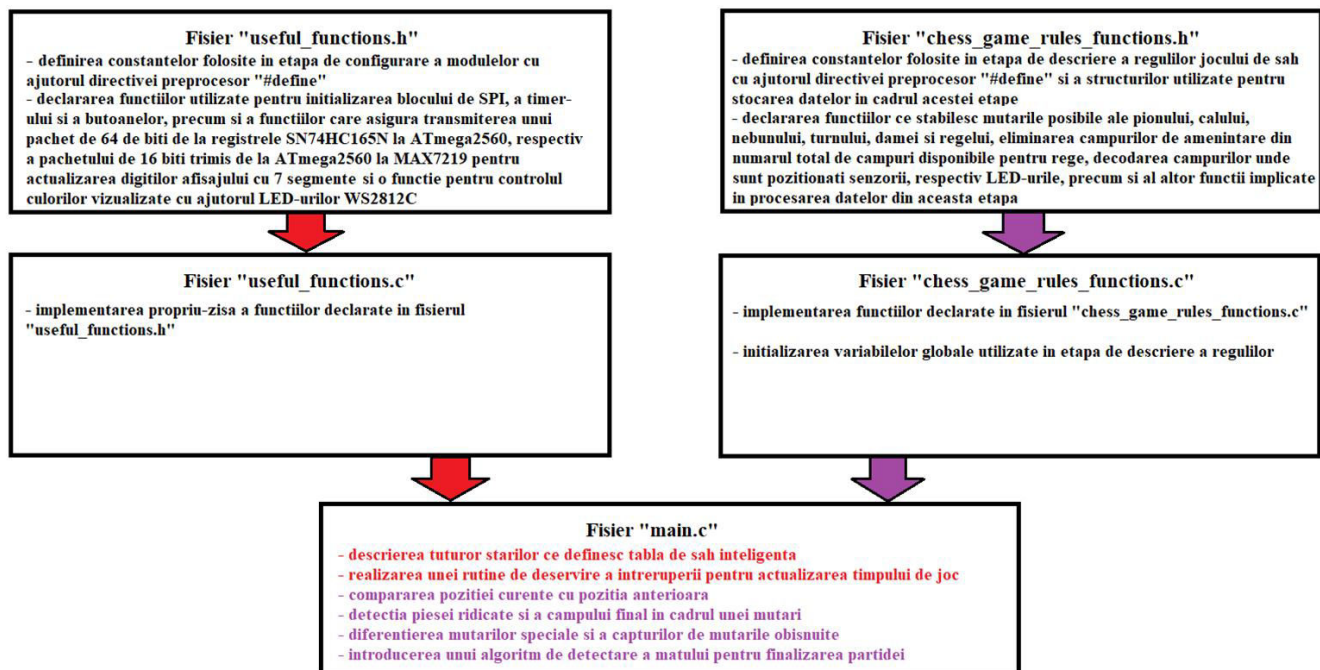

Figura 4.1 – Schema bloc a structurii software corespunzătoare tablei de șah inteligente

4.2) Structura de cod pentru configurarea modulelor si implementarea protocoalelor de comunicație

4.2.1) Implementarea software a protocolului SPI (funcții de inițializare, transmiterea datelor către modulul MAX7219 și recepționarea datelor de la registrele de deplasare SN74HC165)

În subcapitolul 3.4.2 au fost prezentate noțiunile teoretice care descriu principiul de funcționare al protocolului SPI. În acest subcapitol, se prezintă implementarea acestui standard în firmware-ul tablei de șah inteligente.

În lucrarea de față se evidențiază două linii de comunicație stabilite prin SPI, și anume:

- între ATmega2560 (dispozitiv “master”) și cele 8 registre SN74HC165N (dispozitiv “slave”), în scopul transmiterii seriale a 64 de biți în pachete de câte 8 biți către microcontroler;
- între ATmega2560 (dispozitiv “master”) și modulul MAX7219 (dispozitiv “slave”), pentru transmiterea datelor în pachete de câte doi octeți, primul folosit pentru selectarea registrului intern al modulului MAX7219 și al doilea pentru stabilirea datelor ce vor fi încărcate în registrul ales.

Prima funcție implicată în acest proces este “SPI_masterInit()” și are rolul de a configura registrele interne ale interfeței SPI corespunzătoare microcontrolerului ATmega2560.

```
void SPI_masterInit(void)
{
    DDR_SPI_extension |= ((1 << DDR_SS_transmit) | (1 << DDR_SS_receive_control)); /* Set
master SS_transmit and SS_receive_control as output */
    DDR_SPI |= ((1 << DDR_SS_receive) | (1 << DDR_SCK) | (1 << DDR_MOSI)); /* Set
SCK and MOSI as output, SS_receive and MISO as input */
    PORT_SPI_extension |= ((1 << PIN_SS_transmit) | (1 << PIN_SS_receive_control)); /*
Disable master SS_transmit and SS_receive_control pins (both active low) */
    SPCR |= (1 << SPE) | (1 << MSTR) | (1 << SPR0); /*
Enable SPI, configure ATmega2560 as master device, set the clock rate at f_sys_ck/16 */
    SPCR |= (1 << CPOL);
    SPCR &= ~(1 << CPHA);
    /* Take data on the rising edge of ck(SPI data format), data order is MSB first */
}
```

Figura 4.2 – Funcția “SPI_masterInit()”

Primele trei linii de cod din cadrul acestei funcții configurează pinii porturilor A și B ale microcontrolerului, practic pinii SS_transmit (pinul SS care selectează modulul MAX7219), SS_receive_control (pinul SS care selectează registrele de deplasare SN74HC165N), SCLK, MISO și MOSI prin intermediul cărora se vor realiza comunicațiile prin SPI între ATmega2560 și cele două module externe. Pinilor SS_transmit, respectiv SS_receive control li se atribuie valorile “1” logic, pentru a marca starea inactivă a acestora.

Următoarele trei linii de cod realizează setările interfeței SPI a microcontrolerului ATmega2560 prin intermediul registrului de control SPCR, pinii evidențiați ai acestui registru având următoarele semnificații:

- SPE (“SPI Enable” [6]) reprezintă bitul care activează blocul de SPI la scrierea valorii “1” logic;
- MSTR (“Master/Slave Select” [6]) selectează microcontrolerul ATmega2560 ca dispozitiv “master” la introducerea valorii “1” logic, respectiv ca dispozitiv “slave” la scrierea valorii “0” logic;
- grupul de biți SPI2X (“Double SPI speed bit” [6]), SPR1 și SPR0 (“SPI Clock Rate Select 1 and 0” [6]) determină frecvența semnalului de ceas folosit în cadrul protocolului SPI ($\{SPI2X, SPR1 \text{ și } SPR0\} = \{0,0,1\}$ setează frecvența semnalului de ceas la 1MHz). Pentru mai multe detalii se poate consulta foaia de catalog a microcontrolerului ATmega2560, secțiunea “Serial Peripheral Interface”;
- biții CPOL și CPHA au fost discutați în cadrul subcapitolului 3.4.2. În această lucrare, s-a folosit combinația $\{CPOL, CPHA\} = \{1, 0\}$, achiziția datelor fiind realizată pe frontul negativ al semnalului de ceas.

Funcțiile responsabile pentru trimiterea celor 64 de biți de la cele 8 registre de deplasare SN74HC165N la placa de dezvoltare sunt “SN74HC165_SPI_masterReceive()” și “SN74HC165_SPI_masterReceive_eightBytes()”.

```
char SN74HC165_SPI_masterReceive(void)
{
    char SPI_data_received;
    PORT_SPI_extension &= ~(1 << PIN_SS_receive_control);          /* Start SPI
reception, master pull SS low */
    /* (emulating this command because the slave device does not have a dedicated SPI
interface) */
    SPDR = 0x00;                                                    /* Send dummy data
to take the received useful data */
    while(!(SPSR & (1 << SPIF)));                                   /* Wait for
transmission complete */
    SPI_data_received = SPDR;                                        /* Temporary
storage of the received data */
    PORT_SPI_extension |= (1 << PIN_SS_receive_control);           /* End SPI
reception, master pull SS high */
    return SPI_data_received;                                       /* Return received
data */
}
```

Figura 4.3 – Funcția “SN74HC165_SPI_masterReceive()”

Rolul funcției “SN74HC165_SPI_masterReceive()” este de a trimite un octet de date de la SN74HC165N la microcontrolerul ATmega2560. Pentru realizarea acestei sarcini, se realizează următoarele operații: se trimite “0” logic pe pinul SS_receive_control pentru selectarea registrelor SN74HC165N ca dispozitiv “slave”, se introduce o valoare neutră în registrul SPDR (fiind un protocol full-duplex, pentru a recepționa un octet, trebuie de asemenea transmis simultan un octet de date), registrul ce stochează valorile transmise și recepționate prin intermediul interfeței SPI (de asemenea, scrierea în registrul SPDR declanșează procesul de transmitere a datelor), se așteaptă finalizarea trimiterii/recepționării octetului de date (indicat prin introducerea valorii “0” logic pe bitul SPIF al registrului SPSR), se citește octetul primit de la registrele de deplasare, valoare ce va fi returnată de către funcție, se trimite “1” logic pe pinul SS_receive_control pentru a marca finalizarea comunicației.

În cadrul funcției “SN74HC165_SPI_masterReceive_eightBytes()” se încarcă cei 64 de biți citiți de la senzori pe intrările paralele ale registrelor SN74HC165N (prin trimiterea unui puls de valoare “0” logic timp de 10us pe intrările PL/LD ale registrelor de deplasare), se apelează de opt ori funcția “SN74HC165_SPI_masterReceive()”, se concatenează la fiecare iterație octetul recepționat într-o variabilă pe 64 de biți și se returnează valoarea stocată în această variabilă.

În cazul modului MAX7219 se remarcă funcțiile “MAX7219_SPI_masterTransmit()”, “MAX7219_SPI_configureDisplay_decoded()”, “MAX7219_SPI_displayWhiteTime()”, respectiv “MAX7219_SPI_displayBlackTime()”.

```

/* 2.3) */
void MAX7219_SPI_masterTransmit(uint8_t address_SPI, uint8_t data_SPI)
{
    PORT_SPI_extension &= ~(1 << PIN_SS_transmit);
    /* Start SPI transmission, master pull SS low */
    SPDR = address_SPI;                                     /* Transmit address
byte */
    while(!(SPSR & (1 << SPIF)));                          /* Wait for
transmission complete */
    SPDR = data_SPI;                                       /* Transmit data
byte */
    while(!(SPSR & (1 << SPIF)));                          /* Wait for
transmission complete */
    PORT_SPI_extension |= (1 << PIN_SS_transmit);
    /* End SPI transmission, master pull SS high(other devices can be the master device) */
}

/* 2.4) */
void MAX7219_SPI_configureDisplay_decoded(void)
{
    SPI_masterInit();
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x0C, 0x01);                //Configure shutdown
    register to normal mode
    _delay_ms(10);
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x0A, 0x07);                //Configure intensity
    register to obtain ((15/32) * maximum intensity) of the display
    _delay_ms(10);
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x0B, 0x07);                //Configure scan-limit
    register to display all digits
    _delay_ms(10);
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x09, 0xFF);                //Configure decode
    register to enable decode mode
    _delay_ms(10);
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x0F, 0x00);                //Configure display
    test register to disable test mode
    _delay_ms(10);
}

```

Figura 4.4 – Funcțiile “MAX7219_SPI_masterTransmit()” și “MAX7219_SPI_configureDisplay_decoded()”

Funcția “MAX7219_SPI_masterTransmit()” realizează trimiterea datelor prin SPI de la ATmega2560 către MAX7219. Se observă că modul în care este implementată comunicația este asemănător cu cel prezentat în cadrul funcției “SN74HC165_SPI_masterReceive()”. Față de cazul funcției descrise anterior, această funcție utilizează un alt pin al plăcii de dezvoltare pentru selectarea cipului “slave” și anume pinul SS_transmit, iar datele încărcate în registrul SPDR nu mai sunt neutre (în scopul recepționării altor date de la dispozitivul “slave”), ci reprezintă un grup de doi octeți, primul fiind folosit pentru identificarea registrului intern al modului MAX7219 (octet de adresă), iar al doilea reprezintă datele ce vor fi încărcate în registrul selectat (octet de date). Funcția “MAX7219_SPI_configureDisplay_decoded()” realizează setările inițiale ale modului MAX7219 prin

apelarea funcției “MAX7219_SPI_masterTransmit()”, aceste setări fiind: activarea modului normal de operare, selectarea intensității luminoase a segmentelor la 15/32 din valoarea maximă a acesteia, selectarea tuturor celor 8 digiți pentru afișarea conținutului acestora, activarea decodurului intern al modului MAX7219, dezactivarea modului de test.

```

/* 6.5) */
void MAX7219_SPI_displayWhiteTime(uint8_t main_global_white_minutes, uint8_t main_global_white_seconds)
{
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x05, (main_global_white_seconds % 10));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x06, ((main_global_white_seconds / 10) % 10));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x07, (0x80 | (main_global_white_minutes % 10)));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x08, ((main_global_white_minutes / 10) % 10));
}

/* 6.6) */
void MAX7219_SPI_displayBlackTime(uint8_t main_global_black_minutes, uint8_t main_global_black_seconds)
{
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x01, (main_global_black_seconds % 10));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x02, ((main_global_black_seconds / 10) % 10));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x03, (0x80 | (main_global_black_minutes % 10)));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x04, ((main_global_black_minutes / 10) % 10));
}

```

Figura 4.5 – Funcțiile “MAX7219_SPI_displayWhiteTime()” și “MAX7219_SPI_displayBlackTime()”

Prin folosirea unui mecanism descris în subcapitolul 4.2.2, se obțin valorile minutilor și ale secundelor rămase celor doi jucători în partida de șah, rolul funcțiilor “MAX7219_SPI_displayWhiteTime()” și “MAX7219_SPI_displayBlackTime()” fiind acela de a permite vizualizarea acestor timpi pe ceasul de șah. Valorile minutilor și ale secundelor vor fi stocate în registrele “Digit 7 – Digit 4” în cazul albului, respectiv în registrele “Digit 3 – Digit 0” în cazul negrului. Operația SAU-logic pe biți cu constanta “0x80” are rolul de a activa punctul zecimal ce separă minutele de secunde pe ceasul de șah.

4.2.2) Configurarea timer-ului intern al microcontrolerului ATmega2560 și implementarea ceasului de șah

În subcapitolele 3.5.4 și 4.2.1 s-a descris modulul MAX7219 și rolul acestuia în afișarea timpului de joc pe ceasul de șah. În acest subcapitol se va prezenta rolul timer-ului 1 al microcontrolerului ATmega2560 și al firmware-ului în completarea realizării unui ceas de șah integrat în tablă.

Timer 1 reprezintă blocul intern al microcontrolerului ATmega2560 care se ocupă de măsurarea timpului pentru gestionarea diferitelor evenimente, generarea semnalelor și a întârzierilor.

În lucrarea de față, rolul timer-ului 1 este de a genera o bază de timp pentru a actualiza la fiecare secundă timpul de joc al jucătorului care este la mutare. În continuare se va demonstra că această funcționalitate se poate obține prin configurarea corectă a timer-ului (generarea bazei de timp) și utilizarea unei întreruperi declanșate la apariția unui eveniment specific timer-ului (rutina de deservire a întreruperii asigurând actualizarea timpului de joc la fiecare secundă).

```

/* 6) Timer1 and chess clock implementation - data types and functions: */
/* 6.2) */
void ATMEGA2560_TIMER1_init(void)
{
    TCCR1B |= (1 << WGM12); /* Configure timer1 in CTC mode */
    TCCR1B &= ~(1 << CS12) | (1 << CS11) | (1 << CS10)); /* Configure timer1 clock to no
clock source in order to disable timer1 */
    TCNT1 = 0; /* Initialize timer1 register. */
    OCR1A = 19999; /* Configure timer1 output compare match A register with the converted
value */
    TIMSK1 |= (1 << OCIE1A); /* Enable output compare match A interrupt */
}
/* 6.3) */
void ATMEGA2560_TIMER1_start(void)
{
    TCCR1B |= (1 << CS11); /* Configure timer1 with internal clock and prescaler = 8 in order
to enable timer1 */
}
/* 6.4) */
void ATMEGA2560_TIMER1_stop(void)
{
    TCCR1B &= ~(1 << CS12) | (1 << CS11) | (1 << CS10)); /* Configure timer1 clock to no
clock source in order to disable timer1 */
}

```

Figura 4.6 – Funcții pentru configurarea, pornirea și oprirea timer-ului 1

În cadrul funcției “ATmega2560_TIMER1_init()” se introduc valori în registrele microcontrolerului ATmega2560, în scopul realizării setărilor inițiale ale timer-ului 1. În registrul TCCR1B (“Timer Control Register B” [6]) se setează bitul WGM12 (“Waveform Generation Mode Bit 2 for Timer 1” [6]), deoarece grupul {WGM12, WGM11, WGM10} = {1, 0, 0} configurează timer-ul în modul de operare CTC care presupune resetarea timer-ului atunci când acesta ajunge la o valoare prestabilită (în acest caz, 19999) setată inițial în registrul OCR1A (“Output Compare Register 1 A” [6]). TCNT1 (“Timer 1 Register” [6]) reprezintă registrul în care sunt stocate valorile numerate de către timer, acesta fiind inițializat cu valoarea 0, iar resetarea acestui registru la valoarea 0 având loc de fiecare dată când timer-ul numără valoarea 19999. Bitul OCIE1A (“Output Compare A Match Interrupt Enable” [6]) al registrului TIMSK1 (“Timer 1 Interrupt Mask Register” [6]) activează întreruperea declanșată de atingerea valorii 19999 în registrul TCNT1, iar în programul principal se activează întreruperile la nivel global prin intermediul metodei “sei()”. Grupul de biți {CS12, CS11, CS10} = {0, 1, 1} (“Clock Select Bits [6]”) setează frecvența de lucru a timer-ului 1 la valoarea de 250kHz, prin selectarea unui factor de scalare (“prescaler”) față de frecvența maxima de operare a CPU-ului microcontrolerului ATmega2560 (ce are valoarea de 16MHz). Funcțiile “ATmega2560_TIMER1_start()” și “ATmega2560_TIMER1_stop()” realizează pornirea și oprirea timer-ului prin activarea (setarea {CS12, CS11, CS10} = {0, 1, 1}) , respectiv întreruperea (setarea {CS12, CS11, CS10} = {0, 0, 0}) liniei ce furnizează semnalul de ceas cu frecvența de 250kHz. Prin aceste două funcții se asigură trecerea de la contorizarea timpului de joc al albului la cel al negrului și invers.

Valoarea stocata in registrul OCR1A	f_CPU [Hz]	Valoarea factorului de scalare	Perioada timer-ului [s]	Numar de iteratii al ciclilor de numarare = 1s / Perioada timer-ului [s]
0	16000000	1	6.25E-08	16000000
0	16000000	8	0.0000005	2000000
0	16000000	64	0.000004	250000
0	16000000	256	0.000016	62500
0	16000000	1024	0.000064	15625
999	16000000	1	0.0000625	16000
999	16000000	8	0.0005	2000
999	16000000	64	0.004	250
999	16000000	256	0.016	62.5
999	16000000	1024	0.064	15.625
9999	16000000	1	0.000625	1600
9999	16000000	8	0.005	200
9999	16000000	64	0.04	25
9999	16000000	256	0.16	6.25
9999	16000000	1024	0.64	1.5625
19999	16000000	1	0.00125	800
19999	16000000	8	0.01	100
19999	16000000	64	0.08	12.5
19999	16000000	256	0.32	3.125
19999	16000000	1024	1.28	0.78125
65535	16000000	1	0.004096	244.140625
65535	16000000	8	0.032768	30.51757813
65535	16000000	64	0.262144	3.814697266
65535	16000000	256	1.048576	0.953674316
65535	16000000	1024	4.194304	0.238418579
999	16000000	8	0.0005	2000

Tabel 4.1 – Determinarea valorii încărcate în registrul OCR1A și a factorului de scalare al frecvenței de lucru corespunzătoare timer-ului 1

În vederea obținerii bazei de timp de o secundă, în tabelul 4.1 s-a realizat cu ajutorul programului Excel o serie de calcule pornind de la câteva valori date pentru registrul OCR1A și calculând perioada de lucru a timer-ului 1 pentru cele cinci valori ale factorului de scalare puse la dispoziție de către ATmega2560 (afișate în tabel). S-a ajuns la concluzia că valoarea de o secundă nu poate fi obținută cu precizia dorită în mod direct, fiind necesară alegerea unei perioade a cărei valori să fie submultiplu de o secundă (în acest caz 10ms) și repetarea procesului de numărare de o sută de ori pentru a obține baza de timp specificată anterior. Formulele introduse pentru calculul perioadei (T_timer1), respectiv al numărului de iterații al ciclilor de numărare sunt prezentate mai jos.

$$T\_CPU\_scalat = \frac{factor\_de\_scalare}{f\_CPU}$$

$$T\_timer1 = T\_CPU\_scalat * (OCR1A + 1)$$

$$numar\_de\_iteratii\_al\_ciclilor\_de\_numarare = \frac{1}{T\_timer1}$$

În programul principal au fost definite instrucțiunile ce trebuie executate în cadrul rutinei de deservire a întreruperii declanșate de către timer-ul 1 în interiorul blocului denumit “ISR(TIMER1_COMPA_vect)”. În cadrul acestui bloc, se determină cele o sută de iterații calculate anterior (stocate în variabila “counted_ten_milliseconds”) și se actualizează timpul de joc al jucătorului care este la mutare după fiecare secundă, prin apelul funcțiilor “MAX7219_SPI_displayWhiteTime()” și “MAX7219_SPI_displayBlackTime()”.

4.3) Structura de cod pentru implementarea regulilor jocului de șah, recunoașterea pieselor (tip și culoare) și sugerarea mutărilor posibile ale acestora în conformitate cu aceste reguli

4.3.1) Recunoașterea tipului de piesă prin procedee software

Diferențierea pieselor de șah după cele două criterii, tip și culoare, s-a realizat prin definirea unor valori întregi unice pentru fiecare piesă în parte, utilizând directiva preprocesor “#define”. De asemenea, trebuie introdusă o valoare unică și pentru câmpurile ce rămân libere pe parcursul desfășurării partidei de șah, toate aceste aspecte fiind prezentate în figura de mai jos:

```
/*-----3-----*/
/*-----Chess pieces definition-----*/
/*-----Definirea pieselor de sah-----*/

#define NO_PIECE 0

#define WHITE_PAWN 1
#define WHITE_KNIGHT 2
#define WHITE_BISHOP 3
#define WHITE_ROOK 4
#define WHITE_QUEEN 5
#define WHITE_KING 6

#define BLACK_PAWN 11
#define BLACK_KNIGHT 12
#define BLACK_BISHOP 13
#define BLACK_ROOK 14
#define BLACK_QUEEN 15
#define BLACK_KING 16

/*-----Definirea pieselor de sah-----*/
/*-----Chess pieces definition-----*/
/*-----3-----*/
```

Figura 4.7 – Definirea pieselor de șah prin procedee software

De asemenea, alegerea acestor numere permite ușurarea procesului de identificare al pieselor în cadrul aplicației, prin testarea intervalului [1,6] pentru identificarea pieselor albe, respectiv al intervalului [11, 16] pentru identificarea pieselor negre, intervale folosite atât în funcțiile ce definesc mutările posibile ale pieselor, cât și în cadrul programului principal.

În continuare, sunt prezentate matricile “initialPiecesPositionMatrix” și “piecesPositionMatrix” inițializate în fișierul “chess_game_rules_functions.c” și utilizate pentru setarea poziției inițiale, respectiv pentru actualizarea poziției curente a pieselor de șah pe parcursul desfășurării partidei. Toate matricile prezentate în continuare au opt linii și opt coloane, iar legătura dintre acestea se stabilește pe baza indexării identice a liniilor și a coloanelor (linia 0 și coloana 0 în cod corespund informațiilor referitoare la câmpul numerotat A1 pe tabla de șah, iar linia 7 și coloana 7 în cod corespund informațiilor referitoare la câmpul numerotat H8).

```

/* Matrice folosita pentru stocarea pozitiilor initiale ale pieselor. Folosita la inceputul
jocului de sah si dupa resetarea tablei de sah. */
Matrix_uint8_t initialPiecesPositionMatrix =
{
    WHITE_ROOK, WHITE_KNIGHT, WHITE_BISHOP, WHITE_QUEEN, WHITE_KING, WHITE_BISHOP,
    WHITE_KNIGHT, WHITE_ROOK,
    WHITE_PAWN, WHITE_PAWN, WHITE_PAWN, WHITE_PAWN, WHITE_PAWN, WHITE_PAWN,
    WHITE_PAWN, WHITE_PAWN,
    NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE,
    NO_PIECE,
    NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE,
    NO_PIECE,
    NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE,
    NO_PIECE,
    NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE,
    NO_PIECE,
    BLACK_PAWN, BLACK_PAWN, BLACK_PAWN, BLACK_PAWN, BLACK_PAWN, BLACK_PAWN,
    BLACK_PAWN, BLACK_PAWN,
    BLACK_ROOK, BLACK_KNIGHT, BLACK_BISHOP, BLACK_QUEEN, BLACK_KING, BLACK_BISHOP,
    BLACK_KNIGHT, BLACK_ROOK
};

/* Matrice folosita pentru stocarea pozitiilor curente ale pieselor. Aceasta matrice permite
diferentierea tipului de piesa. */
Matrix_uint8_t piecesPositionMatrix =
{
    WHITE_ROOK, WHITE_KNIGHT, WHITE_BISHOP, WHITE_QUEEN, WHITE_KING, WHITE_BISHOP,
    WHITE_KNIGHT, WHITE_ROOK,
    WHITE_PAWN, WHITE_PAWN, WHITE_PAWN, WHITE_PAWN, WHITE_PAWN, WHITE_PAWN,
    WHITE_PAWN, WHITE_PAWN,
    NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE,
    NO_PIECE,
    NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE,
    NO_PIECE,
    NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE,
    NO_PIECE,
    NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE, NO_PIECE,
    NO_PIECE,
    BLACK_PAWN, BLACK_PAWN, BLACK_PAWN, BLACK_PAWN, BLACK_PAWN, BLACK_PAWN,
    BLACK_PAWN, BLACK_PAWN,
    BLACK_ROOK, BLACK_KNIGHT, BLACK_BISHOP, BLACK_QUEEN, BLACK_KING, BLACK_BISHOP,
    BLACK_KNIGHT, BLACK_ROOK
};

```

Figura 4.8 – Matrici pentru inițializarea și urmărirea poziției pieselor de șah

4.3.2) Prezentarea funcțiilor pentru prelucrarea datelor (operații matriceale) și afișarea mutărilor posibile în funcție de piesa selectată

În acest subcapitol se evidențiază funcțiile realizate pentru a defini câmpurile corespunzătoare mutărilor celor șase tipuri de piese de șah (pion, cal, nebun, turn, damă, rege) precum și variabilele implicate în acest proces. Astfel, funcțiile discutate în continuare sunt cele din figura 4.9.

```

/* Functie de detectare (valori stocate in currentPiecePossibleMove si newLedMatrix) a campurilor
posibile pe care poate fi mutat un pion. */
void setLedsForPossibleMovesPawn(uint8_t local_currentPieceMove, uint8_t local_currentPieceRow,
uint8_t local_currentPieceColumn);

/* Functie de detectare (valori stocate in currentPiecePossibleMove si newLedMatrix) a campurilor
posibile pe care poate fi mutat un cal. */
void setLedsForPossibleMovesKnight(uint8_t local_currentPieceMove, uint8_t local_currentPieceRow,
uint8_t local_currentPieceColumn);

/* Functie de detectare (valori stocate in currentPiecePossibleMove si newLedMatrix) a campurilor
posibile pe care poate fi mutat un nebun. */
extern void setLedsForPossibleMovesBishop(uint8_t local_currentPieceMove, uint8_t
local_currentPieceRow, uint8_t local_currentPieceColumn);

/* Functie de detectare (valori stocate in currentPiecePossibleMove si newLedMatrix) a campurilor
posibile pe care poate fi mutat un turn. */
void setLedsForPossibleMovesRook(uint8_t local_currentPieceMove, uint8_t local_currentPieceRow,
uint8_t local_currentPieceColumn, uint8_t local_whiteCastleInProgress, uint8_t
local_blackCastleInProgress);

/* Functie de detectare (valori stocate in currentPiecePossibleMove si newLedMatrix) a campurilor
posibile pe care poate fi mutata o dama. */
void setLedsForPossibleMovesQueen(uint8_t local_currentPieceMove, uint8_t local_currentPieceRow,
uint8_t local_currentPieceColumn);

/* Functie de detectare (valori stocate in currentPiecePossibleMove si newLedMatrix) a campurilor
posibile pe care poate fi mutat un rege. */
void setLedsForPossibleMovesKing(uint8_t local_currentPieceMove, uint8_t local_currentPieceRow,
uint8_t local_currentPieceColumn, uint8_t local_isCurrentKing);

```

Figura 4.9 – Funcții pentru definirea mutărilor corespunzătoare celor șase tipuri de piese de șah

Principalele variabile folosite în aceste funcții sunt matricile “currentPiecePossibleMove” și “newLedMatrix” care indică câmpul curent al piesei ridicate, precum și câmpurile legale unde poate fi mutată piesa, respectiv care determină câmpurile ce trebuie aprinse de către LED-uri, valorile stocate în aceste variabile fiind: “1” pentru câmpuri posibile, “0” pentru câmpuri ilegale și “103” pentru câmpul curent al piesei ridicate.

Deoarece în cazul pieselor negre se folosește o descriere similară, diferențele principale fiind valorile câmpurilor de plecare și de sosire, precum și inversarea culorilor, în continuare se va pune accentul pe evidențierea funcțiilor din figura 4.9 în cazul pieselor albe.

Câmpurile posibile la mutarea unui pion

Conform regulilor jocului de șah, pionul poate muta doar câte un câmp ”înainte” (către piesele adverse), neavând posibilitatea de a se întoarce pe câmpurile anterioare. Pionul poate captura piesele oponentului prin înaintarea pe diagonală cu un câmp. Două aspecte se abat de la regulile prezentate anterior: singura situație în care un pion poate muta două câmpuri înainte în loc de unul este aceea în care pionul se găsește pe poziția inițială și un pion amplasat pe ultimul câmp din tabăra adversă se “promovează / transformă” în una din cele patru categorii de piese (cal, nebun, damă, turn) la alegerea jucătorului.

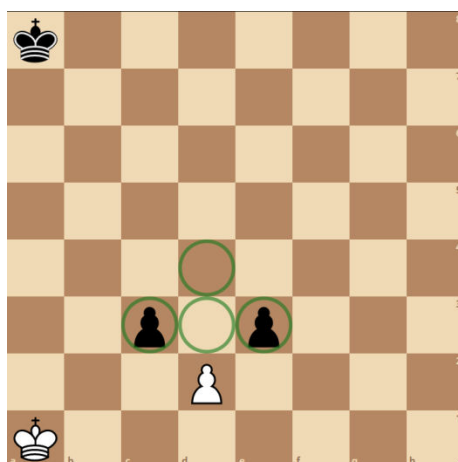

Figura 4.10 – Câmpuri legale pentru pionul alb aflat pe poziția inițială

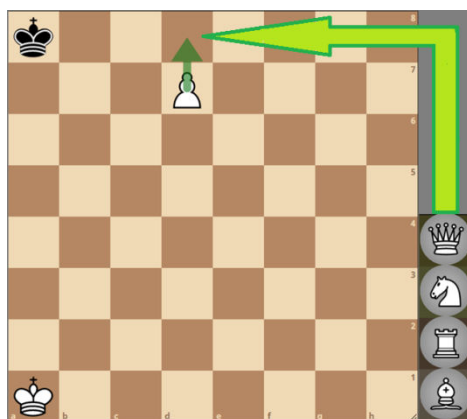

Figura 4.11 – Promovarea pionului alb

Toate tipurile de mutări prezentate anterior sunt implementate cu ajutorul funcției “setLedsForPossibleMovesPawn()” ce primește ca parametrii: valoarea de identificare a piesei curente, linia și coloana pe care se găsește această piesă. Funcția verifică dacă piesa curentă este un pion alb sau negru (existând mici diferențe de implementare în funcție de culoarea acestuia) și setează câmpurile legale unde poate fi mutat pionul (prezentate anterior) în matricile “currentPiecePossibleMove” și “newLedMatrix”, pornind de la linia și coloana corespunzătoare poziției curente a piesei. Principala diferență dintre valorile matricilor “currentPiecePossibleMove” și “newLedMatrix” este că prima matrice menționată setează valoarea “1” și pe alte câmpuri suplimentare, pentru a indica posibilitatea de capturare a pieselor adverse și de protejare a pieselor proprii, în cea de-a doua matrice fiind setate valorile “1” strict pe câmpurile aprinse de către LED-uri.

Promovarea pionului este implementată în cadrul programului principal, prin testarea liniei curente pe care se poziționează pionul, iar dacă aceasta corespunde cu prima linie (linia 0 în cod) pentru pionul negru, respectiv ultima linie (linia 7 în cod) pentru pionul alb se așteaptă în interiorul unui bloc “do-while” apăsarea unui buton în conformitate cu piesa care va înlocui pionul, funcționalitățile celor patru butoane fiind prezentate în tabelul 3.2, iar structurile decizionale executate

în interiorul blocului “do-while” sunt evidențiate în figura 4.12 în cazul turnului și al damei, fiind în mod similar scrise și cele pentru nebun și cal. Etichetele “BUTTON_ROOK_PRESSED”, respectiv “BUTTON_QUEEN_PRESSED” conțin valorile citite direct de la cele două butoane (ce trimit valori “0” logic la acționarea acestora).

```

if (BUTTON_ROOK_PRESSED) /* Read Rook promote button. */
{
    piecesPositionMatrix.values[currentPieceRow][currentPieceColumn] = NO_PIECE;
    if (currentPieceMove == WHITE_PAWN)
    {
        piecesPositionMatrix.values[i][j] = WHITE_ROOK; /* Promote white pawn to
rook.*/
    }
    if (currentPieceMove == BLACK_PAWN)
    {
        piecesPositionMatrix.values[i][j] = BLACK_ROOK; /* Promote black pawn to rook. */
    }
    break;
}
if (BUTTON_QUEEN_PRESSED) /* Read Queen promote button. */
{
    piecesPositionMatrix.values[currentPieceRow][currentPieceColumn] = NO_PIECE;
    if (currentPieceMove == WHITE_PAWN)
    {
        piecesPositionMatrix.values[i][j] = WHITE_QUEEN; /* Promote white pawn to queen.*/
    }
    if (currentPieceMove == BLACK_PAWN)
    {
        piecesPositionMatrix.values[i][j] = BLACK_QUEEN; /* Promote black pawn to queen. */
    }
    break;
}

```

Figura 4.12 – Cod pentru promovarea pionului în turn, respectiv damă

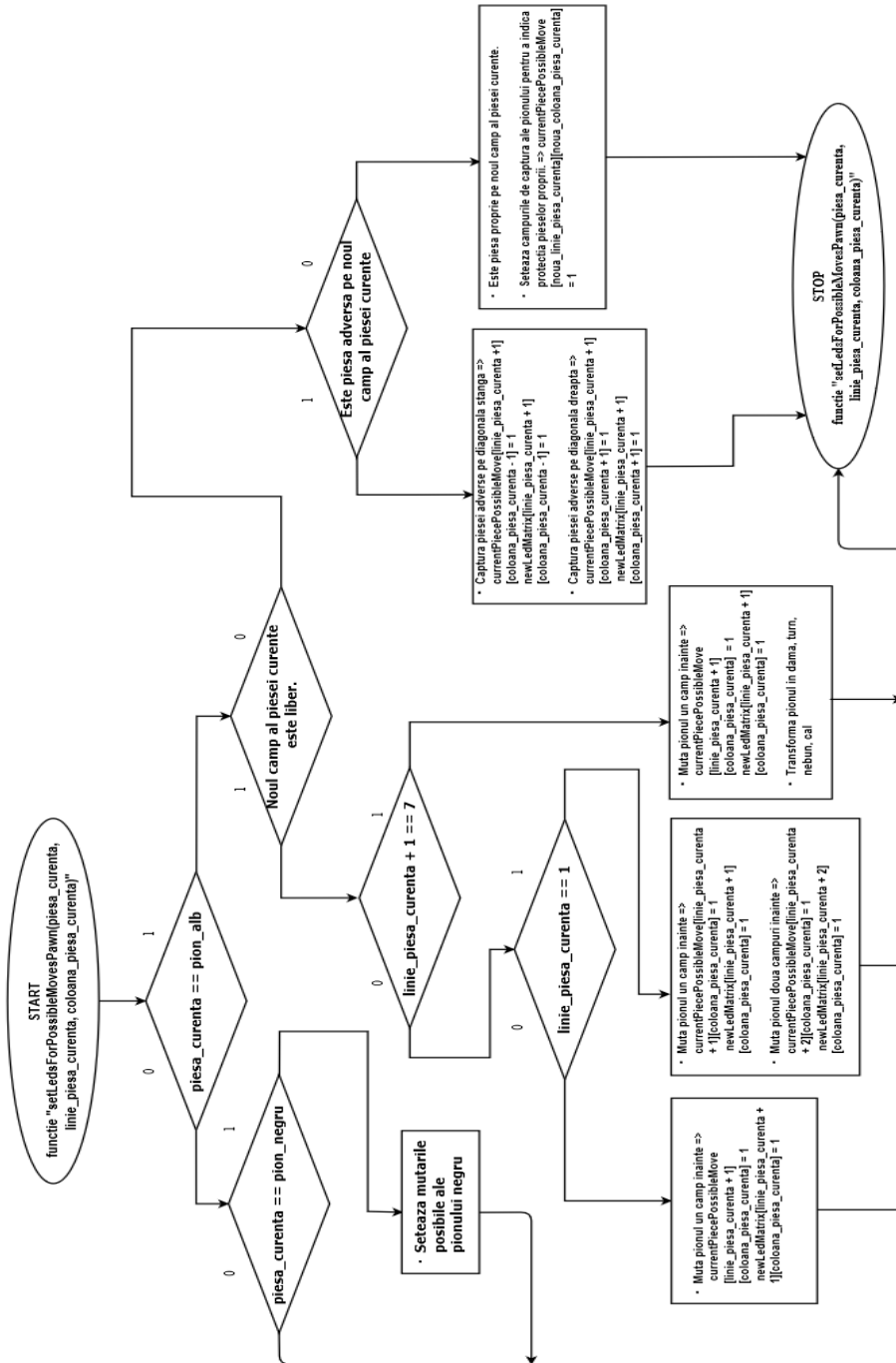

Figura 4.13 – Organigrama funcției “setLedsForPossibleMovesPawn()”

Câmpurile posibile la mutarea unui cal

Calul reprezintă o piesă specială în jocul de șah, deoarece această piesă poate muta numai în forma literei “L”. Datorită acestei proprietăți, valoarea acestei piese variază în funcție de poziția unde este amplasată. Astfel, un cal situat la marginea tablei, va avea la dispoziție doar două câmpuri permise, iar în centrul tablei, numărul de câmpuri legale este opt, reprezentând și numărul maxim de câmpuri ce pot fi acoperite de către un cal.

Astfel, conform paragrafului anterior, realizarea funcției “setLedsForPossibleMovesKnight()” pornește de la premisa că, indiferent de câmpul de poziționare al calului, există opt cazuri ce trebuie acoperite, acestea fiind implicit eliminate dacă numărul liniei sau al coloanei depășește dimensiunile maxime ale unei matrici 8 x 8. Deoarece, cele opt cazuri diferă semnificativ, ele trebuie rezolvate individual, nefiind posibilă înglobarea acestora în cadrul unei structuri repetitive “for”. Ca și în cazul funcției anterioare, valorile celor opt câmpuri sunt determinate pe baza poziției curente a calului prin setarea valorii “1” în matricile “currentPiecePossibleMove” și “newLedMatrix”.

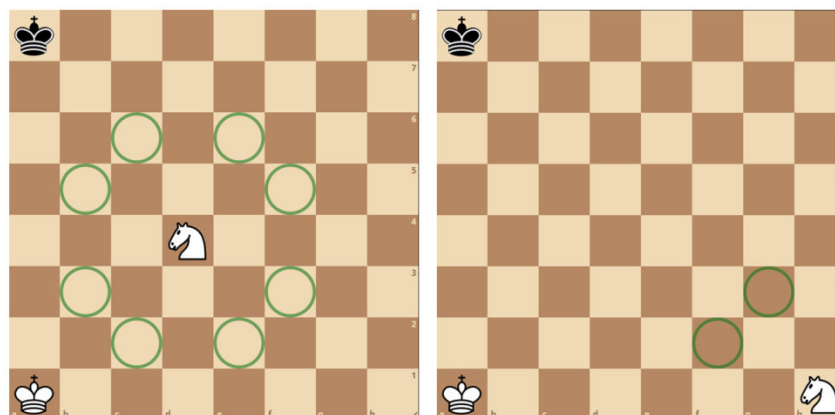

Figura 4.14 – Comparația câmpurilor posibile între un cal situat în centrul tablei și unul situat la marginea tablei

Câmpurile posibile la mutarea unui nebun

Nebunul reprezintă prima piesă ce poate fi mutată cu un număr de câmpuri oricât de mare, dar doar pe diagonală. Astfel, acesta reprezintă primul caz în care se pune problema întâlnirii unei piese proprii sau adverse situate pe diagonală nebunului, piese care întrerup raza de acțiune a acestuia, deoarece nicio piesă (excepție fiind calul) nu poate sări peste piesele proprii sau peste cele ale oponentului.

Funcția “setLedsForPossibleMovesBishop()” este cea care implementează regulile jocului de șah în cazul nebunului, pornind de la concepte prezentate anterior, cum ar fi: validarea piesei curente ca fiind nebun alb sau negru și setarea câmpurilor de joc specifice nebunului în matricile “currentPiecePossibleMove” și “newLedMatrix” în scopul afișării acestor câmpuri prin aprinderea LED-urilor WS2812C.

În cazul acestei piese, mutările posibile se împart în patru cazuri (câte două pentru fiecare diagonală), pornind de la poziția unui nebun situat în centrul tablei, Astfel, pentru fiecare caz se introduce câte o structură repetitivă “for”, punctul de plecare în cele patru cazuri fiind poziția curentă a nebunului. Pentru a scrie toate structurile repetitive, se observă modificările liniei și a coloanei pentru fiecare jumătate de diagonală disponibilă. Astfel, mutând nebunul cu un singur câmp, se observă următoarele modificări față de poziția curentă a acestuia:

- Cazul 1: se decrementează atât numărul liniei curente, cât și al coloanei curente;
- Cazul 2: se decrementează numărul liniei curente și se incrementează numărul coloanei curente;
- Cazul 3: se incrementează numărul liniei curente și se decrementează numărul coloanei curente;
- Cazul 4: se incrementează atât numărul liniei curente, cât și al coloanei curente.

În figura de mai jos, sunt prezentate câmpurile posibile ale nebunului cu culoare verde, iar cele ilegale cu culoare roșie.

Figura 4.15 – Implementarea regulilor pentru mutarea nebunului

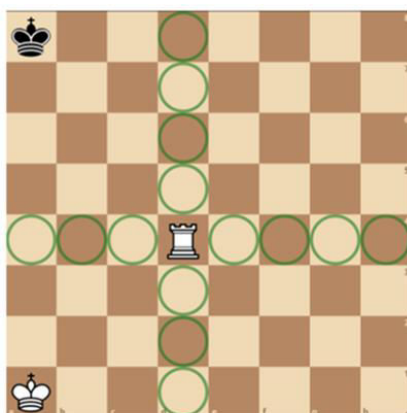
Câmpurile posibile la mutarea unui turn

Turnul este a doua piesă capabilă într-o singură mutare să ajungă de la un capăt la celălalt al tablei de șah, prin mutarea pe verticală, respectiv pe orizontală a acestuia.

Funcția responsabilă pentru indicarea câmpurilor posibile de deplasare ale unui turn este “setLedsForPossibleMovesRook()”. Spre deosebire de funcțiile prezentate anterior, se observă prezența a doi parametri de intrare suplimentari, “whiteCastleInProgress” și “blackCastleInProgress” folosiți pentru implementarea rocadei, o mișcare specifică jocului de șah ce va fi descrisă în secțiunea de mutări speciale din acest capitol.

În cadrul funcției, pornind de la câmpul curent al turnului, mutările posibile ale acestei piese se impart de asemenea în patru cazuri implementate cu ajutorul structurii repetitive “for”:

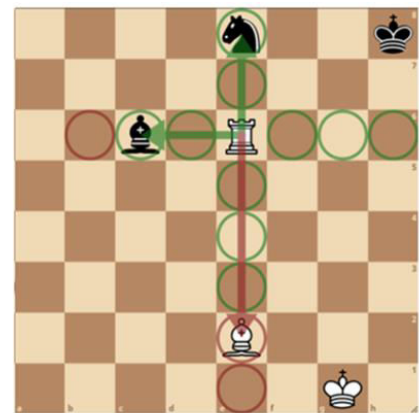
- Cazul 1: se decrementează numărul liniei curente, păstrând numărul coloanei curente constant;
- Cazul 2: se incrementează numărul liniei curente, păstrând numărul coloanei curente constant;
- Cazul 3: se păstrează numărul liniei curente constant și se decrementează numărul coloanei curente;
- Cazul 4: se păstrează numărul liniei curente constant și se incrementează numărul coloanei curente.

Numarul maxim de mutari ale turnului

Numarul minim de mutari ale turnului

Probleme concrete la mutarea turnului

Figura 4.17 – Implementarea regulilor pentru mutarea turnului

Câmpurile posibile la mutarea unui dame

Dama este cea mai puternică piesă, deoarece are cea mai mare libertate de mișcare pe câmpurile tablei de șah, având posibilitatea de a se deplasa pe un număr oricât de mare de câmpuri pe verticală, pe orizontală și pe diagonală.

Situată în centrul tablei și în lipsa altor piese, dama are o rază de acțiune ce acoperă aproape jumătate din câmpurile totale ale tablei de șah, iar prin natura tipurilor de mutări ale acesteia, trebuie rezolvate atât probleme întâlnite în cazul turnului, cât și cele evidențiate în cazul nebunului.

Pornind de la afirmația că, în cazul unei dame, câmpurile posibile de joc ale acesteia reprezintă o îmbinare a câmpurilor posibile de joc pentru un turn și cele ale unui nebun, se implementează funcția “setLedsForPossibleMovesQueen()” a cărei rol este să determine numărul de câmpuri valide ale damei prin apelarea funcțiilor “setLedsForPossibleMovesRook()” și “setLedsForPossibleMovesBishop()” prezentate anterior în cadrul acestui capitol. Astfel, se actualizează matricile definite ca variabile globale, “currentPiecePossibleMove” și “newLedMatrix” prin setarea atât a valorilor obținute în cazul unui turn situat pe poziția curentă a damei, cât și a celor corespunzătoare unui nebun.

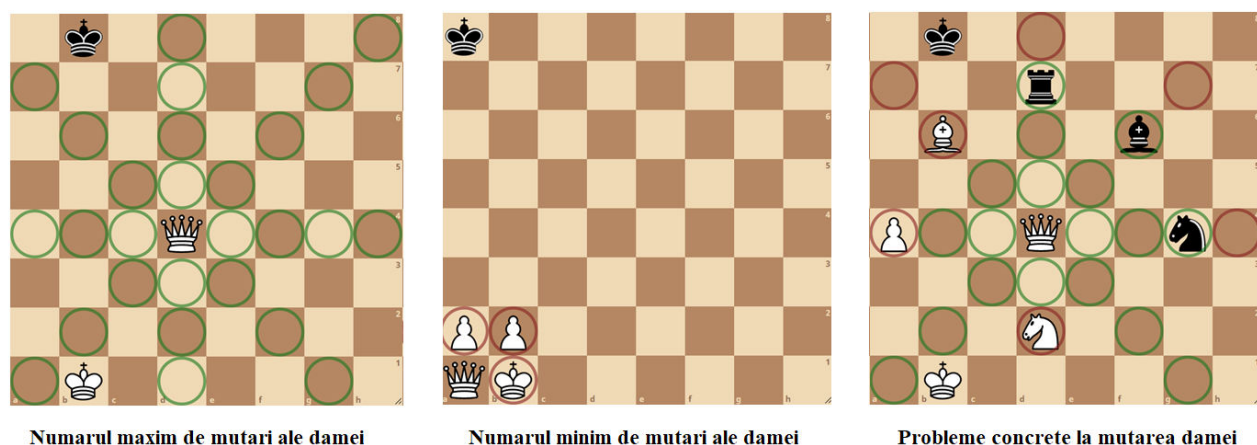

Figura 4.18 – Implementarea regulilor pentru mutarea damei

Câmpurile posibile la mutarea regelui

Regele reprezintă cea mai importantă piesă de pe tabla de șah, fiind o piesă unică atât în tabăra albului, cât și în cea a negrului. Astfel, scopul unei partide de șah constă în atacarea regelui advers și eliminarea tuturor mutărilor posibile ale acestuia, protejând în același timp regele propriu de amenințările oponentului.

Până în acest moment au fost prezentate principalele probleme ce pot apărea la definirea tipurilor de mutări posibile ale pieselor de șah, printre acestea fiind amintite: coliziunea piesei curente cu celelalte piese, implementarea unui mecanism care să asigure protejarea celorlalte piese aliate, capturarea pieselor oponente și evitarea unui posibil salt al piesei curente peste celelalte piese. În cadrul implementării regulilor jocului de șah, în cazul regelui se regăsesc toate aspectele prezentate anterior, dar se introduc și alte probleme specifice acestei piese, cum ar fi: restricționarea câmpurilor posibile pentru amplasarea regelui din cauza amenințărilor de “șah” ale pieselor advers, forțarea mutării regelui, capturarea piesei atacatoare sau introducerea unei piese proprii în calea piesei atacatoare în situația în

care câmpul curent al regelui este amenințat, detectarea matului ce definește finalizarea partidei, testarea posibilității de realizare a rocadei.

Astfel, deoarece descrierea regulilor de șah aplicate în cazul regelui este un proces complex, majoritatea problemelor de mai sus sunt rezolvate prin implementarea funcțiilor “setLedsForPossibleMovesKing()”, “Matrix_uint8_t_operation_subtract()” și “eliminatePossibleChecksForCurrentKing()”.

Funcția “setLedsForPossibleMovesKing()” definește toate mutările ce pot fi efectuate în cazul regelui, pornind de la poziția curentă a acestuia (determinată de numărul liniei curente, respectiv de cel al coloanei curente) și actualizând valorile matricilor “currentPiecePossibleMove” și “newLedMatrix”. În cazul regelui, se pot distinge nouă câmpuri posibile (inclusiv câmpul curent), prin incrementarea/decrementarea liniei curente, a coloanei curente sau a ambelor dimensiuni ale matricii 8 x 8 corespunzătoare tablei de șah.

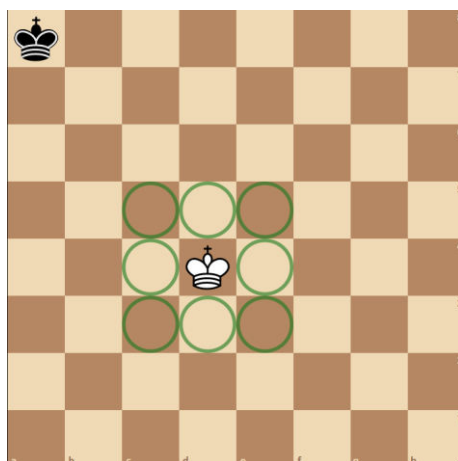
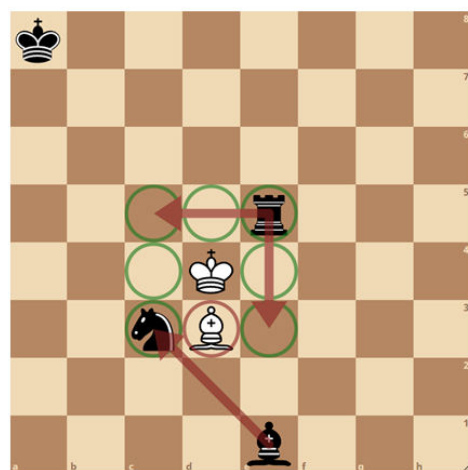

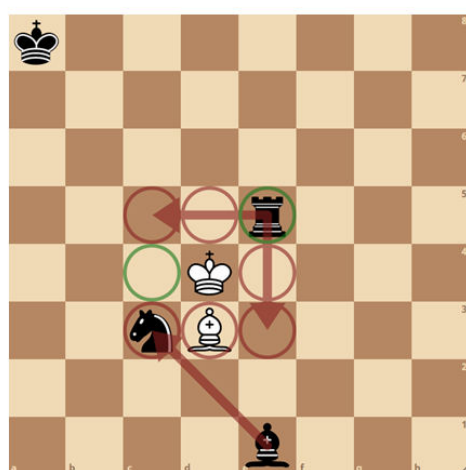
Figura 4.19 - Mutările regelui alb implementate cu funcția “setLedsForPossibleMovesKing()”

În cadrul funcției “eliminatePossibleChecksForCurrentKing()” se definesc trei matrici care stochează câmpurile posibile de joc ale: regelui care nu tine cont de amenințările de șah (matricea “currentKingPossibleMoves_withoutChecks”, obținută prin apelarea funcției “setLedsForPossibleMovesKing()”), regelui care tine cont de amenințările de șah (matricea “currentKingPossibleMoves_withChecks”) și ale piesei adverse testate la iterația curentă (“oppositePiecePossibleMoves”). Astfel, prin folosirea a două structuri repetitive “for” imbricate și prin aplicarea înmulțirii element cu element a matricilor “currentKingPossibleMoves_withoutChecks” și “oppositePiecePossibleMoves”, se identifică toate piesele adverse care atacă unul sau mai multe dintre câmpurile posibile de joc ale regelui ce se dorește a fi mutat în poziția curentă și se elimină printr-o operație de scădere element cu element aceste câmpuri din matricea regelui care ține cont de amenințările de șah ale piesei oponente (și care este inițial setată cu valorile matricii “currentKingPossibleMoves_withoutChecks”). Cele două operații matriceale sunt implementate în cadrul funcției “Matrix_uint8_t_operation_subtract()”, funcția “eliminatePossibleChecksForCurrentKing()” returnând valorile matricii “currentKingPossibleMoves_withChecks” după testarea tuturor pieselor adverse.

Mutările regelui alb după apelarea funcției
"setLedsForPossibleMovesKing()"

Mutările regelui alb după apelarea funcției
"eliminatePossibleChecksForCurrentKing()"

Figura 4.20 – Comparație între funcțiile "setLedsForPossibleMovesKing()" și
"eliminatePossibleChecksForCurrentKing()" în cazul regelui alb

Din figura 4.20, se observă că doar prin apelarea funcției "setLedsForPossibleMovesKing()", regele alb are la dispoziție cinci câmpuri atacate de către piesele oponentului (marcate cu săgeți roșii). Această eroare se corectează prin apelarea funcției "eliminatePossibleChecksForCurrentKing()", câmpurile posibile de mutare ale regelui alb fiind în acest caz în conformitate cu regulile jocului de șah.

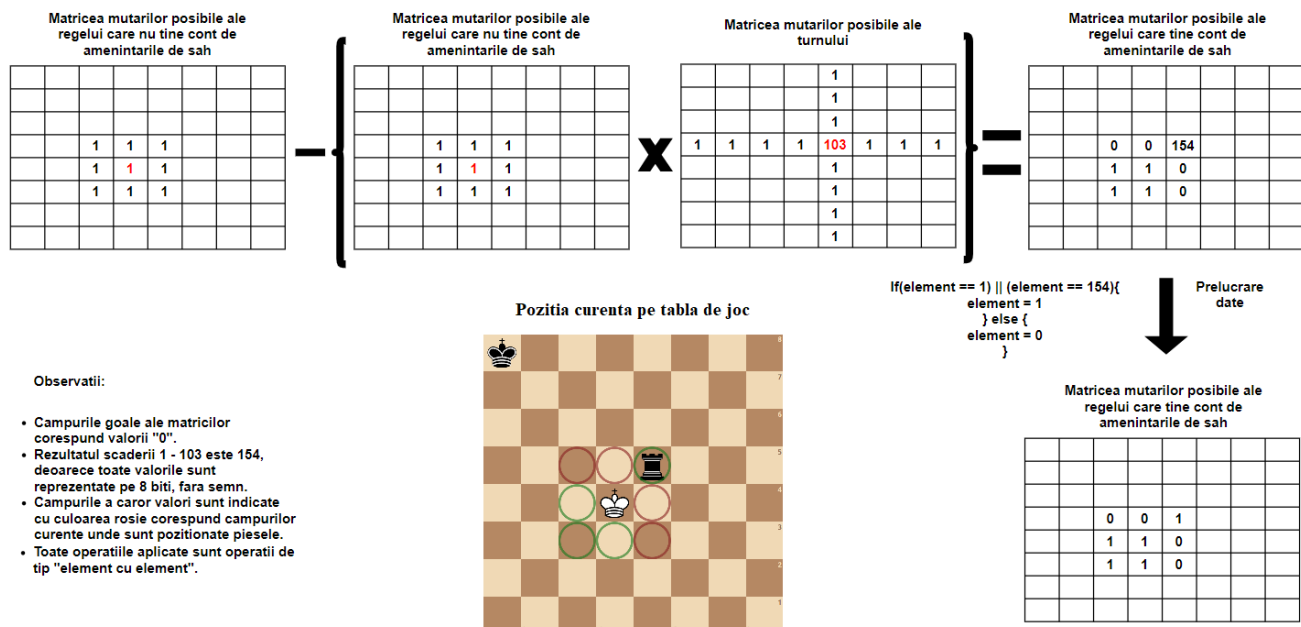

Figura 4.21 – Operațiile aplicate pentru obținerea matricei regelui care ține cont de amenințările de șah

Mutare specială în partida de șah: rocada

Rocada reprezintă o mutare compusă și implică mutarea regelui cu două câmpuri în direcția în care se dorește efectuarea rocadei și plasarea turnului lângă rege, conform figurii 4.22.

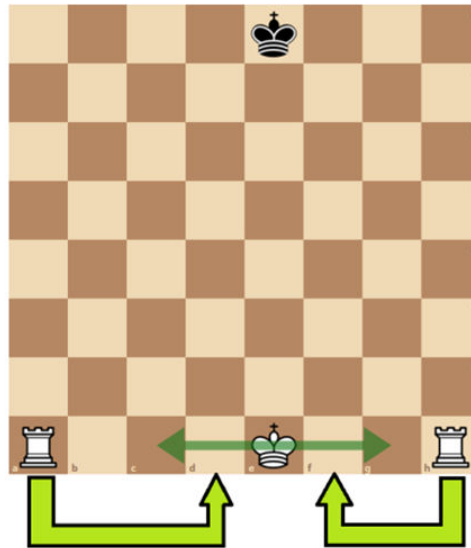

Figura 4.22 – Mutări pentru efectuarea rocadei

Pentru implementarea rocadei, trebuie urmărite câteva aspecte importante în conformitate cu regulile jocului de șah:

- rocada nu poate fi efectuată dacă atât câmpul curent al regelui, cât și celelalte două câmpuri parcurse de acesta sunt atacate de către piesele adverse;
- orice mutare a regelui de pe câmpul inițial duce la imposibilitatea realizării rocadei pe tot parcursul partidei;
- orice mutare a unui turn de pe poziția inițială duce la imposibilitatea realizării rocadei în direcția acelui turn.

Prima regulă este implicit rezolvată prin implementarea funcțiilor care definesc câmpurile posibile de mutare ale regelui, descrise anterior. Celelalte două reguli sunt asigurate prin introducerea variabilelor “first_white_king_move / first_black_king_move” (stochează valoarea “1” dacă regele nu a fost deplasat de pe câmpul inițial și valoarea “0” în caz contrar), “first_a_column_white_rook_move / first_a_column_black_rook_move” (păstrează valoarea “1” cât timp turnurile de pe coloana A nu au fost mutate), “first_h_column_white_rook_move / first_h_column_black_rook_move” (similar cu variabila anterioară, dar se ocupă de turnurile de pe coloana H).

La mutarea regelui cu două câmpuri, nefiind în setul de mutări obișnuite ale acestuia, programul decide prin intermediul unor structuri decizionale “if-else” că urmează realizarea rocadei și setează variabila “whiteCastleInProgress / blackCastleInProgress”, iar poziția regelui după mutarea acestuia indică tipul de rocadă efectuat. Astfel, tot partea care a mutat regele va fi la mutare și va avea ca unică

mutare corectă plasarea turnului pe poziția care finalizează efectuarea rocadei, prin trimiterea variabilei “whiteCastleInProgress / blackCastleInProgress” ca parametru de intrare al funcției “setLedsForPossibleMoveRook()”.

Problema detectării matului

Matul reprezintă acea situație dintr-o partidă de șah în care unul din regi este atacat de către o piesă adversă, iar acesta nu poate muta pe niciun alt câmp, nicio piesă proprie nu poate proteja amenințarea piesei adverse și piesa amenințătoare nu poate fi capturată. Astfel, în urma amenințării de mat se încheie partida de șah.

Fiind implicate foarte multe variabile în algoritmul de detectare a matului, acesta a fost implementat direct în programul principal, urmărind organigrama din figura 4.23.

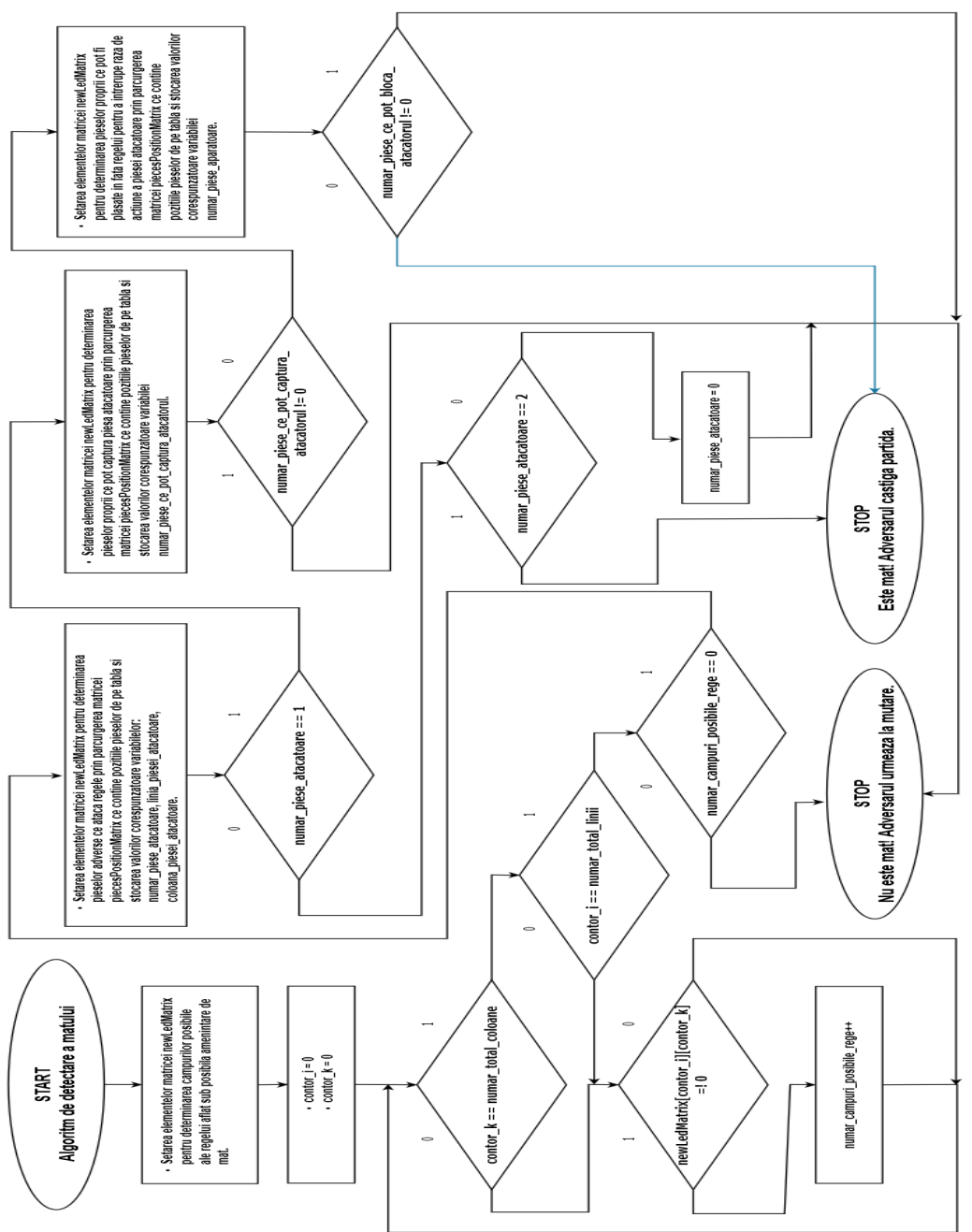

Figura 4.23 – Organigrama algoritmului de detectare a matului

Capitolul 5 - Structura fizică a tablei de șah

5.1) Proiectarea mecanică a tablei de șah fizice care integrează sistemul incorporat

5.1.1) Determinarea dimensiunilor componentelor electronice și poziționarea acestora în interiorul tablei fizice

Prima etapă în procesul de proiectare mecanică a tablei de șah constă în stabilirea dimensiunilor corespunzătoare componentelor electronice alese în cadrul proiectului și prezentate în capitolul 3. Astfel, prin măsurarea cu ajutorul șublerului și prin consultarea foilor de catalog (acolo unde sunt specificate dimensiunile), s-au obținut următoarele dimensiuni fizice ale componentelor:

- placa de dezvoltare cu microcontroler ATmega2560: lungime = 110mm, lățime = 55mm, înălțime = 15mm; dimensiunile portului USB: lungime = 17.5mm, lățime = 12mm, înălțime = 15mm;
- capsula senzorului magnetic cu efect Hall TLE4905: lungime = 5mm, lățime = 1mm, înălțime = 4mm; înălțimea totală, luând în considerare înălțimea capsulei și cea a terminalului cel mai lung este de 20mm;
- capsula registrului de deplasare SN74HC165N: lungime = 20mm, lățime = 10mm, înălțime = 10mm;
- afișajul cu șapte segmente și opt digiți și PCB-ul ce alcătuiesc modulul MAX7219: lungime = 60mm, lățime = 15mm, înălțime = 10mm;
- dimensiunile LED-urilor SMD WS2812C sunt foarte mici și datorită poziției acestora, ele nu influențează determinarea cotelor tablei de șah;
- dimensiunile butoanelor: diametru = 18mm, înălțime = 25mm;
- secțiunea cablului de alimentare: diametru = 20mm.

Următoarea etapă presupune încadrarea componentelor electronice în interiorul structurii fizice ce trebuie realizate, ținând cont de multe aspecte, printre care se amintesc: modul de interconectare al dispozitivelor, dimensiunile fizice ale acestora, protejarea componentelor sensibile la șocuri mecanice și aspectul produsului final din perspectiva utilizatorului. Proiectarea tablei de șah inteligente s-a realizat cu ajutorul mediului de proiectare 3D FreeCAD, plasarea componentelor putând fi observată în figurile 5.1, 5.2 și 5.3.

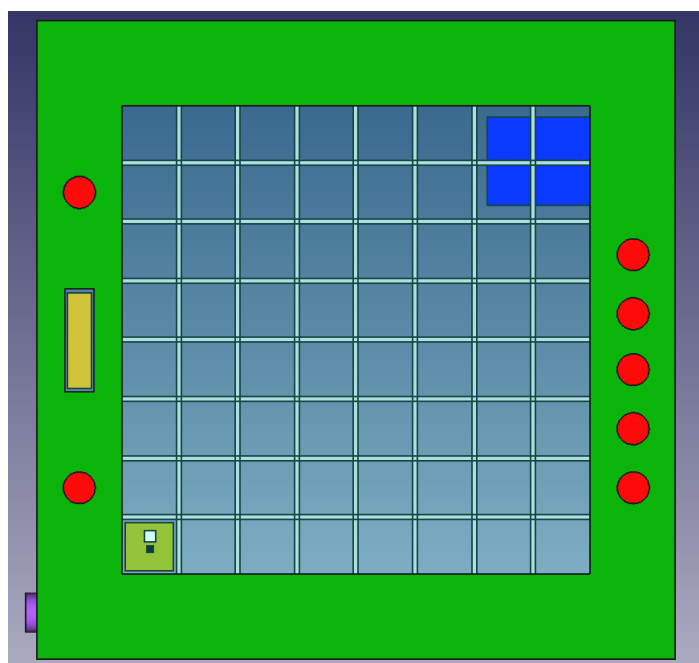

Figura 5.1 – Tabla de șah proiectată în mediul FreeCAD – vedere din față

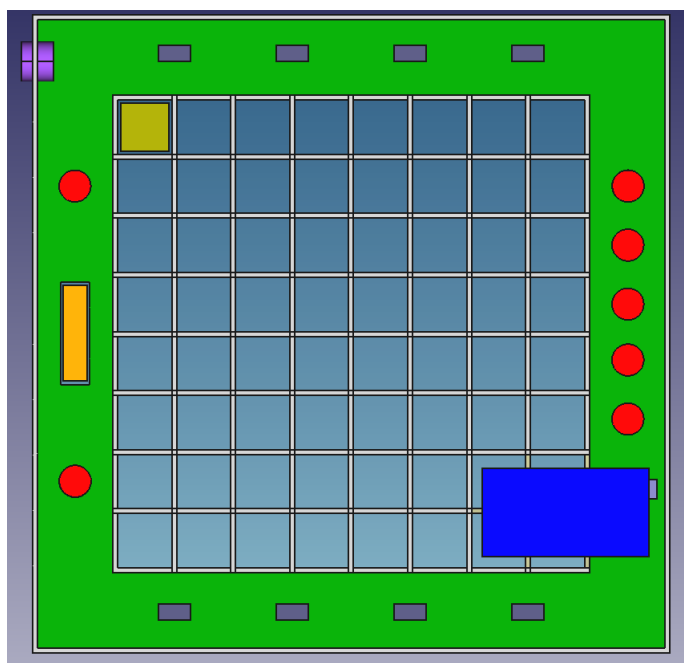

Figura 5.2 – Tabla de șah proiectată în mediul FreeCAD – vedere din spate

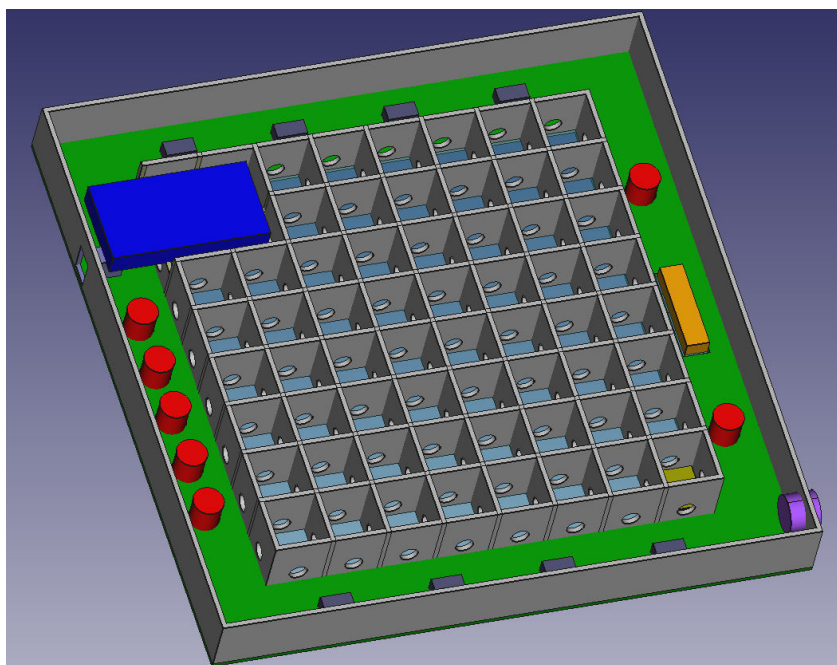

Figura 5.3 – Tabla de șah proiectată în mediul FreeCAD – vedere laterală

Astfel, pentru modelarea componentelor în cadrul mediului de proiectare FreeCAD s-au folosit cilindre pentru reprezentarea butoanelor și a conectorului pentru cablul de alimentare, precum și paralelipiede dreptunghice pentru vizualizarea locurilor ocupate de către placa de dezvoltare (împreună cu conectorul USB), registrele de deplasare, și modulul MAX7219

5.1.2) Stabilirea cotelor tablei de șah

Pornind de la figurile 5.1, 5.2 și 5.3, în care este reprezentată tabla de șah deja proiectată din punct de vedere mecanic, se vor reprezenta componentele din care este alcătuită structura fizică a tablei de șah, vizualizând și cotele alese pe baza dimensiunilor fizice ale dispozitivelor electronice.

Prima componentă a tablei fizice este o structură sub formă de fagure ce delimitează cele șaiszeci și patru de câmpuri de joc și opturează trecerea radiației optice emise de către LED-urile destinate iluminării unor câmpuri pe câmpurile vecine, lucru care ar putea duce la afișarea unor culori eronate din punct de vedere al convenției de culori stabilite în tabelul 3.4. Secțiunea circulară realizată în cadrul fiecărui câmp este destinată firelor de legătură folosite la interconectarea atât a componentelor electronice din interiorul fagurelui, cât și a acestora cu dispozitivele din exterior. Dimensiunile alese asigură plasarea unei plăci de perfoboard echipate cu un senzor TLE4905, un LED WS2812C și cu componentele pasive ce asigură funcționalitatea corectă a acestora, iar decuparea celor patru câmpuri de joc vizualizată în figura 5.3 și cu cotele prezentate în figura 5.4 permite introducerea plăcii de dezvoltare în interiorul tablei de șah.

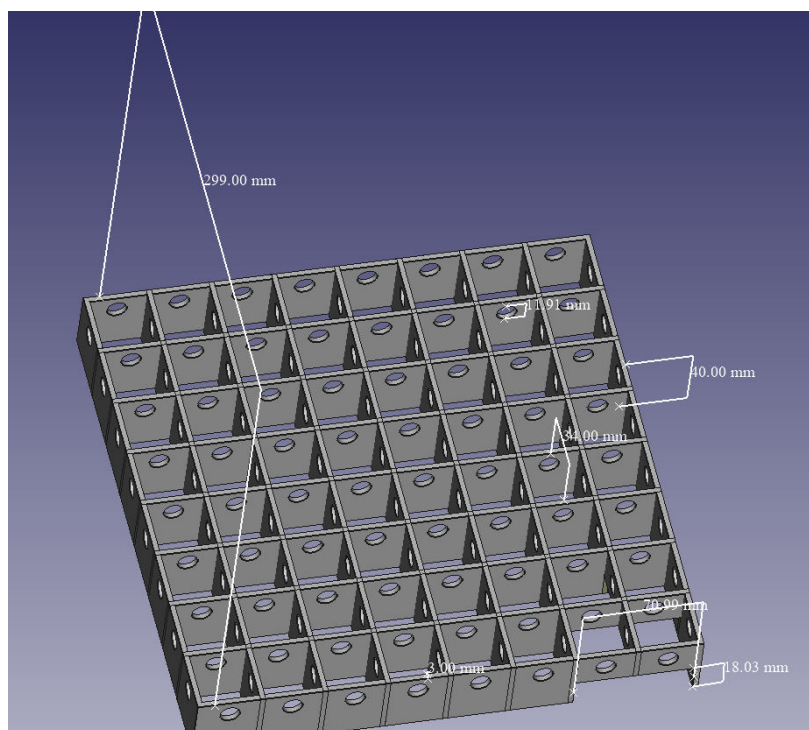

Figura 5.4 – Vizualizarea cotelor pentru structura de fagure

Următoarea componentă stabilește perimetrul tablei de șah, spațiul interior tablei de șah și exterior fagurelui și dimensiunile găurilor în care se va conecta sursa de alimentare, respectiv cablul USB pentru programarea plăcii de dezvoltare (pentru depanare și îmbunătățire a firmware-ului).

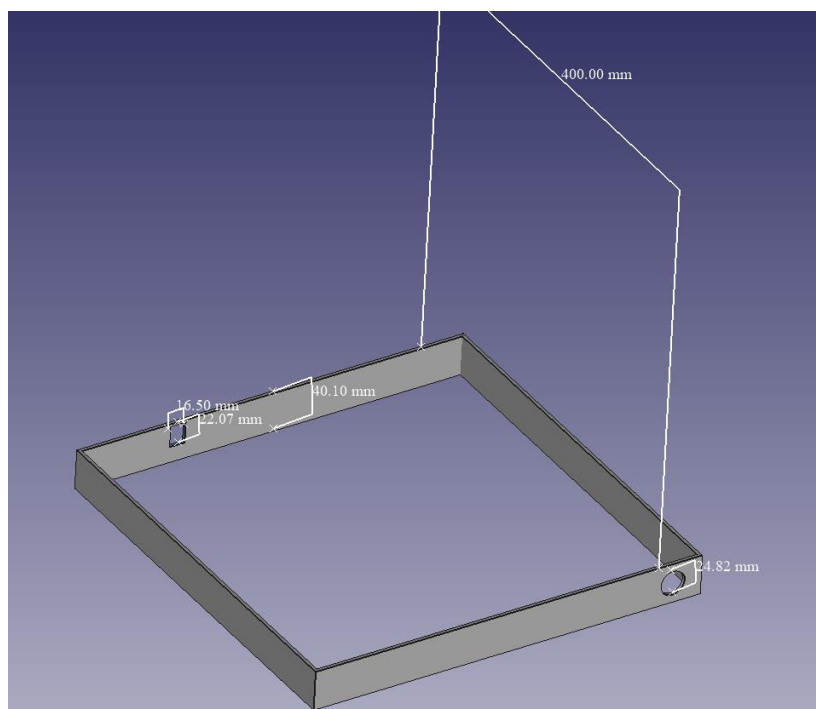

Figura 5.5 – Vizualizarea cotelor pentru structura ce delimitează perimetrul tablei de șah

Ultima componentă importantă este reprezentată de structura transparentă din plexiglas ce definește suprafața tablei de șah și permite vizualizarea câmpurilor aprinse de LED-uri de către utilizator, porțiunea reprezentată cu verde închis, fiind spațiul interior în care sunt poziționate registrele de deplasare. La determinarea cotelor din figura 5.6 se ține cont atât de dimensiunile structurilor prezentate anterior, cât și de dimensiunile butoanelor și ale ceasului de șah integrate în tablă.

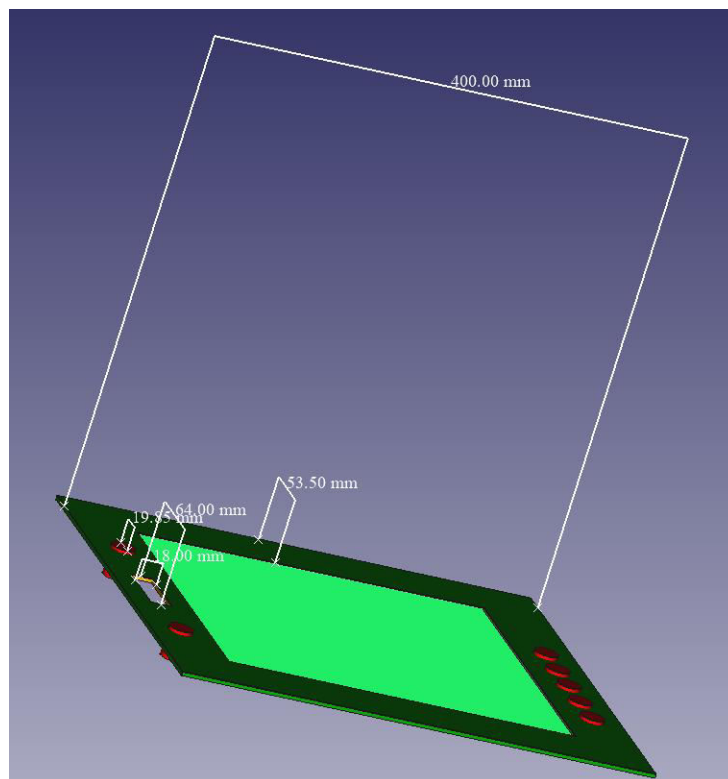

Figura 5.6 – Vizualizarea cotelor pentru determinarea suprafeței tablei de șah

5.2) Prezentare sumară a etapelor de tehnologie în succesiunea impusă de proiectare și vizualizarea produsului final

Realizarea efectivă a construcției fizice a tablei de șah inteligente impune alegerea următoarelor materiale și scule:

MATERIALE:

- Placă din plastic alb mat de tip ABS;
- Placă din plexiglas transparent;
- Două tipuri de autocolant alb și fumuriu semitransparent;
- Fludor;
- Plăci de perfoboard;
- Varnish constrictor;
- Vopsea neagră tip spray;
- Șmirghel fin.

SCULE ȘI DISPOZITIVE:

- Polizor unghiular;
- Fierăstrău pendular cu lamă de tăiere specifică pentru plastic;
- Disc de tăiere pentru plastic;
- Markere subțiri;
- Letcon termostatat;
- Multimetru analogic SANWA;
- Cutter;
- Clește pentru tăierea și dezizolarea firelor;
- Pistol cu aer cald.

Etapele tehnologice care au dus la realizarea fizică a tablei sunt următoarele:

1. Tăierea plăcii din plexiglas transparent la dimensiunea totală a tablei de joc (suprafață pătratică cu latura de 40 cm) și decuparea găurilor pentru introducerea butoanelor și a ceasului de șah.

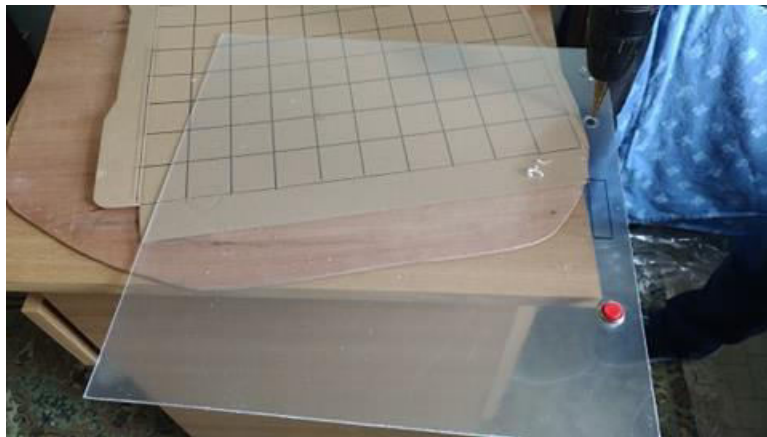

Figura 5.7 – Tăierea plăcii din plexiglas transparent

2. Caroierea plăcii din plexiglas prin zgârierea liniilor cu cutter-ul și marcarea acestora cu vopsea neagră.

Figura 5.8 – Realizarea caroiajului pentru delimitarea câmpurilor de joc

3. Diferențierea culorii câmpurilor prin lipirea celor două tipuri de autocolant semitransparent în vederea realizării contrastului.

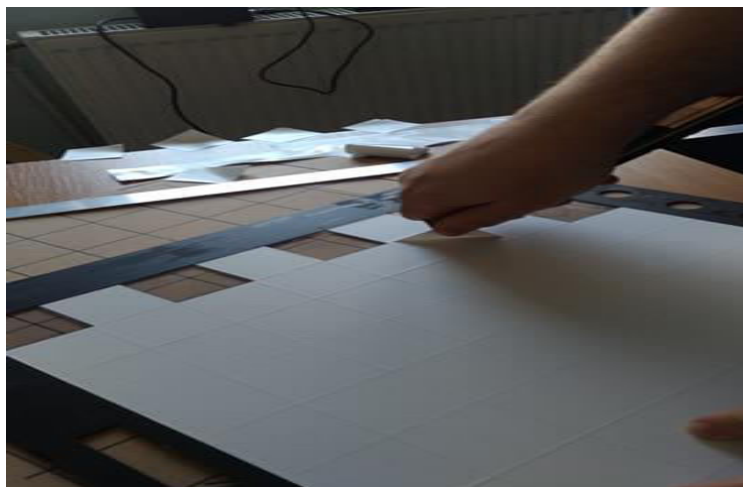

Figura 5.9 – Procesul de lipire și dezlipire a autocolantului

4. Tăierea plăcii de plastic alb tip ABS în benzi folosite pentru stabilirea perimetrului tablei de șah și a celulelor fagurelui interior (prin îmbinarea a 7 x 7 benzi în fante decupate până la jumătatea lățimii), îmbinarea benzilor din ABS fiind realizată cu ajutorul unui pistol de lipit cu baghete de plastic.

Figura 5.10 – Structură tip fagure realizată din benzi de plastic alb ABS

5. Îmbinarea finală a fagurelui din plastic ABS cu placa prelucrată din plexiglas ce determină suprafața tablei de șah.

Figura 5.11 – Lipirea fagurelui de suprafața din plexiglas

6. Decuparea zonelor destinate conectorului pentru alimentarea tablei de șah și a portului USB pentru programarea plăcii de dezvoltare și introducerea benzilor ce definesc perimetrul tablei de joc în interiorul structurii descrise în etapa anterioară.

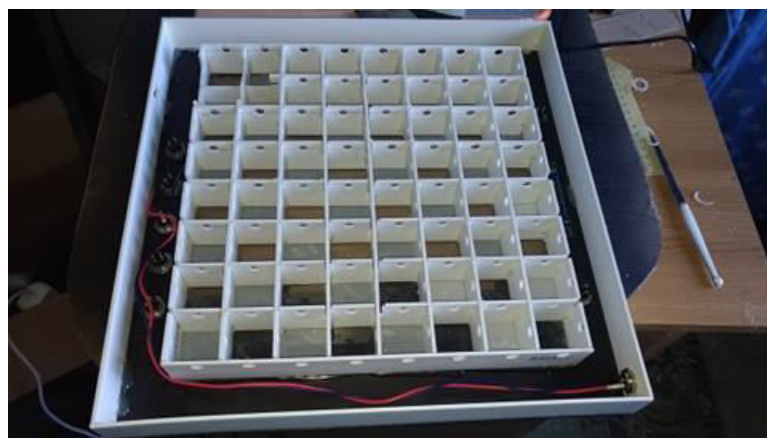

Figura 5.12 – Introducerea benzilor ce definesc perimetrul tablei de joc

7. Montarea pe partea interioară a tablei a senzorilor magnetici în cadrul fiecărui câmp de joc, prin lipirea acestora cu adeziv instant.

Figura 5.13 - Introducerea senzorilor pe partea inferioara a placii de plexiglas

8. Echiparea a șaizeci și patru de plăci de perfoboard cu câte un senzor magnetic TLE4905, un LED SMD WS2812C și a componentelor pasive (rezistor de pull-up pentru ieșirea senzorului și a condensatorului de decuplare între pinul de alimentare și cel de masă al LED-ului), precum și a două plăci de perfoboard în care sunt conectate câte patru registre de deplasare SN74HC165N, așezarea componentelor în cadrul tablei de șah respectând cu strictețe poziția stabilită din etapa de proiectare mecanică.

Figura 5.14 – Lipirea componentelor electronice și introducerea plăcilor de perfoboard echipate în interiorul tablei de șah

9. Finalizarea conexiunilor electrice între componentele situate în interiorul fagurelui și cele din exteriorul acestuia, precum și a tuturor componentelor la terminalele de alimentare și de masă ale sursei de alimentare.

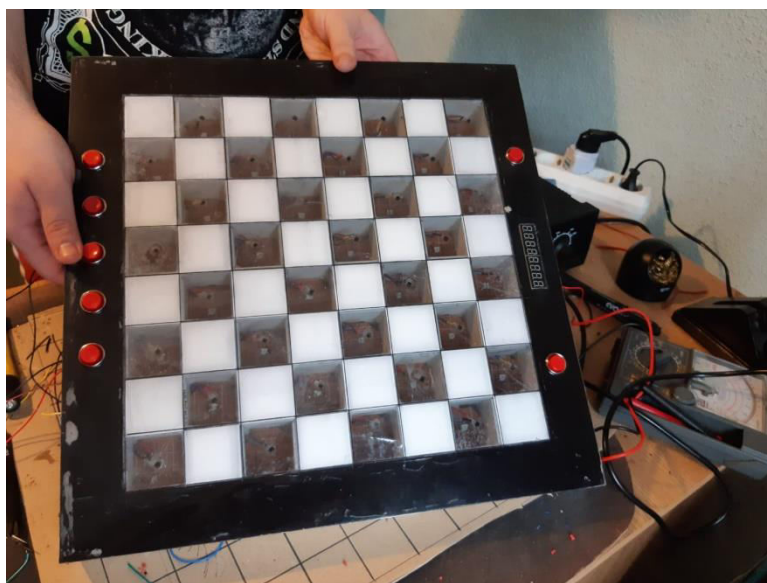

Figura 5.15 – Prezentarea produsului realizat – vedere din față

Figura 5.16 – Prezentarea produsului realizat – vedere din spate

Capitolul 6 - Experimente și rezultate obținute

6.1) Teste și măsurători realizate pe circuitul electronic al tablei de șah

Pornind de la schema hardware stabilită pentru tabla de șah inteligentă (prezentată în anexa 1), procesul de testare al sistemului a pornit de la verificarea individuală a modulelor funcționale ce alcătuiesc sistemul, fiecare din aceste dispozitive având alocate una sau mai multe funcții prezentate în fișierele de configurare ale tablei de șah (detaliat în capitolul 4).

Astfel, testarea senzorilor s-a realizat atât înainte cât și după introducerea acestora în structura fizică a tablei de șah prin măsurarea tensiunii de pe terminalul de ieșire al senzorului, urmărind obținerea valorii de 0V în prezența magnetului din neodim pe suprafața sensibilă a senzorului și a valorii de 5V în absența acestuia.

În cazul butoanelor, s-a urmărit citirea valorilor corecte de către placa de dezvoltare la acționarea butoanelor, prin introducerea unei întârzieri în cod care să capteze modificarea valorii logice a bitului în urma apăsării butonului, la scurt timp după stabilizarea acestei valori și să evite problemele de natură fizică (fenomenul “bounce” în limba engleză) care ar putea duce la citirea unei valori eronate.

Testele registrelor SN74HC165N și ale modului MAX7219 s-au realizat cu ajutorul programului Proteus ce permite simularea comportamentului sistemelor incorporate. După finalizarea testelor în Proteus, s-au realizat montaje asemănătoare cu cele de test descrise mai jos și pe breadboard, urmărind obținerea comportamentului stabilit încă din simulare.

În cazul registrelor SN74HC165N, s-a testat câte un registru de deplasare prin scrierea unei secvențe de cod ce permite citirea a opt biți primiți de la senzori pe intrările paralele ale registrului (apropierea magnetului de senzorii cu efect Hall fiind un comportament modelat în simulator cu ajutorul unor comutatoare care să selecteze una dintre valorile de tensiune prezente la ieșirea senzorului) și trimiterea serială a octetului rezultat prin concatenarea biților către placa de dezvoltare cu microcontroler ATmega2560. Citirea corectă a datelor de către Atmega2560 se verifică prin urmărirea continuă a octetului primit de la registrul de deplasare și prin controlul unui grup de opt diode LED (conectate la opt pini digitali, configurați ca pini de ieșire, ai microcontrolerului) în conformitate cu valorile citite (schema de test fiind prezentată în figura 6.1). În urma acestui test, s-au verificat în mod gradual și următoarele cazuri: testarea a două registre de deplasare conectate în cascadă, testarea a patru registre de deplasare și în final testarea celor opt registre de deplasare, urmărind citirea corectă a opt octeți, făcând la fiecare iterație modificările corespunzătoare în schema hardware de test și în aplicația firmware.

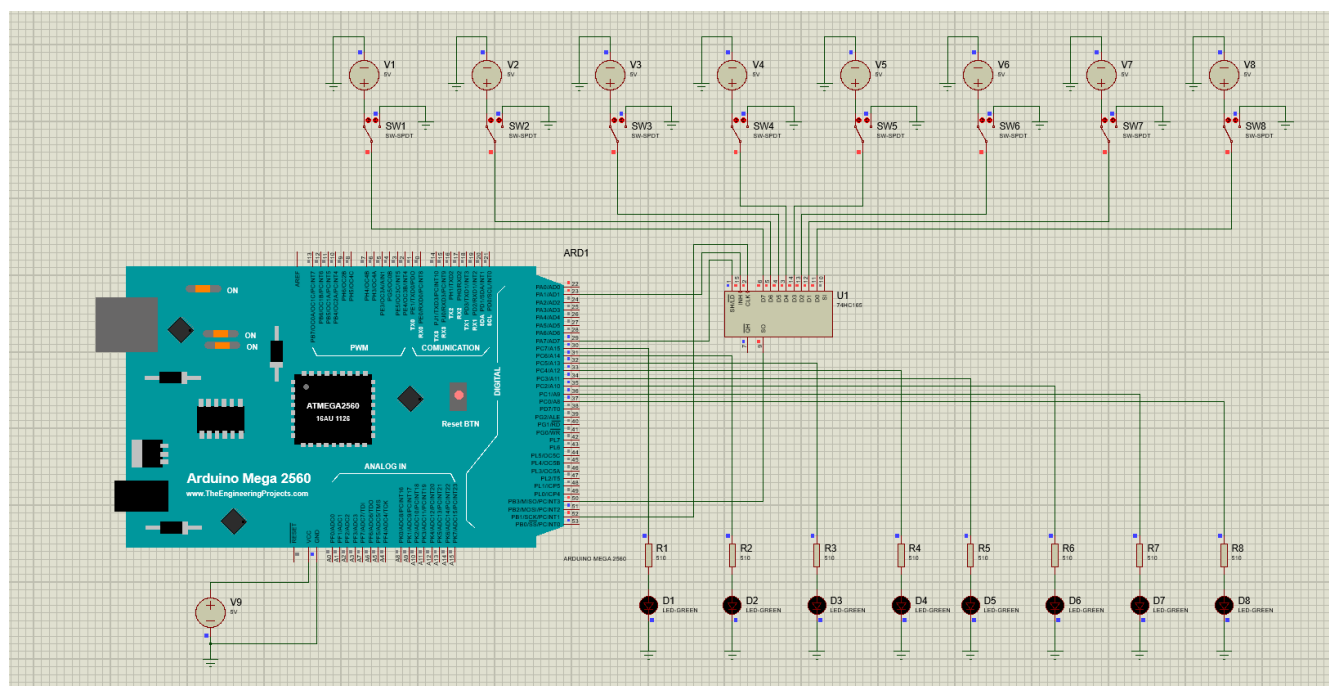

Figura 6.1 – Verificarea registrului SN74HC165N - trimiterea octetului 11111111 prin protocolul SPI

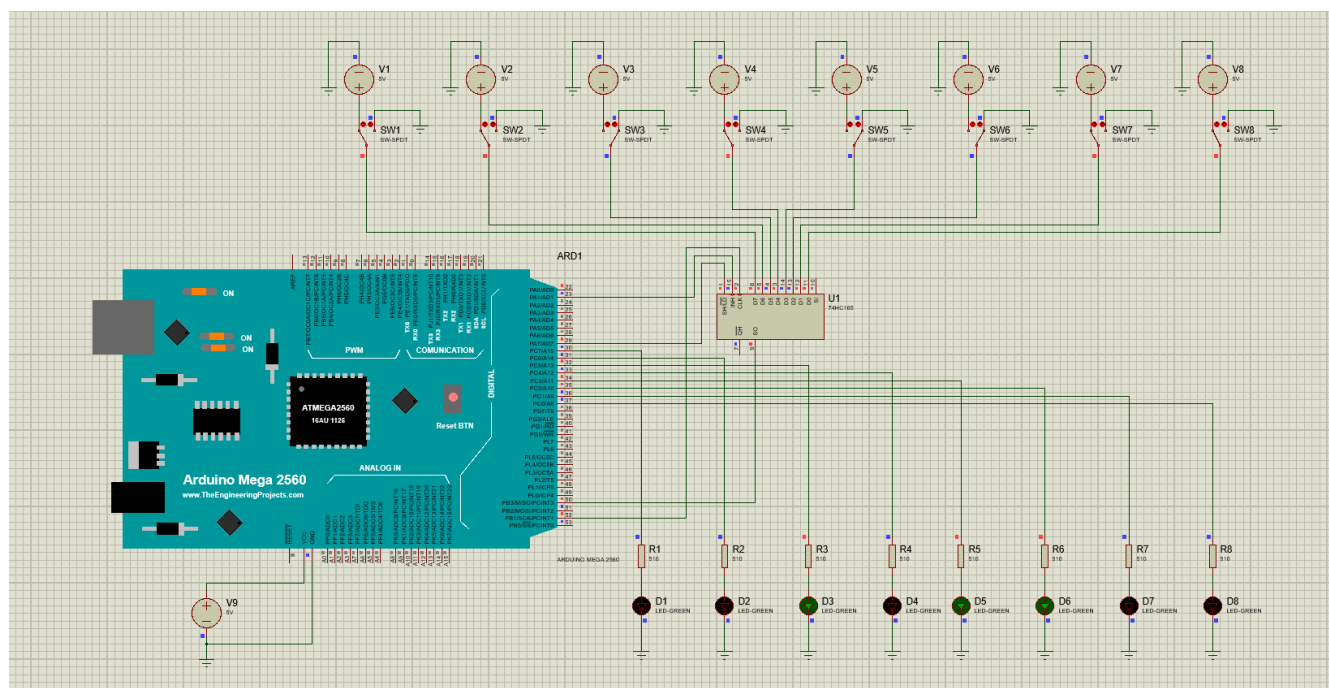

Figura 6.2 – Verificarea registrului SN74HC165N - trimiterea octetului 11010011 prin protocolul SPI

Pentru modulul MAX7219, montajul de test este format din placa de dezvoltare cu microcontroler ATmega2560 și dispozitivele interne ale modului MAX7219 (afișajul cu șapte

segmente și opt digiți și driver-ul folosit pentru aprinderea segmentelor). Scopul acestui test este de a verifica corectitudinea comenzilor trimise prin protocolul SPI de la placa de dezvoltare la modulul MAX7219, în vederea vizualizării unor caractere alfanumerice pe cei opt digiți ai afișajului.

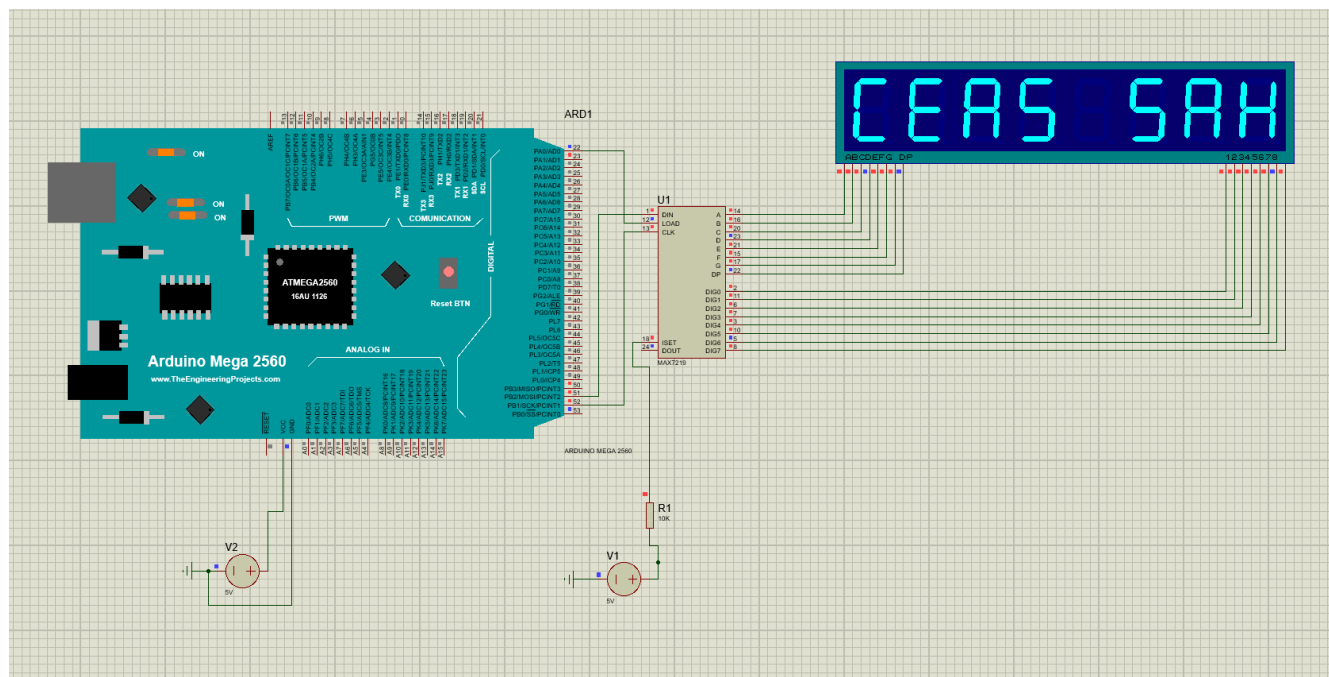

Figura 6.3 – Trimiterea comenzilor prin SPI pentru afișarea textului “ceas șah”

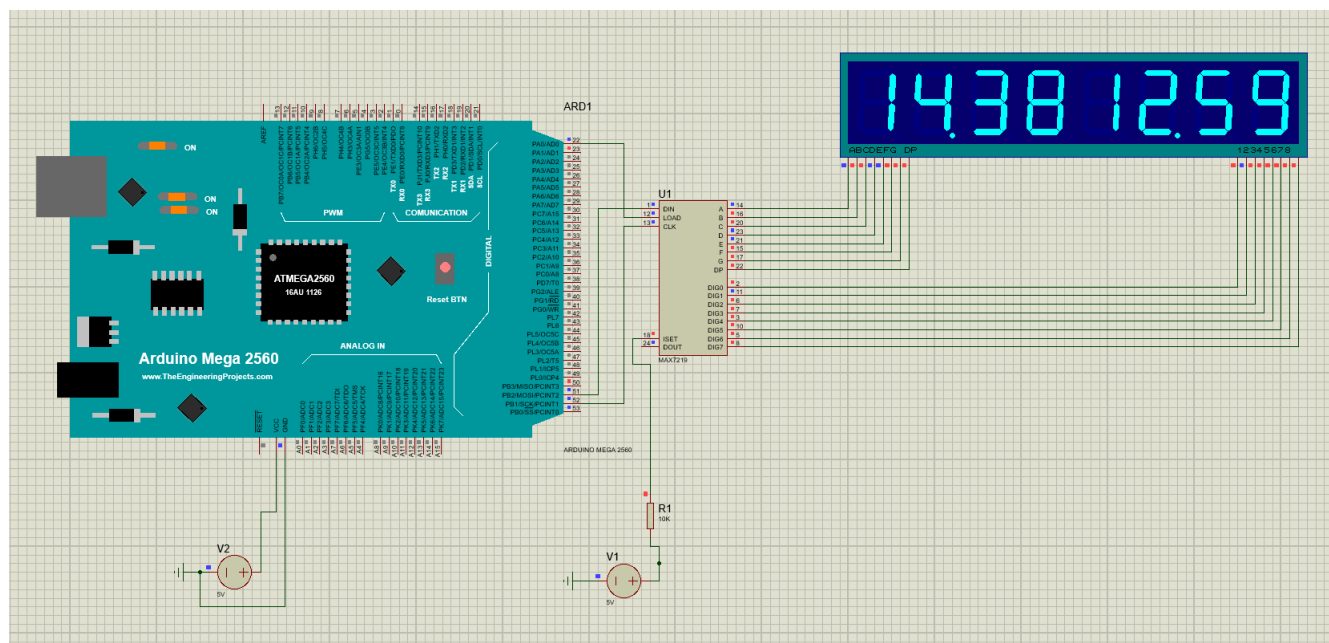

Figura 6.4 – Trimiterea comenzilor prin SPI pentru afișarea timpului de joc pe ceasul de șah

Pentru testarea LED-urilor WS2812C, s-a folosit inițial o matrice de șaisprezece LED-uri conectate în cascadă, urmărind scrierea unui cod care să permită controlul individual al LED-urilor și al culorilor afișate, în vederea stabilirii diverselor evenimente ce pot apărea într-o partidă de șah.

După verificarea individuală a modulelor, se realizează schema hardware a întregului sistem și se confirmă cu ajutorul osciloscopului că se implementează corect comunicațiile prin SPI (între ATmega2560 și registrele de deplasare SN74HC165N / modulul MAX7219) și NRZ (între ATmega2560 și cele șaiszeci și patru de LED-uri WS2812C conectate în cascadă).

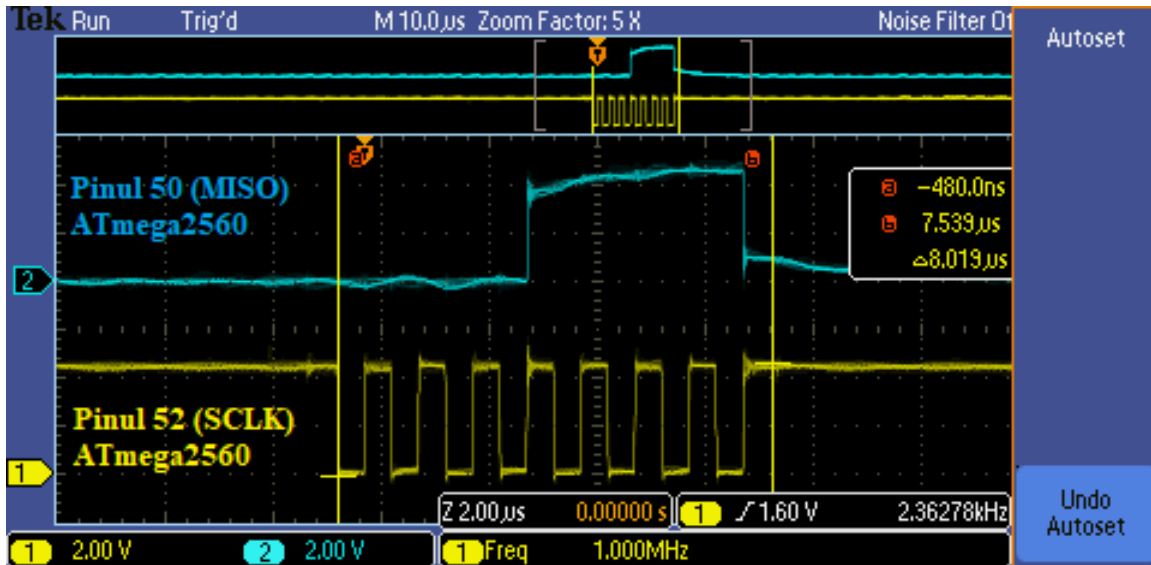

Figura 6.5 – Formatul pachetului de date (octetul “00001111”) trimis prin protocolul SPI

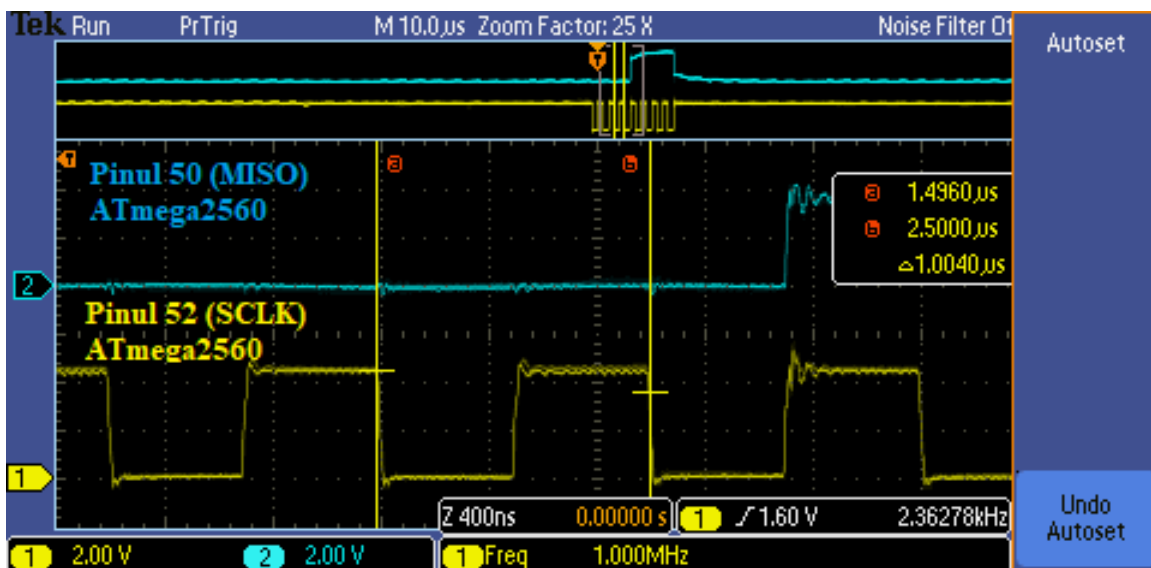

Figura 6.6 – Evidențierea perioadei semnalului de ceas (vizualizat pe pinul SCLK al microcontrolerului, reprezentat cu culoarea galbenă) folosit în cadrul protocolului SPI

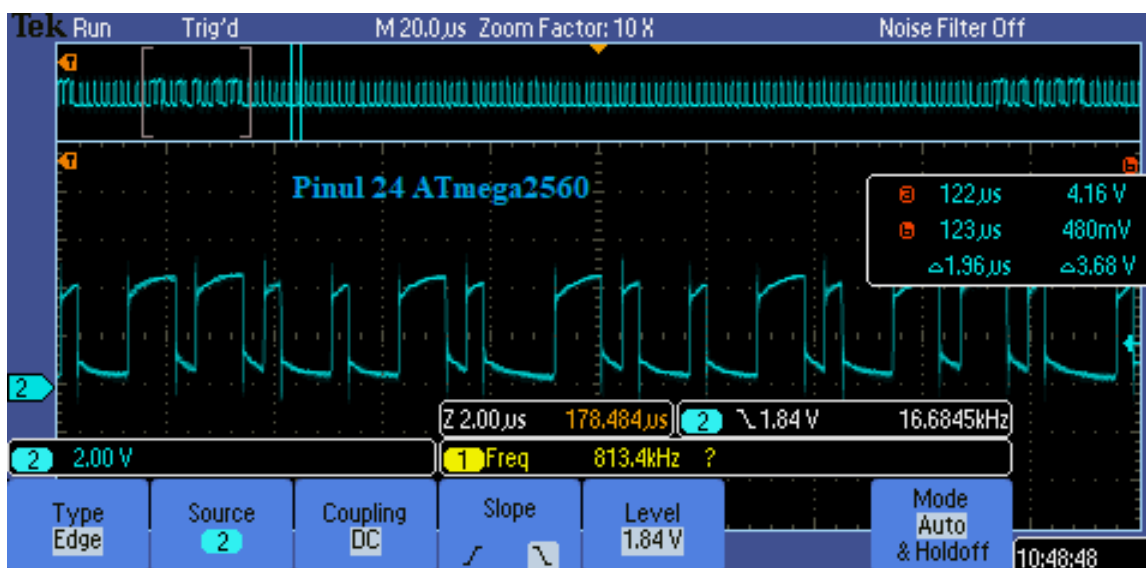

Figura 6.7 – Formatul pachetului de date (codul “1100110010110”) trimis prin protocolul NRZ vizualizat la intrarea primul LED din grupul de 64 de LED-uri WS2812 conectate în cascadă

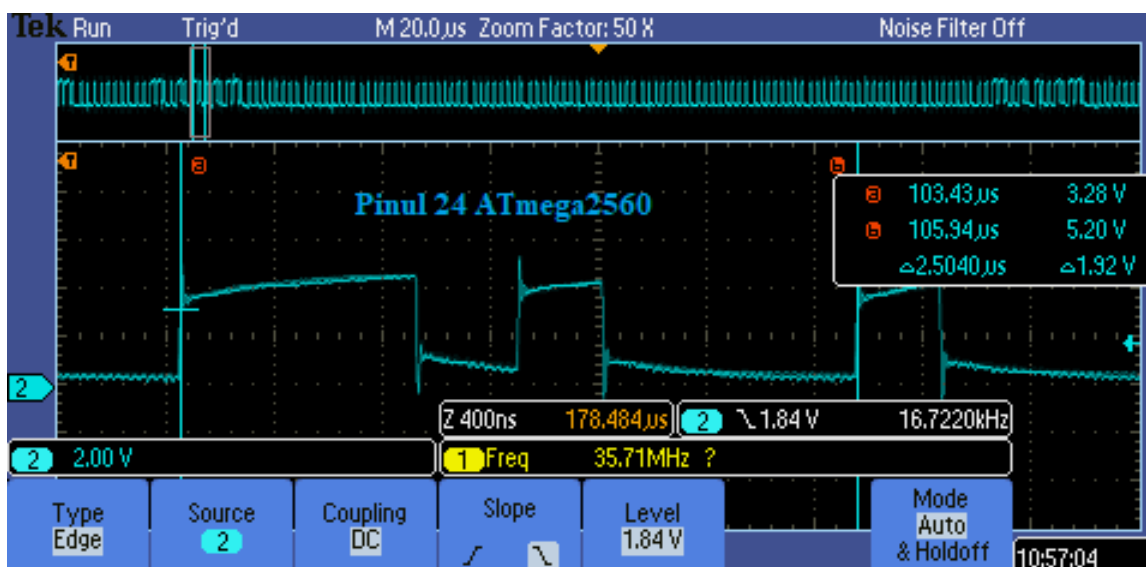

Figura 6.8 – Verificarea duratei codului “10” trimis prin protocolul NRZ vizualizat la intrarea primul LED din grupul de 64 de LED-uri WS2812 conectate în cascadă

În următorul subcapitol se prezintă metoda de depanare software a codului ce implementează regulile jocului de șah și se arată că această metodă a dus la obținerea funcționalității dorite a sistemului incorporat realizat fizic.

6.2) Testarea software a codului ce implementează regulile jocului de șah

O problemă principală în cadrul lucrării de față a reprezentat-o testarea codului ce descrie regulile jocului de șah, deoarece doar această porțiune din întreaga aplicație firmware însumează mai bine de 3500 de linii de cod.

Astfel, s-a ajuns la concluzia că depanarea codului nu poate fi realizată doar prin utilizarea unui depanator pus la dispoziție de către mediile de dezvoltare Atmel Studio 7 sau Visual Studio 2019, cheia constând în afișarea valorilor unui set de variabile într-o manieră intuitivă și ușor de descifrat, a căror interpretare să ducă la depanarea codului, iar modul de vizualizare al rezultatelor obținute să fie cât mai apropiat de cel dorit a fi obținut în cadrul tablei de șah inteligente realizate fizic.

În continuare sunt prezentate rezultatele obținute în urma implementării regulilor șahului, confirmând testarea software realizată direct în consola programului cu reprezentarea unor situații similare obținute pe tabla de șah fizică.

Se reamintesc semnificațiile valorilor variabilelor afișate în consolă (majoritatea regăsindu-se și în cadrul capitoului 4):

- “nrOfPiecesHeld” – reține numărul de piese ridicate de către jucătorul care este la mutare;
- “newLedMatrix” – matrice ce determină aprinderea LED-urilor (în cazul valorilor nenule) în conformitate cu câmpurile unde poate fi plasată piesa de șah ridicată la mutarea curentă;
- “piecesPositionMatrix” – matrice ce stochează poziția curentă a pieselor pe tabla de șah, fiecare piesă de șah fiind unic identificată printr-o valoare numerică, valorile exacte fiind prezentate în figura 4.7;
- “whoMoves” – determină partea care este la mutare (reține valoarea “1” în cazul albului și “0” în cazul negrului);
- “chessClockPressEnable” – setarea valorii “1” a acestei variabile reprezintă momentul în care jucătorul aflat la mutare realizează o mutare corectă, ceea ce permite acționarea automata a ceasului de șah;
- “whiteCastleInProgress / blackCastleInProgress” – setarea valorii “1” în cadrul acestor variabile determină schimbarea modului în care poate fi mutat turnul (deoarece, în timpul realizării rocadei, turnul trebuie poziționat lângă rege);
- “first_white_king_move/first_black_king_move” – variabile ce determină dacă cei doi regi sunt deplasați pentru prima dată de pe pozițiile inițiale, caz în care se poate efectua rocada;
- “first_a_column_white_rook_move”, precum și celelalte variabile denumite asemănător verifică dacă turnurile au fost sau nu deplasate de pe pozițiile inițiale în vederea realizării rocadei.
- “sensorValues” – variabilă ce stochează cei șaiszeci și patru de biți citiți de la senzori, valorile date acestei variabile, de la tastatură, în cadrul consolei urmăresc diagrama de decodare prezentată în anexa 2.

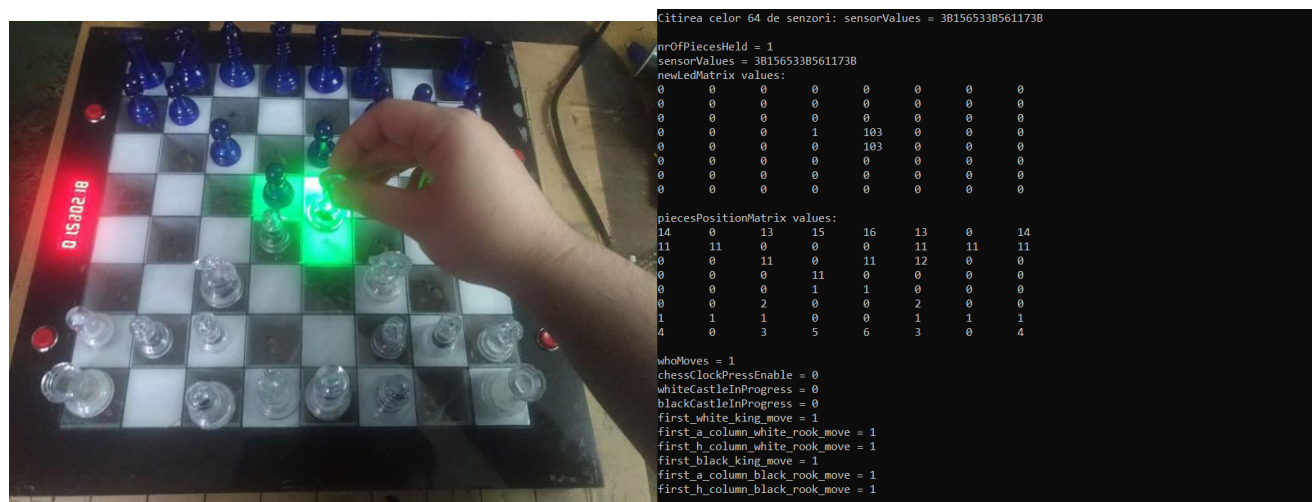

Figura 6.9 – Verificarea mutării pionului – ridicarea pionului

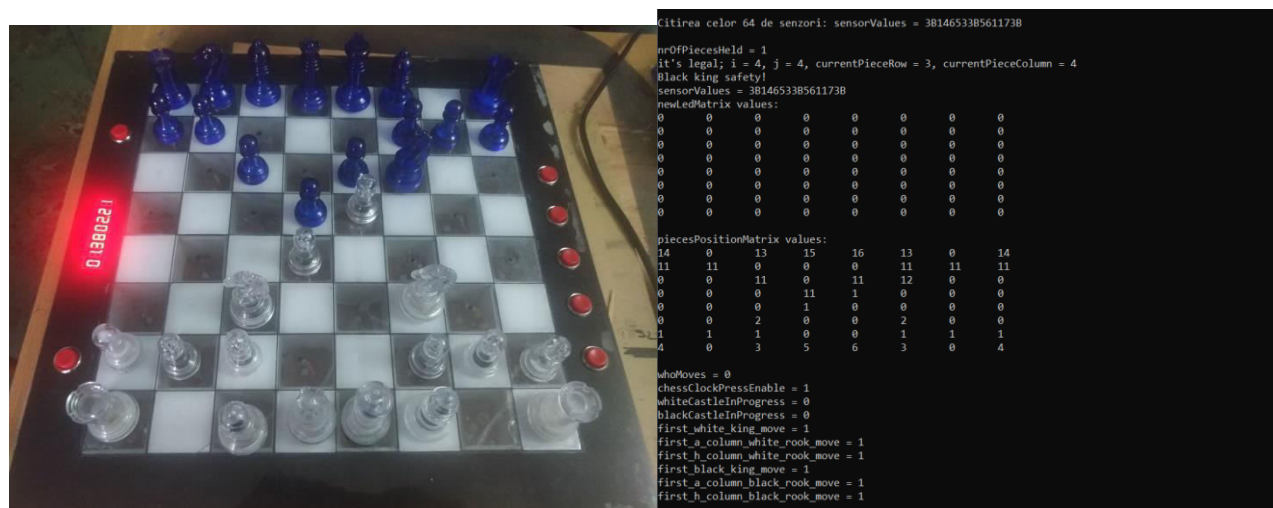

Figura 6.10 – Verificarea mutării pionului – plasarea pionului pe noul câmp

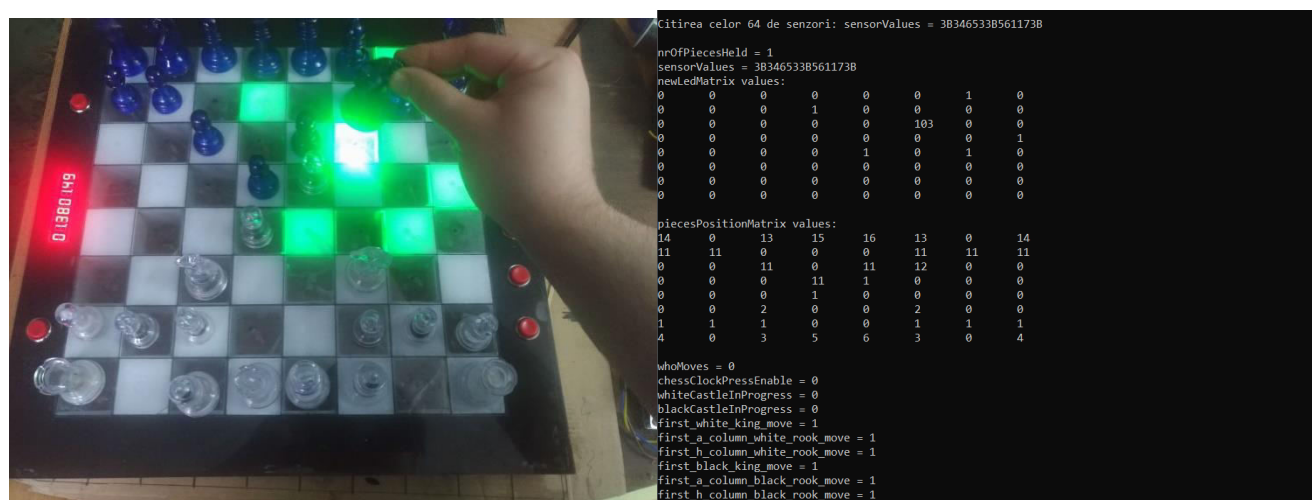

Figura 6.11 – Verificarea mutării calului – ridicarea calului

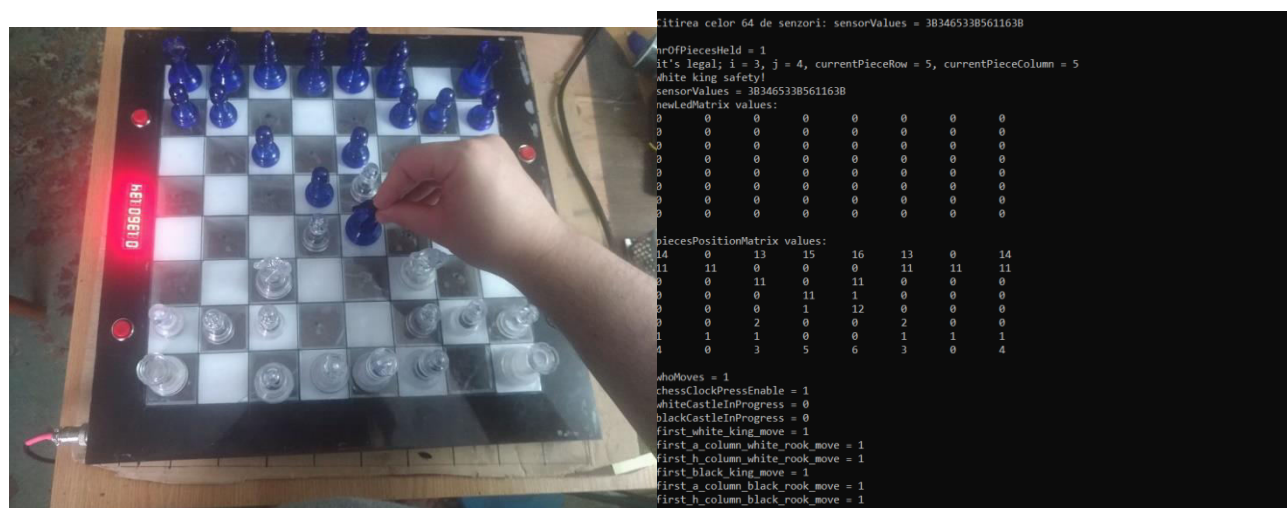

Figura 6.12 – Verificarea mutării calului – plasarea calului pe noul câmp

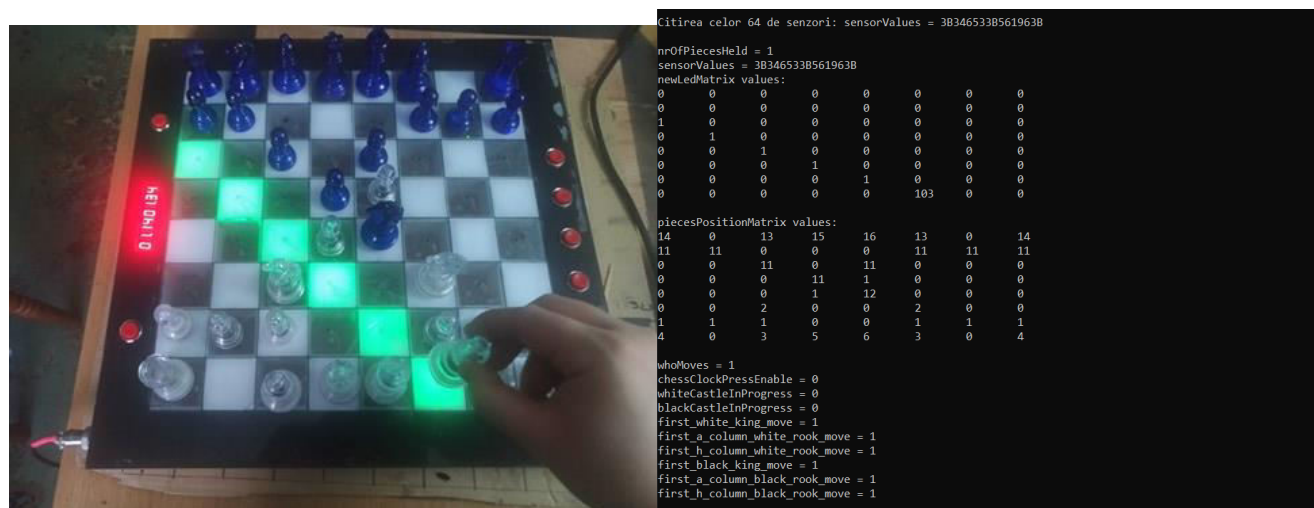

Figura 6.13 – Verificarea mutării nebunului – ridicarea nebunului

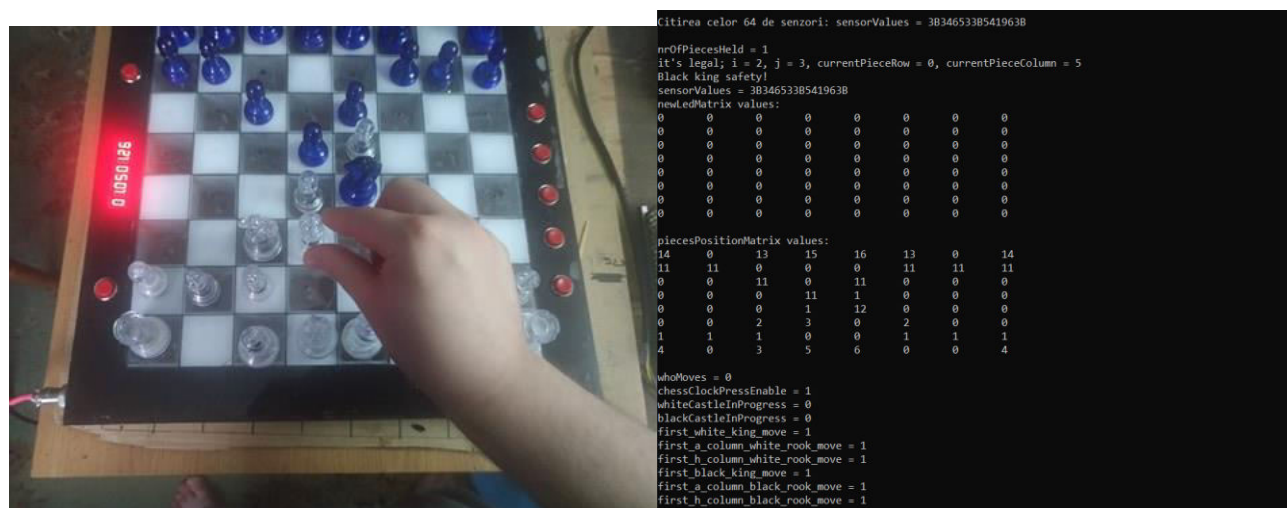

Figura 6.14 – Verificarea mutării nebunului – plasarea nebunului pe noul câmp

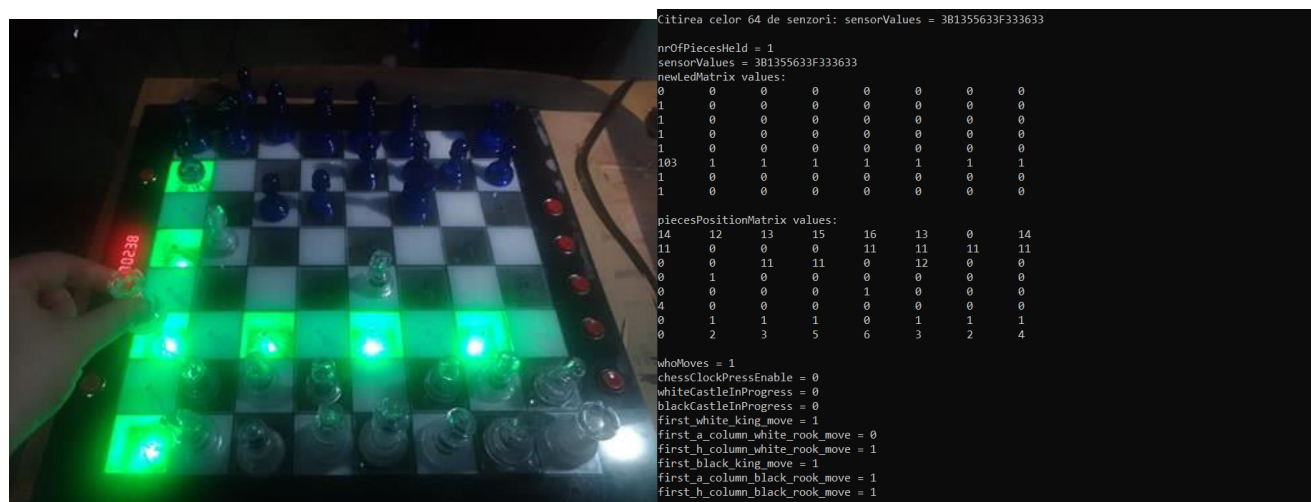

Figura 6.15 – Verificarea mutării turnului – ridicarea turnului

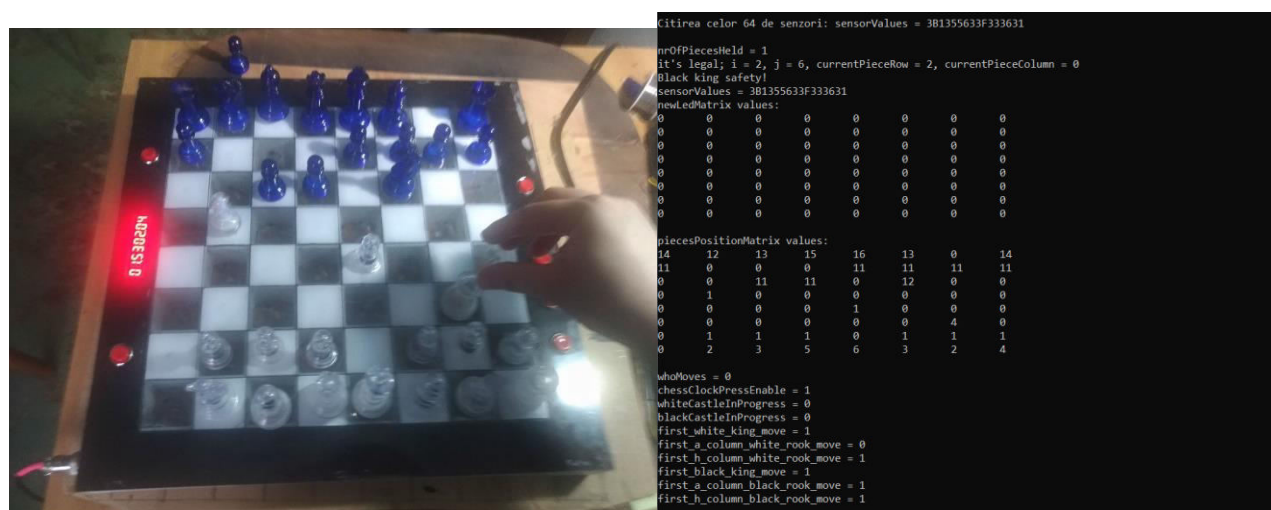

Figura 6.16 – Verificarea mutării turnului – plasarea turnului pe noul câmp

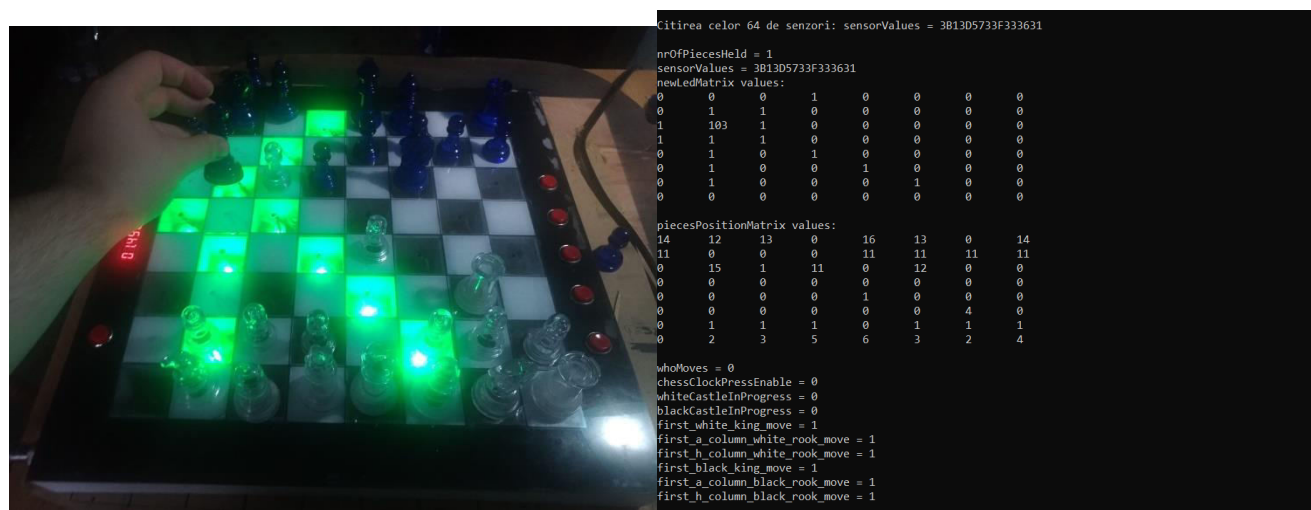

Figura 6.17 – Verificarea mutării damei – ridicarea damei

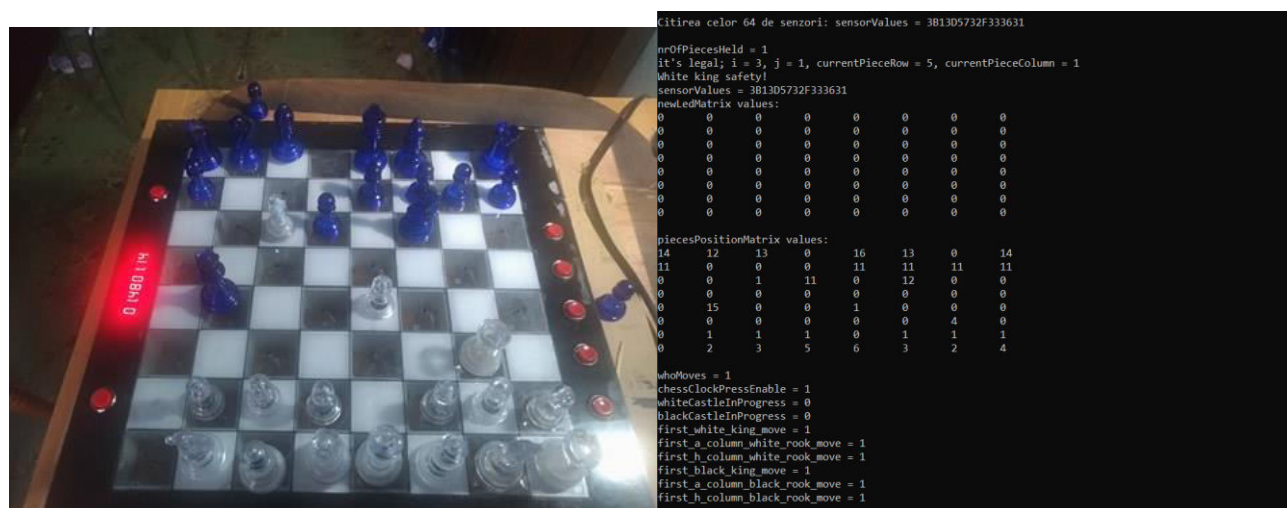

Figura 6.18 – Verificarea mutării damei – plasarea damei pe noul câmp

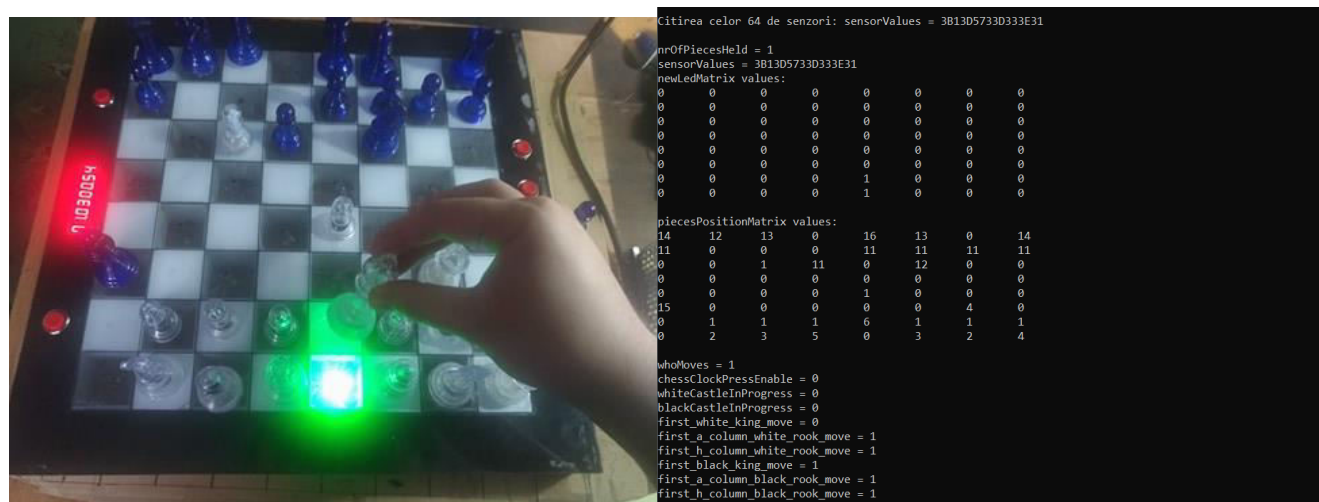

Figura 6.19 – Verificarea mutării regelui – ridicarea regelui

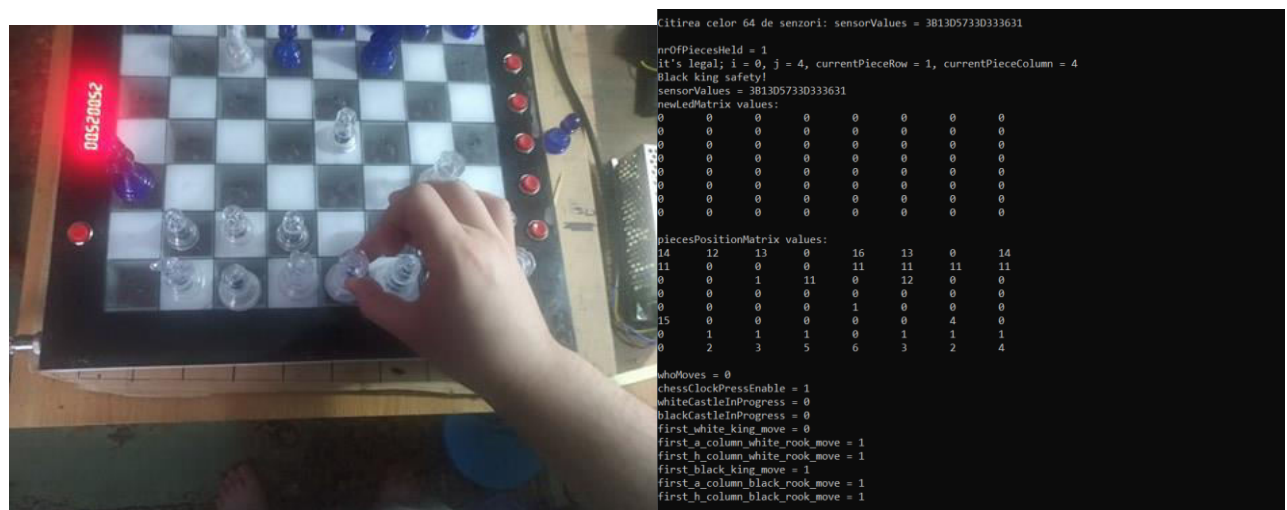

Figura 6.20 – Verificarea mutării regelui – plasarea regelui pe noul câmp

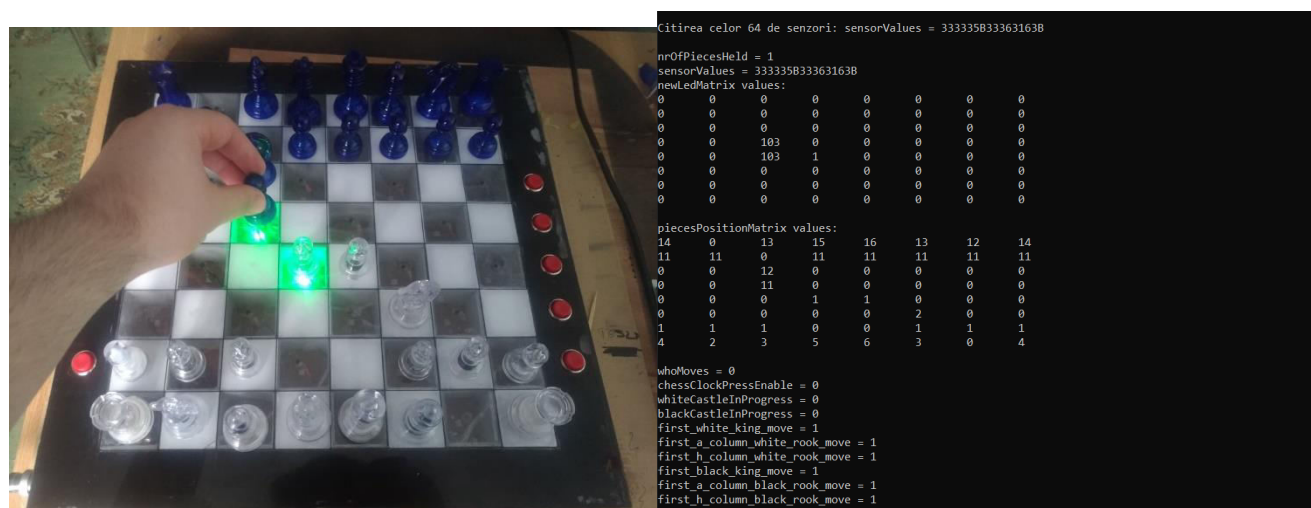

Figura 6.21 – Verificarea unei capturi de piesă – ridicarea piesei atacatoare

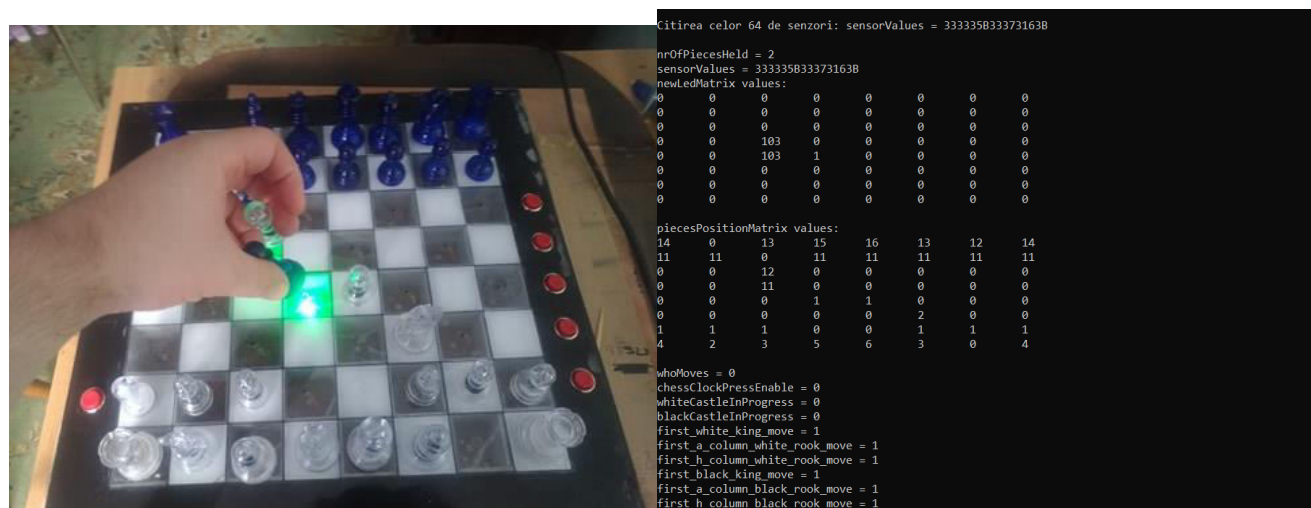

Figura 6.22 – Verificarea unei capturi de piesă – ridicarea piesei atacate

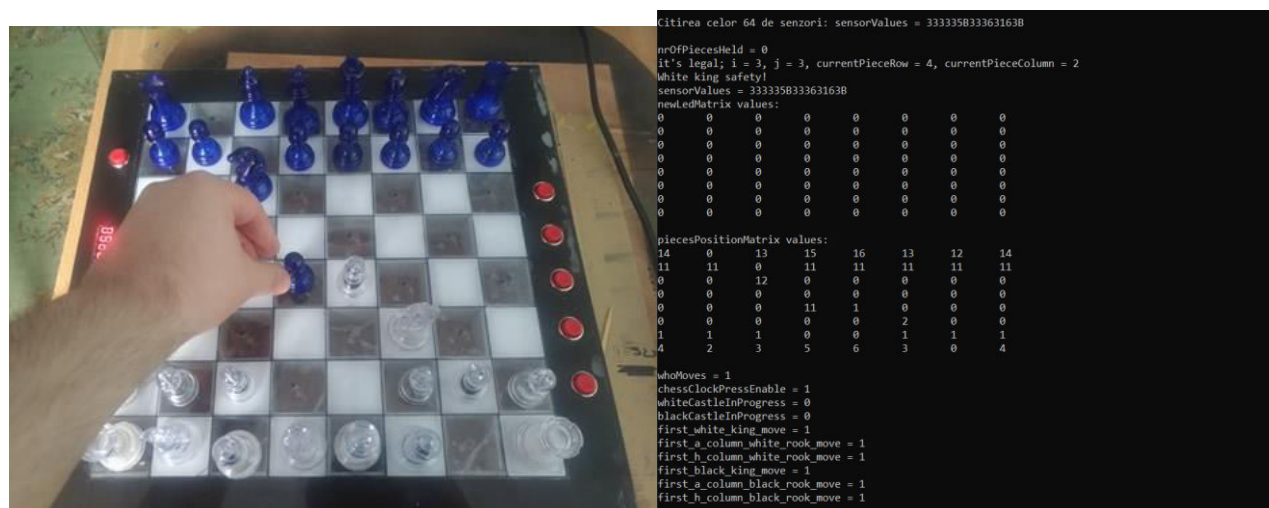

Figura 6.23 – Verificarea unei capturi de piesă – plasarea piesei atacatoare pe noul câmp

Figura 6.24 – Verificarea rocadei – ridicarea regelui

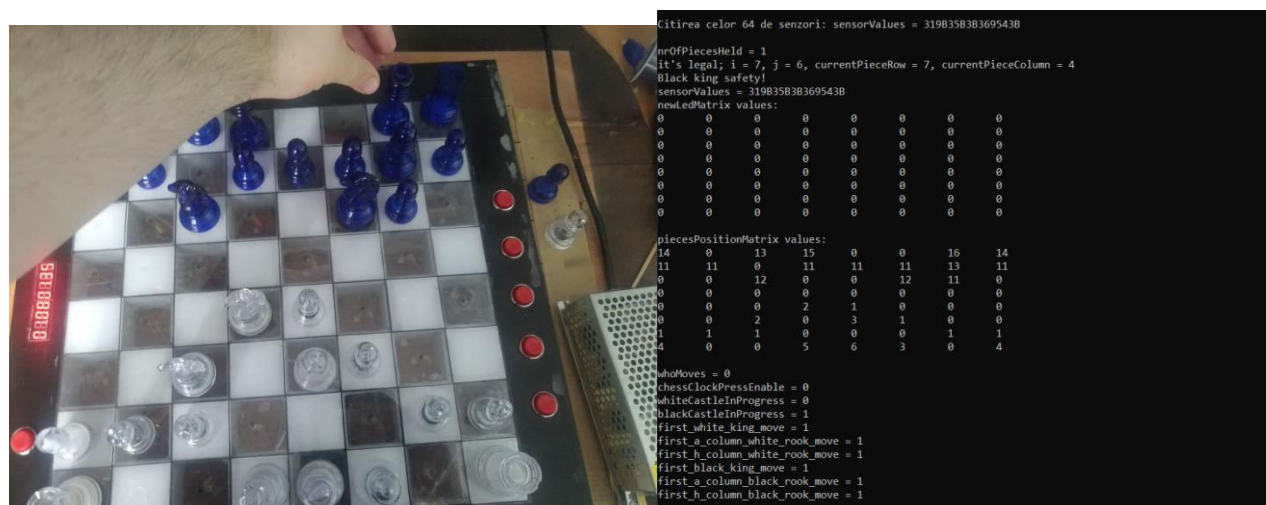

Figura 6.25 – Verificarea rocadei – plasarea regelui pe câmpul corespunzător rocadei

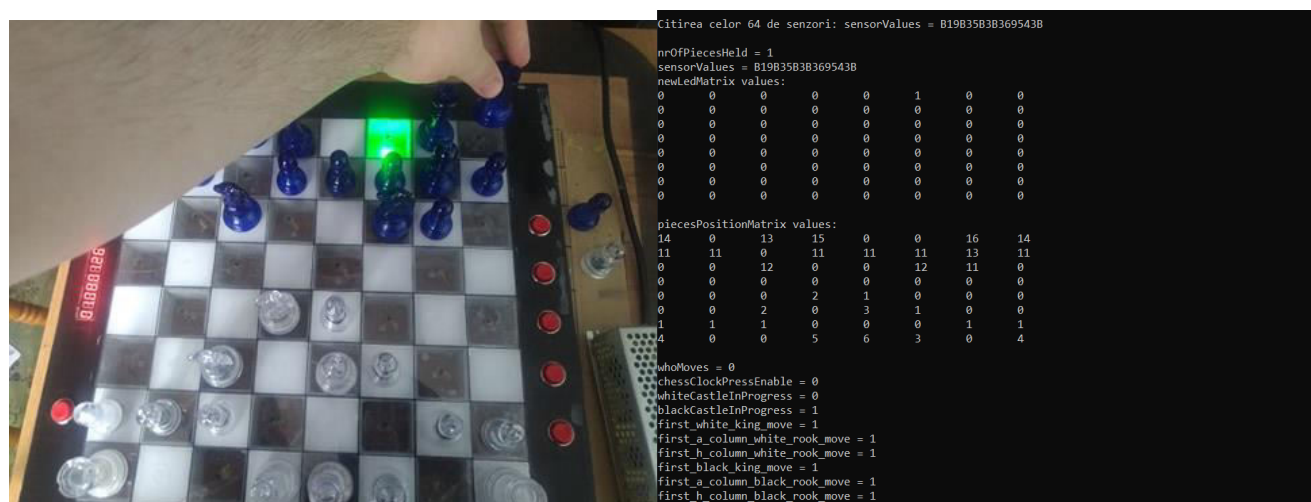

Figura 6.26 – Verificarea rocadei – ridicarea turnului

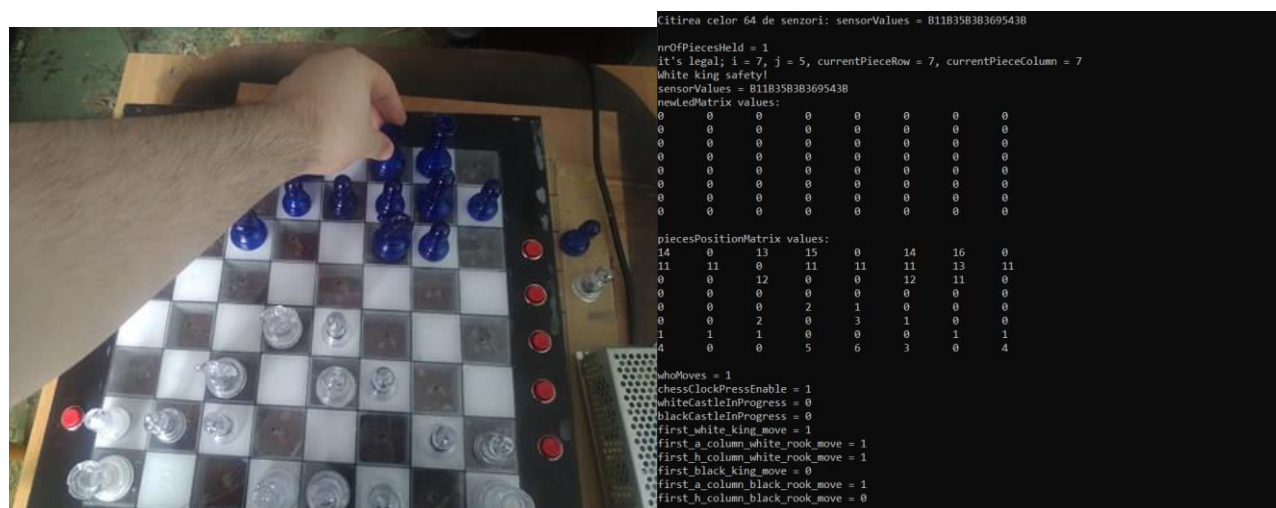

Figura 6.27 – Verificarea rocadei – plasarea turnului pe câmpul corespunzător rocadei

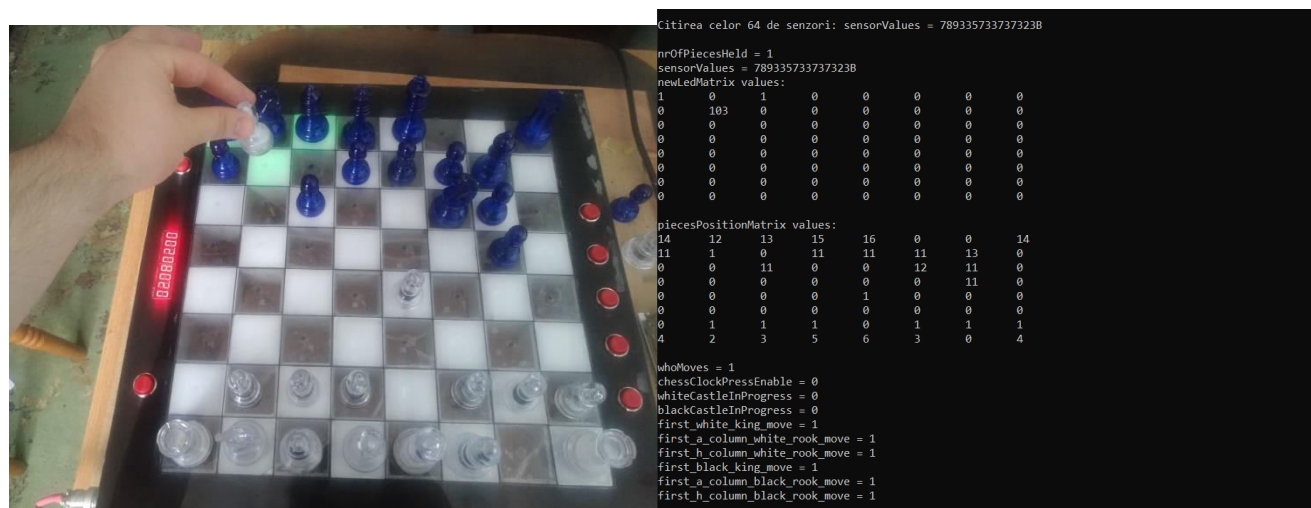

Figura 6.28 – Promovarea pionului – ridicarea pionului

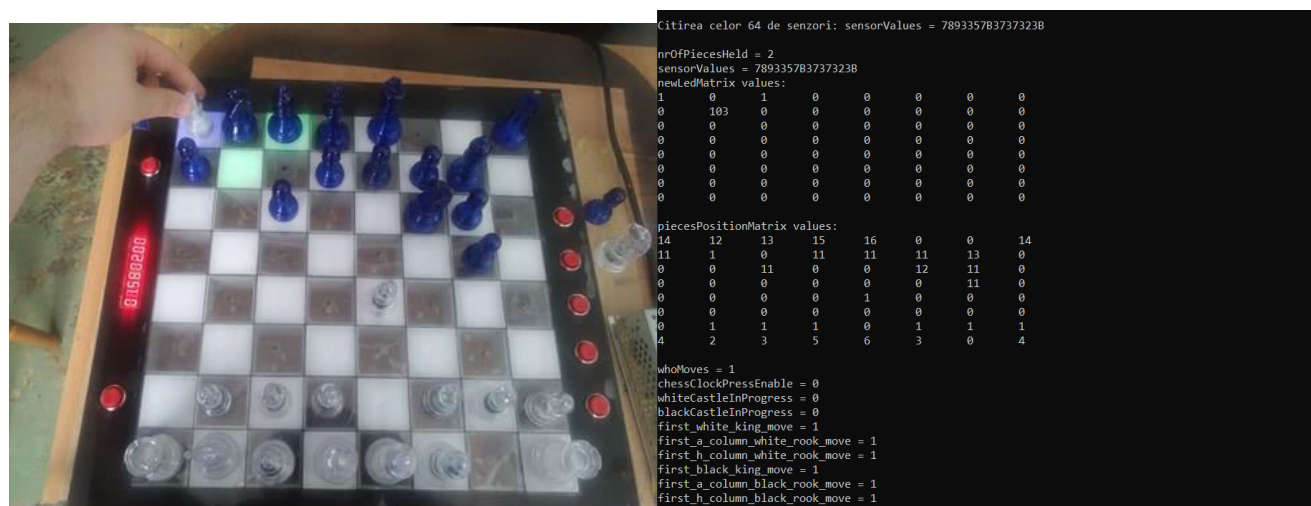

Figura 6.29 – Promovarea pionului – plasarea pionului pe câmpul de transformare

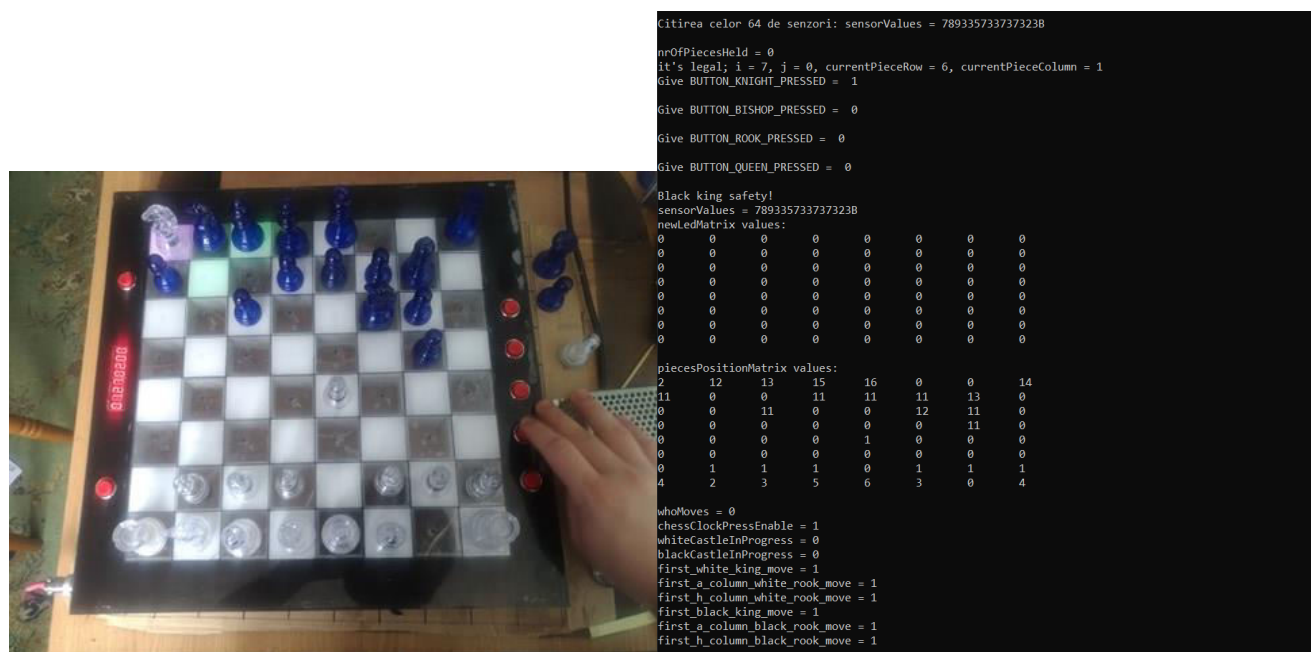

Figura 6.30 – Promovarea pionului – transformarea pionului în cal

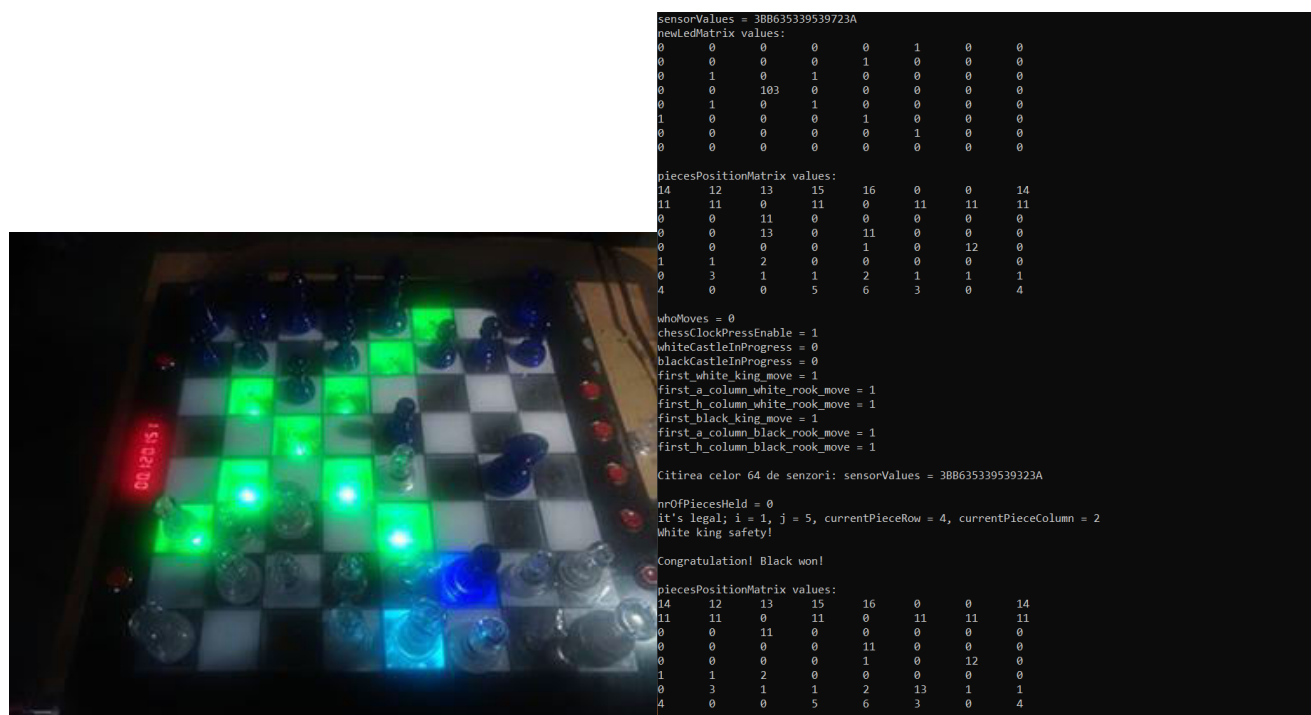

Figura 6.31 – Situație de mat – finalizarea partidei de șah (câștigător jucătorul cu piesele negre)

Concluzii, contribuții personale și îmbunătățiri ulterioare

Concluzii

Lucrarea de față a avut drept scop proiectarea și realizarea fizică unei table de șah inteligente menite să ghideze utilizatorii acesteia în procesul de învățare al jocului de șah, prin asigurarea unor funcționalități care să răspundă în timp real la stimulii aplicați (indicarea câmpurilor posibile de joc la ridicarea unei piese, acționarea automată a ceasului de șah în urma efectuării unei mutări corecte și avertizarea utilizatorului în urma realizării unei mutări eronate, afișarea prin culori distincte a LED-urilor a unor evenimente specifice jocului de șah, precum: efectuarea rocadei, transformarea pionului, amenințarea de mat). Pentru a ajunge la produsul finit, a fost necesară parcurgerea următoarelor etape: proiectarea și implementarea schemei hardware din anexa 1 alcătuită din blocurile funcționale prezentate în capitolul 3, realizarea unei aplicații firmware care să cuprindă atât funcții pentru configurarea blocurilor hardware, cât și funcții pentru implementarea regulilor jocului de șah (subiectul capitolului 4), proiectarea și realizarea unei structuri fizice care să încapsuleze circuitul electronic al tablei de șah (evidențiate în capitolul 5), oferind astfel utilizatorilor o experiență unică pe parcursul desfășurării partidelor de șah, precum și testarea componentelor hardware și software pe parcursul dezvoltării tablei de șah inteligente (procese prezentate în capitolul 6).

Contribuții personale

- Realizarea și implementarea schemei hardware a întregului sistem, care să asigure citirea corectă a datelor de intrare din aplicația firmware și trimiterea datelor prelucrate software către dispozitivele de ieșire;
- Scrierea unei biblioteci de funcții care să permită configurarea blocurilor ce alcătuiesc întregul sistem, pornind de la secvențele de cod C prezentate în foaia de catalog a microcontrolerului ATmega2560 (sursa [6]) și folosind fișierele “light_ws2812.c”, “light_ws2812.h”, “ws2812_config.h” pentru controlul LED-urilor WS2812C, preluate de la sursa [18];
- Realizarea unei biblioteci de funcții ce descrie regulile jocului de șah aplicate celor șase tipuri de piese existente (pion, cal, nebun, turn, damă, rege) și a programului principal care apelează funcțiile definite în cele două biblioteci în vederea obținerii funcționalității finale a întregului sistem;
- Realizarea unei structuri fizice care să evidențieze că aplicația finală a circuitului electronic realizat este cea de tablă de șah inteligentă.
- Efectuare testelor descrise în capitolul 6 cu ajutorul multimetrului și al simulatorului Proteus în cazul modulelor electronice și introducerea unei metode rapide de depanare a codului ce implementează regulile jocului de șah.

Îmbunătățiri ulterioare

Deoarece lucrarea “Tablă de șah inteligentă” pune accentul pe gestionarea diverselor situații ce pot apărea înainte sau în timpul unei partide de șah, majoritate îmbunătățirilor ce pot fi aduse vizează procesul de salvare și gestionare facilă a partidelor de șah jucate, în vederea analizării acestora de către utilizatori. O soluție propusă în această direcție constă în realizarea unor funcții care să convertească mutările efectuate pe tabla de șah în format text, acesta fiind ulterior trimis prin intermediul interfeței seriale USART a microcontrolerului ATmega2560 către o aplicație realizată pe un dispozitiv PC. În cadrul aplicației, partidele pot fi salvate într-un fișier text și apoi vor fi convertite într-un format suportat de către bazele de date deja existente.

O altă îmbunătățire poate consta în introducerea unui mod de setare al ceasului de șah care să permită incrementarea timpului de joc cu un număr fix de minute sau secunde după efectuarea unei mutări.

Bibliografie:

- [1] “Originea şahului” disponibil la : https://adevarul.ro/locale/iasi/legendele-spatele-jocului-sah-inventat-fapt-mai-celebru-mai-raspandit-joc-mintii-1_56cc6e9c5ab6550cb81f808f/index.html , accesat la data de : 24.05.2020.
- [2] “Structura sistemelor incorporate” disponibil la : [https:// internetofthingsagenda.techtarget.com/definition/embedded-system](https://internetofthingsagenda.techtarget.com/definition/embedded-system) , accesat la data de: 25.05.2020.
- [3] “Foaie de catalog TLE4905 – Infineon” disponibil la : <https://ro.mouser.com/ Semiconductors/ Sensor-ICs /TLE4905-Series/Datasheets/ /N-6gixy?P=1yuy2ng> , accesat la data de: 24.11.2019.
- [4] “Prezentarea efectului Hall” disponibil la : <http://hyperphysics.phy-astr.gsu.edu/hbase/ magnetic/ Hall.html> , accesat la data de : 27.05.2020.
- [5] “Principiul de funcționare al senzorilor magnetici cu efect Hall” disponibil la : <https://sensing.honeywell.com/honeywell-sensing-sensors-magnetoresistive-hall-effect-applications-005715-2-en2.pdf> , accesat la data de : 27.05.2020.
- [6] ”Foaie de catalog ATmega2560 – Microchip” disponibil la : https://ww1.microchip.com/downloads/en/devicedoc/atmel-2549-8-bit-avr-microcontroller-atmega640-1280-1281-2560-2561_datasheet.pdf , accesat la data de : 22.11.2019.
- [7] “Structura pinilor plăcii de dezvoltare cu microcontroler ATmega2560” disponibil la : <https://rees52.com/arduino-boards/2-aa004> , accesat la data de : 28.05.2020.
- [8] “Foaie de catalog SN74HC165N – NXP” disponibil la : https://assets.nexperia.com/documents/data-sheet/74HC_HCT165.pdf , accesat la data de: 29.11.2019.
- [9] “Conectarea dispozitivelor ce comunica prin protocolul SPI” disponibil la : <http://andrei.clubcisco.ro/cursuri/3pm/lab6.pdf> , accesat la data de : 30.05.2020.
- [10] “Tutorial – protocol SPI” disponibil la : <https://www.corelis.com/education/tutorials/spi-tutorial/> , accesat la data de : 30.05.2020.
- [11] “Foaie de catalog WS2812C – Worldsemi” disponibil la : https://datasheet.lcsc.com/szlcsc/1810231210_Worldsemi-WS2812C_C114587.pdf , accesat la data de : 02.12.2019.
- [12] “Foaie de catalog MAX7219 – Maxim Integrated” <https://html.alldatasheet.com/html-pdf/73745/MAXIM/MAX7219/126/1/MAX7219.html>, accesat la data de : 30.11.2019.
- [13] “Prezentarea sursei de tensiune SP-50-5V” disponibil la: <https://www.optimusdigital.ro/ro/surse-ac-dc-de-5-v/1954-sursa-de-tensiune-in-comutaie-5v-10a-50-w.html> , accesat la data de : 05.12.2019.

[14] “Prezentare magneti disc din neodim” disponibil la: https://craftup.ro/magnet-neodim-disc-50-buc/?attribute_pa_marime=9x1mm&utm_source=Google%20Shopping&utm_campaign=Google%20Shopping%20-%20iunie1-2020&utm_medium=cpc&utm_term=5219&gclid=CjwKCAjw2uf2BRBpEiwA31VZjx3n50V1lqvb6uoYV19tXXw-2CiGIJh_whDIQg_c0YV96wv6_KQpWY_BoCwyQQ_AvD_BwE , accesat la data de: 03.06.2020.

[15] “Tabla de sah ce incorporeaza motorul de analiza StockFish” disponibil la : https://create.arduino.cc/projecthub/Maxchess/wooden-chess-board-with-piece-recognition-872ffb?ref=user&ref_id=46662&offset=1 , accesat la data de : 09.06.2020.

[16] “Prezentarea cubului electronic GoCube” disponibil la : <https://getgocube.com/products/gocube/?2> , accesat la data de: 09.06.2020.

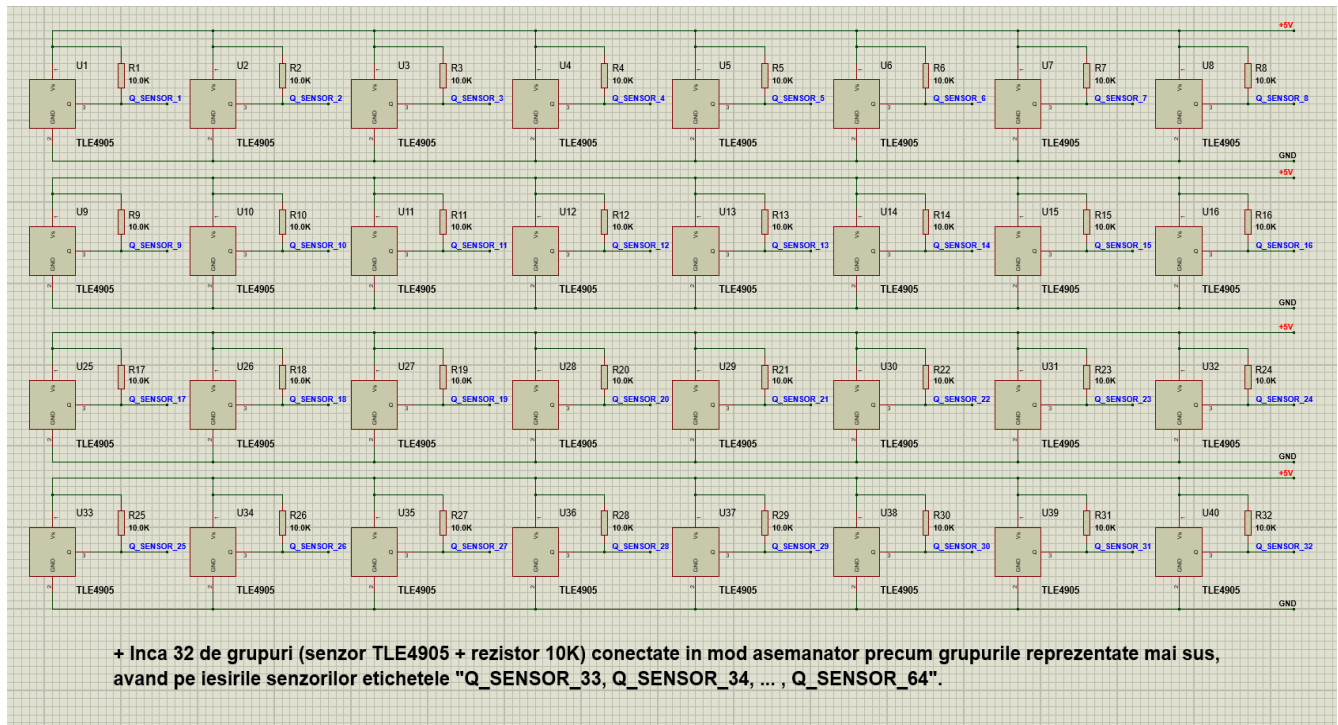
[17] “Prezentarea zarului electronic GoDice” disponibil la : <https://www.kickstarter.com/projects/1928372437/godice-your-favorite-dice-games-reimagined> , accesat la data de: 10.06.2020.

[18] “Biblioteca “light_ws2812” pentru controlul LED-urilor WS2812C” disponibil la: https://github.com/cpldcpu/light_ws2812 , accesat la data de : 12.03.2020.

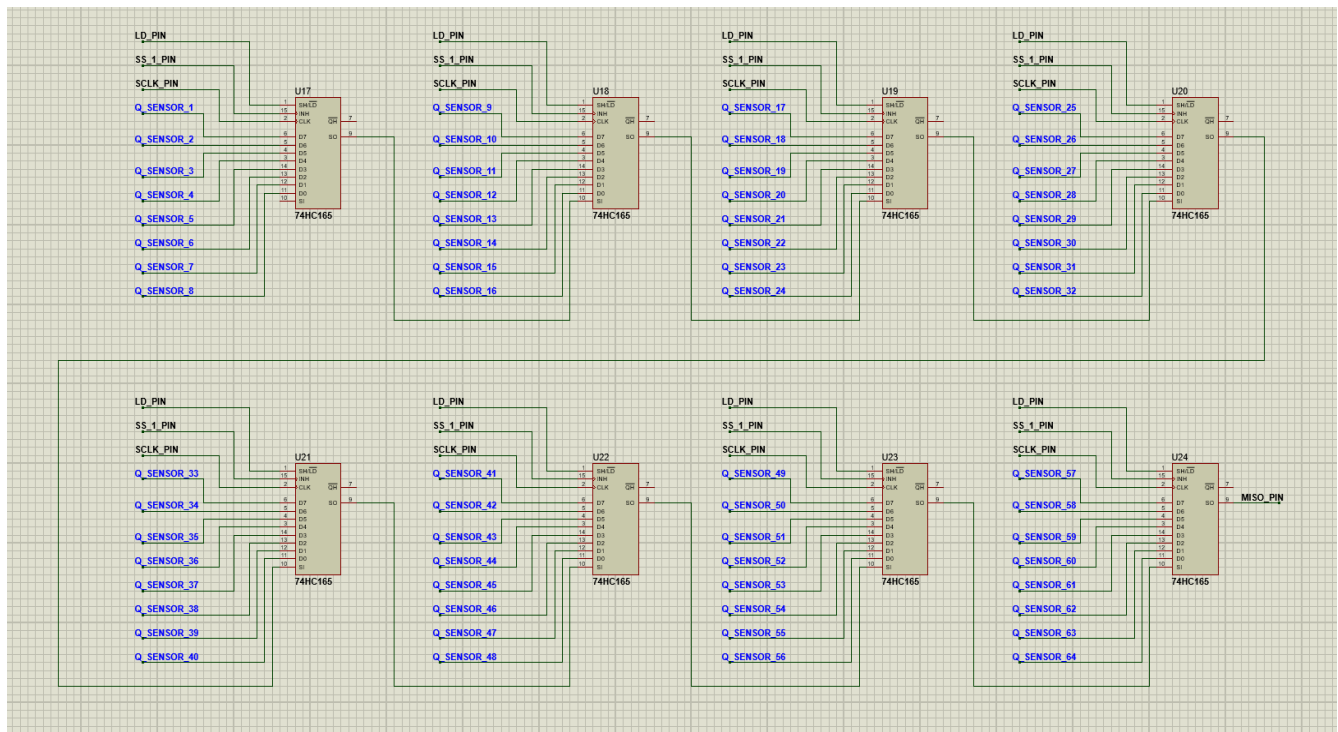

Anexe

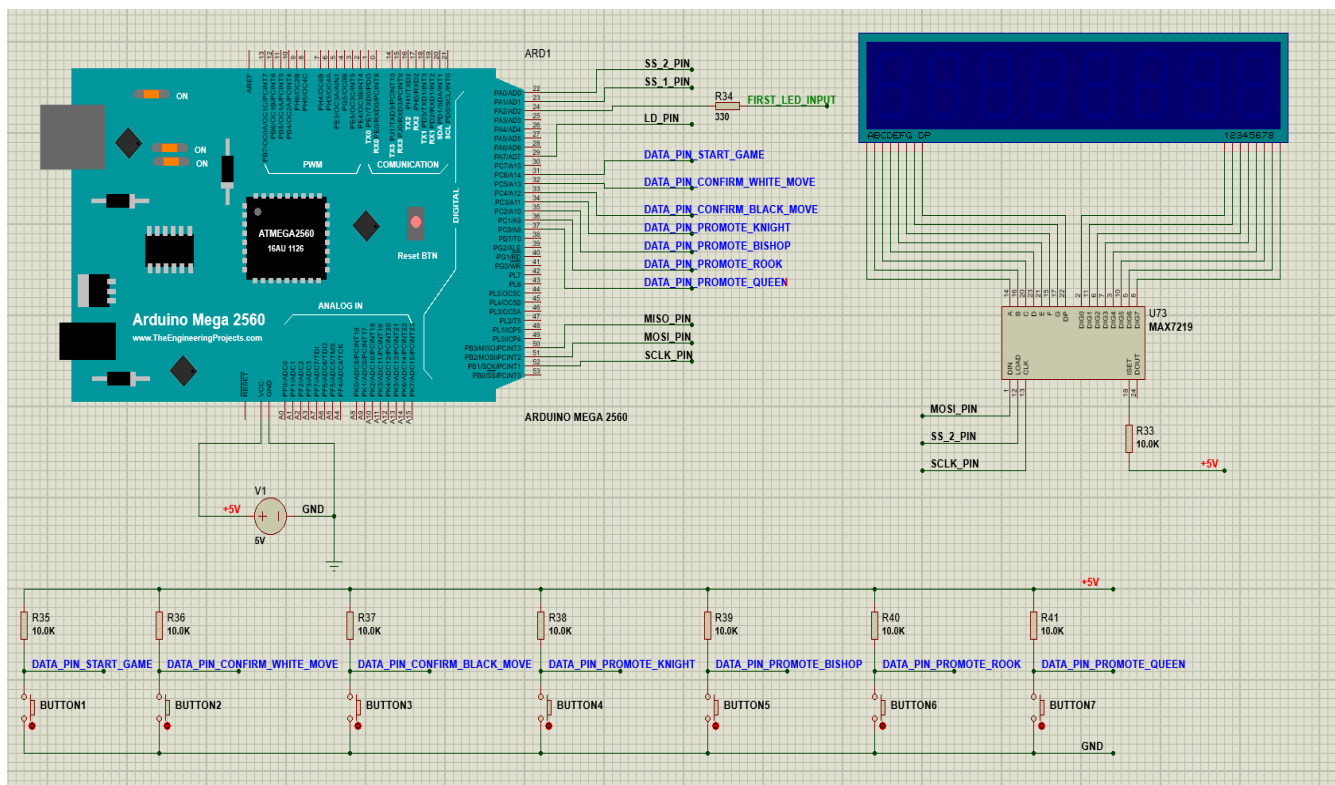
Anexa 1 – Schema hardware a tablei de șah inteligente

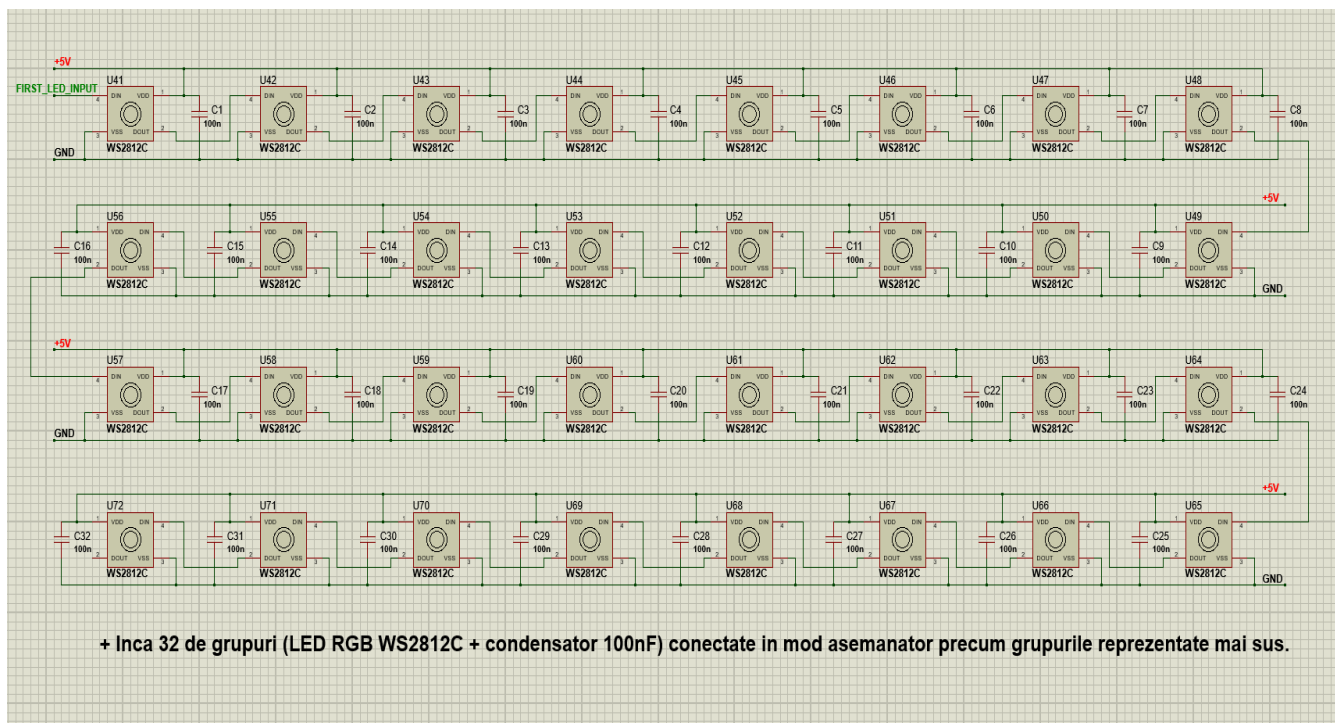
Conectarea celor 64 de senzori TLE4905

Conectarea celor 8 registre de deplasare SN74HC165N

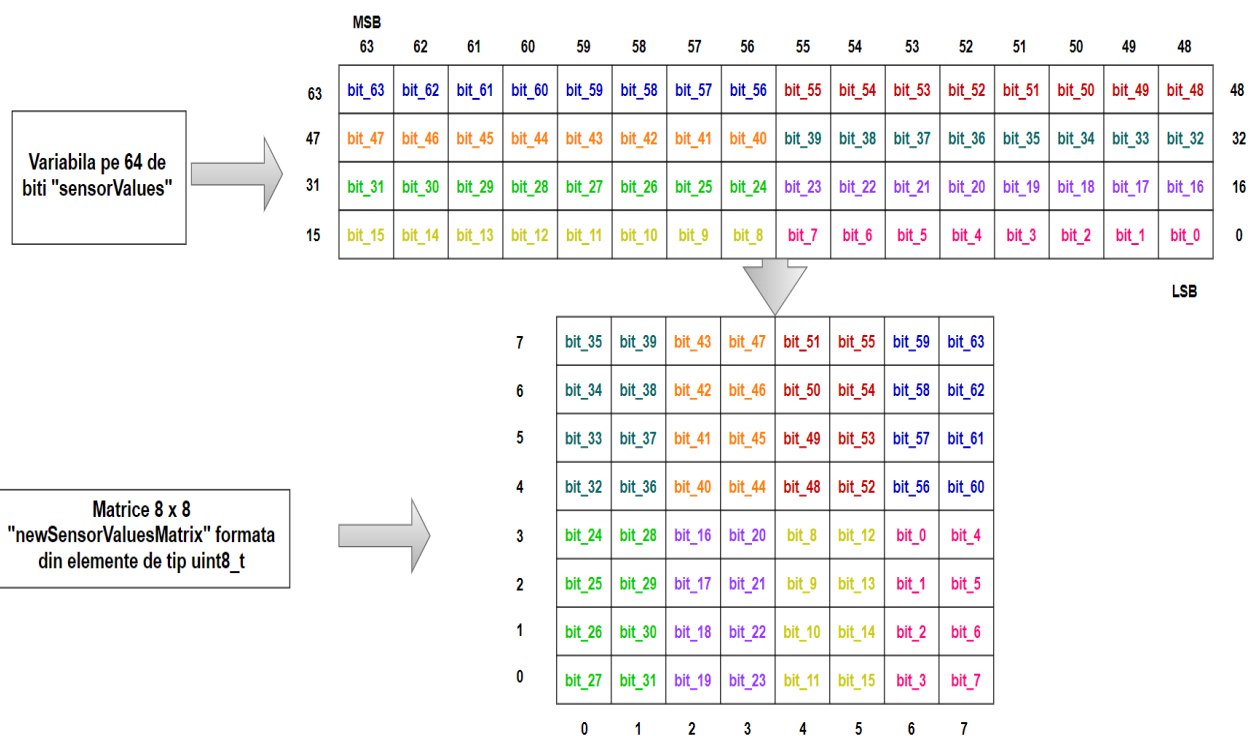

Conectarea plăcii de dezvoltare, a sursei de tensiune, a butoanelor și a afișajului cu șapte segmente

Conectarea celor 64 de LED-uri RGB WS2812C

Anexa 2 – Diagrama de decodare a pozițiilor senzorilor magnetici de pe tabla de șah

Anexa 3 – Funcții pentru implementarea protocolului SPI și configurarea timer-ului

```
/**
 * File name: useful_functions.c
 * File type: source code file (.c)
 */

#include "useful_functions.h"

/*-----*/
/* 2) MAX7219 & 7-segment display - functions (implement SPI protocol): */
/* 2.2) */
void SPI_masterInit(void)
{
    DDR_SPI_extension |= ((1 << DDR_SS_transmit) | (1 << DDR_SS_receive_control)); /* Set
master SS_transmit and SS_receive_control as output */
    DDR_SPI |= ((1 << DDR_SS_receive) | (1 << DDR_SCK) | (1 << DDR_MOSI)); /* Set
SCK and MOSI as output, SS_receive and MISO as input */
    PORT_SPI_extension |= ((1 << PIN_SS_transmit) | (1 << PIN_SS_receive_control)); /*
Disable master SS_transmit and SS_receive_control pins (both active low) */
    SPCR |= (1 << SPE) | (1 << MSTR) | (1 << SPR0); /*
Enable SPI, configure ATmega2560 as master device, set the clock rate at f_sys_ck/16 */
    SPCR |= (1 << CPOL);
    SPCR &= ~(1 << CPHA);
    /* Take data on the rising edge of clk(SPI data format), data order is MSB first */
}

/* 2.3) */
void MAX7219_SPI_masterTransmit(uint8_t address_SPI, uint8_t data_SPI)
{
    PORT_SPI_extension &= ~(1 << PIN_SS_transmit);
    /* Start SPI transmission, master pull SS low */
    SPDR = address_SPI; /* Transmit address
byte */
    while(!(SPSR & (1 << SPIF))); /* Wait for
transmission complete */
    SPDR = data_SPI; /* Transmit data
byte */
    while(!(SPSR & (1 << SPIF))); /* Wait for
transmission complete */
    PORT_SPI_extension |= (1 << PIN_SS_transmit);
    /* End SPI transmission, master pull SS high(other devices can be the master device) */
}
/*-----*/

/*-----*/
/* 3) SN74HC165N Parallel input - serial output (PISO) shift register - data types and functions:
*/
/* 3.4) */
char SN74HC165_SPI_masterReceive(void)
{
    char SPI_data_received;
    PORT_SPI_extension &= ~(1 << PIN_SS_receive_control); /* Start SPI
reception, master pull SS low */
    /* (emulating this command because the slave device does not have a dedicated SPI
interface) */
    SPDR = 0x00; /* Send dummy data
to take the received useful data */
    while(!(SPSR & (1 << SPIF))); /* Wait for
transmission complete */
    SPI_data_received = SPDR; /* Temporary
storage of the received data */
    PORT_SPI_extension |= (1 << PIN_SS_receive_control); /* End SPI
reception, master pull SS high */
    return SPI_data_received; /* Return received
data */
}
```

```

/* 3.5) */
uint64_t SN74HC165_SPI_masterReceive_eightBytes(void)
{
    /* Initialize local variables */
    char receivedByte_SPI = 0x00;
    uint64_t receivedSensorData_SPI = 0x0000000000000000;

    /* Load the eight bytes read from the sensors into the 8 x SN74HC165 shift registers */
    SN74HC165_loadBytes();

    /* Read eight bytes from sensors through SPI and store them in the 64-bit variable
receivedSensorData_SPI. */
    receivedByte_SPI = SN74HC165_SPI_masterReceive(); /* Read the FIRST BYTE */
    receivedSensorData_SPI = (((uint64_t)receivedByte_SPI) << (64 - 8)) |
(receivedSensorData_SPI & 0x00FFFFFFF); /* Apply 0x00FF_FFFF_FFFF_FFFF mask to CLEAR the
FIRST BYTE from receivedSensorData_SPI, replace that byte with receivedByte_SPI */
    _delay_ms(1);

    receivedByte_SPI = SN74HC165_SPI_masterReceive(); /* Read the SECOND BYTE */
    receivedSensorData_SPI = (((uint64_t)receivedByte_SPI) << (64 - 16)) |
(receivedSensorData_SPI & 0xFF0FFFFFFF); /* Apply 0xFF00_FFFF_FFFF_FFFF mask to CLEAR the
SECOND BYTE from receivedSensorData_SPI, replace that byte with receivedByte_SPI */
    _delay_ms(1);

    receivedByte_SPI = SN74HC165_SPI_masterReceive(); /* Read the THIRD BYTE */
    receivedSensorData_SPI = (((uint64_t)receivedByte_SPI) << (64 - 24)) |
(receivedSensorData_SPI & 0xFFFF00FFFFFF); /* Apply 0xFFFF_00FF_FFFF_FFFF mask to CLEAR the
THIRD BYTE from receivedSensorData_SPI, replace that byte with receivedByte_SPI */
    _delay_ms(1);

    receivedByte_SPI = SN74HC165_SPI_masterReceive(); /* Read the FOURTH BYTE */
    receivedSensorData_SPI = (((uint64_t)receivedByte_SPI) << (64 - 32)) |
(receivedSensorData_SPI & 0xFFFFF00FFFFFFF); /* Apply 0xFFFF_FF00_FFFF_FFFF mask to CLEAR the
FOURTH BYTE from receivedSensorData_SPI, replace that byte with receivedByte_SPI */
    _delay_ms(1);

    receivedByte_SPI = SN74HC165_SPI_masterReceive(); /* Read the FIFTH BYTE */
    receivedSensorData_SPI = (((uint64_t)receivedByte_SPI) << (64 - 40)) |
(receivedSensorData_SPI & 0xFFFFFFF00FFFFFFF); /* Apply 0xFFFF_FFFF_00FF_FFFF mask to CLEAR the
FIFTH BYTE from receivedSensorData_SPI, replace that byte with receivedByte_SPI */
    _delay_ms(1);

    receivedByte_SPI = SN74HC165_SPI_masterReceive(); /* Read the SIXTH BYTE */
    receivedSensorData_SPI = (((uint64_t)receivedByte_SPI) << (64 - 48)) |
(receivedSensorData_SPI & 0xFFFFFFF000FFFF); /* Apply 0xFFFF_FFFF_FF00_FFFF mask to CLEAR the
SIXTH BYTE from receivedSensorData_SPI, replace that byte with receivedByte_SPI */
    _delay_ms(1);

    receivedByte_SPI = SN74HC165_SPI_masterReceive(); /* Read the SEVENTH BYTE */
    receivedSensorData_SPI = (((uint64_t)receivedByte_SPI) << (64 - 56)) |
(receivedSensorData_SPI & 0xFFFFFFF00000FF); /* Apply 0xFFFF_FFFF_FFFF_00FF mask to CLEAR the
SEVENTH BYTE from receivedSensorData_SPI, replace that byte with receivedByte_SPI */
    _delay_ms(1);

    receivedByte_SPI = SN74HC165_SPI_masterReceive(); /* Read the EIGHTH BYTE */
    receivedSensorData_SPI = (((uint64_t)receivedByte_SPI) << (64 - 64)) |
(receivedSensorData_SPI & 0xFFFFFFF0000000); /* Apply 0xFFFF_FFFF_FFFF_FF00 mask to CLEAR the
EIGHTH BYTE from receivedSensorData_SPI, replace that byte with receivedByte_SPI */
    _delay_ms(1);

    /* Returns the 64-bit variable that represents the read values from the 64 sensors. */
    return receivedSensorData_SPI;
}

/*-----*/
-----*/

```

```

/*-----*/
-----*/
/* 6) Timer1 and chess clock implementation - data types and functions: */
/* 6.2) */
void ATMEGA2560_TIMER1_init(void)
{
    TCCR1B |= (1 << WGM12); /* Configure timer1 in CTC mode */
    TCCR1B &= ~((1 << CS12) | (1 << CS11) | (1 << CS10)); /* Configure timer1 clock to no
clock source in order to disable timer1 */
    TCNT1 = 0; /* Initialize timer1 register. */
    OCR1A = 19999; /* Configure timer1 output compare match A register with the converted
value */
    TIMSK1 |= (1 << OCIE1A); /* Enable output compare match A interrupt */
}
/* 6.3) */
void ATMEGA2560_TIMER1_start(void)
{
    TCCR1B |= (1 << CS11); /* Configure timer1 with internal clock and prescaler = 8 in order
to enable timer1 */
}
/* 6.4) */
void ATMEGA2560_TIMER1_stop(void)
{
    TCCR1B &= ~((1 << CS12) | (1 << CS11) | (1 << CS10)); /* Configure timer1 clock to no
clock source in order to disable timer1 */
}
/* 6.5) */
void MAX7219_SPI_displayWhiteTime(uint8_t main_global_white_minutes, uint8_t
main_global_white_seconds)
{
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x05, (main_global_white_seconds % 10));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x06, ((main_global_white_seconds / 10) % 10));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x07, (0x80 | (main_global_white_minutes % 10)));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x08, ((main_global_white_minutes / 10) % 10));
}
/* 6.6) */
void MAX7219_SPI_displayBlackTime(uint8_t main_global_black_minutes, uint8_t
main_global_black_seconds)
{
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x01, (main_global_black_seconds % 10));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x02, ((main_global_black_seconds / 10) % 10));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x03, (0x80 | (main_global_black_minutes % 10)));
    MAX7219_SPI_masterTransmit(0x04, ((main_global_black_minutes / 10) % 10));
}
/*-----*/
-----*/

```

Anexa 4 – Funcție pentru aprinderea LED-urilor la ridicarea pionului

```
/**
 * File name: chess_game_rules_functions.c
 * File type: source code file (.c)
 */

/* Functie de detectare (valori stocate in currentPiecePossibleMove si newLedMatrix) a campurilor
posibile pe care poate fi mutat un pion. */
void setLedsForPossibleMovesPawn(uint8_t local_currentPieceMove, uint8_t local_currentPieceRow,
uint8_t local_currentPieceColumn)
{
    if (local_currentPieceMove == WHITE_PAWN)
    {
        if ((local_currentPieceRow >= 1) && (local_currentPieceRow < 7))
        {
            /* Put the white pawn back on its current position.*/

            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow][local_currentPieceColumn] =
103; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow][local_currentPieceColumn];
            newLedMatrix.values[local_currentPieceRow][local_currentPieceColumn] =
103;

            /* Move the white pawn forward with one field.*/
            if ((local_currentPieceRow + 1) < NEWSENSORVALUESMATRIX_NR_ROWS)
            {
                /* Check that no other pieces occupies the front field. */
                if (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn] == NO_PIECE)
                {
                    currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn] = 103; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn];
                    newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn] = 103;
                }
            }

            /* Move the white pawn forward with two fields.*/
            if ((local_currentPieceRow + 2) < NEWSENSORVALUESMATRIX_NR_ROWS)
            {
                /* Check that the pawn is in the starting position. */
                /* Check that no other pieces occupies the front field. */
                if ((local_currentPieceRow == 1) &&
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + 2][local_currentPieceColumn] == NO_PIECE))
                {
                    currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow +
2][local_currentPieceColumn] = 103; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow +
2][local_currentPieceColumn];
                    newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
2][local_currentPieceColumn] = 103;
                }
            }

            /* Captures a black piece on the diagonal on the left side. */
            if (((local_currentPieceRow + 1) < NEWSENSORVALUESMATRIX_NR_ROWS) &&
((local_currentPieceColumn - 1) >= 0))
            {
                if (((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn - 1] >= BLACK_PAWN) &&
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn - 1] <= BLACK_KING)))
                {
                    currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn - 1] = 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn - 1]
                    newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn - 1] = 1;
                }
                else
                {
                    if (((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn - 1] >= WHITE_PAWN) &&
```

```

(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + 1][local_currentPieceColumn - 1] <=
WHITE_QUEEN))
    {
        /* Protects an allied piece. */
        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + 1][local_currentPieceColumn - 1]
= 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow + 1][local_currentPieceColumn - 1]
    }
    else
    {
        if
        (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + 1][local_currentPieceColumn - 1] ==
WHITE_KING)
        {
            /* Do nothing. */
        }
    }
}

/* Captures a black piece on the diagonal on the right side. */
if ((local_currentPieceRow + 1) < NEWSSENSORVALUESMATRIX_NR_ROWS) &&
((local_currentPieceColumn + 1) < NEWSSENSORVALUESMATRIX_NR_COLUMNS))
{
    if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn + 1] >= BLACK_PAWN) &&
        (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn + 1] <= BLACK_KING))
    {
        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn + 1] = 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn + 1]
        newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn + 1] = 1;
    }
    else
    {
        if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn + 1] >= WHITE_PAWN) &&
            (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
1][local_currentPieceColumn + 1] <= WHITE_QUEEN))
        {
            /* Protects an allied piece. */
            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + 1][local_currentPieceColumn + 1]
= 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow + 1][local_currentPieceColumn - 1]
        }
        else
        {
            if
            (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + 1][local_currentPieceColumn + 1] ==
WHITE_KING)
            {
                /* Do nothing. */
            }
        }
    }
}
}
else
{
    /* Case: local_currentPieceMove == BLACK_PAWN. */
    if ((local_currentPieceRow >= 1) && (local_currentPieceRow < 7))
    {
        /* Put the black pawn back on its current position.*/
        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow][local_currentPieceColumn] =
103; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow][local_currentPieceColumn];
    }
}
}

```



```

newLedMatrix.values[local_currentPieceRow][local_currentPieceColumn] = 103;

    /* Move the black pawn forward with one field.*/
    if ((local_currentPieceRow - 1) >= 0)
    {
        /* Check that no other pieces occupies the front field. */
        if (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn] == NO_PIECE)
        {
            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn] = 103;//set newLedMatrix[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn];
            newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn] = 103;
        }
    }

    /* Move the black pawn forward with two fields.*/
    if ((local_currentPieceRow - 2) >= 0)
    {
        /* Check that the pawn is in the starting position. */
        /* Check that no other pieces occupies the front field. */
        if ((local_currentPieceRow == 6) &&
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - 2][local_currentPieceColumn] == NO_PIECE))
        {
            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow -
2][local_currentPieceColumn] = 103;//set newLedMatrix[local_currentPieceRow -
2][local_currentPieceColumn];
            newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
2][local_currentPieceColumn] = 103;
        }
    }

    /* Captures a white piece on the diagonal on the left side. */
    if (((local_currentPieceRow - 1) >= 0) && ((local_currentPieceColumn - 1)
>= 0))
    {
        if (((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn - 1] >= WHITE_PAWN) &&
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn - 1] <= WHITE_KING)))
        {
            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn - 1] = 1;//set newLedMatrix[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn - 1]
            newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn - 1] = 1;
        }
        else
        {
            if (((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn - 1] >= BLACK_PAWN) &&
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn - 1] <= BLACK_QUEEN)))
            {
                /* Protects an allied piece. */

                currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - 1][local_currentPieceColumn - 1]
= 1;//set newLedMatrix[local_currentPieceRow + 1][local_currentPieceColumn - 1]
            }
            else
            {
                if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - 1][local_currentPieceColumn - 1] ==
BLACK_KING)
                {
                    /* Do nothing. */
                }
            }
        }
    }
}

```

```

}

        /* Captures a white piece on the diagonal on the right side. */
        if (((local_currentPieceRow - 1) >= 0) && ((local_currentPieceColumn + 1)
< NEWSSENSORVALUESMATRIX_NR_COLUMNS))
        {
            if (((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn + 1] >= WHITE_PAWN) &&
                (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn + 1] <= WHITE_KING)))
            {
                currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn + 1] = 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn + 1]
                newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn + 1] = 1;
            }
            else
            {
                if (((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn + 1] >= BLACK_PAWN) &&
                    (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
1][local_currentPieceColumn + 1] <= BLACK_QUEEN)))
                {
                    /* Protects an allied piece. */

                    currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - 1][local_currentPieceColumn + 1]
= 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow + 1][local_currentPieceColumn - 1]
                }
                else
                {
                    if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - 1][local_currentPieceColumn + 1] ==
BLACK_KING)
                    {
                        /* Do nothing. */
                    }
                }
            }
        }
    }
}

```

Anexa 5 – Funcție pentru aprinderea LED-urilor la ridicarea nebunului

```
/* Functie de detectare (valori stocate in currentPiecePossibleMove si newLedMatrix) a campurilor
posibile pe care poate fi mutat un nebun. */
void setLedsForPossibleMovesBishop(uint8_t local_currentPieceMove, uint8_t local_currentPieceRow,
uint8_t local_currentPieceColumn)
{
    if ((local_currentPieceMove == WHITE_BISHOP) || (local_currentPieceMove == WHITE_QUEEN))
    {
        for (int8_t i = 0; ((i <= local_currentPieceRow) && (i <=
local_currentPieceColumn)); i++)
        {
            if (i == 0)
            {
                currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] = 103;
                newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] = 103;
            }
            else
            {
                if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] >= BLACK_PAWN) &&
                (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] <= BLACK_KING))
                {
                    currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] = 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i]
                    newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] = 1;
                    if (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] != BLACK_KING) //Check
                    {
                        break;
                    }
                }
                else
                {
                    if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] >= WHITE_PAWN) &&
                    (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] <= WHITE_QUEEN))
                    {
                        /* Protects an allied piece. */
                        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn - i]
= 1;
                        break;
                    }
                    else
                    {
                        if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn - i] ==
WHITE_KING)
                        {
                            /* Do nothing. */
                        }
                        else
                        {
                            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn - i]
= 1;
                            newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] = 1;
                        }
                    }
                }
            }
        }
        for (int8_t i = 0; ((i <= local_currentPieceRow) && (i <
NEWSENSORVALUESMATRIX_NR_COLUMNS - local_currentPieceColumn)); i++)
```

```

{
    if (i == 0)
    {
        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] = 103;
        newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] = 103;
    }
    else
    {
        if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] >= BLACK_PAWN) &&
            (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] <= BLACK_KING))
        {
            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] = 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i]
            newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] = 1;
            if (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] != BLACK_KING) //Check
            {
                break;
            }
        }
        else
        {
            if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] >= WHITE_PAWN) &&
                (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] <= WHITE_QUEEN))
            {
                /* Protects an allied piece. */

                currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i]
= 1;

                break;
            }
            else
            {
                if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i] ==
WHITE_KING)
                {
                    /* Do nothing. */
                }
                else
                {
                    currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i]
= 1;

                    newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] = 1;
                }
            }
        }
    }
}

for (int8_t i = 0; ((i < NEWSSENSORVALUESMATRIX_NR_ROWS - local_currentPieceRow) &&
(i <= local_currentPieceColumn)); i++)
{
    if (i == 0)
    {
        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] = 103;
        newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] = 103;
    }
    else

```

```

{
    if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] >= BLACK_PAWN) &&
        (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] <= BLACK_KING))
    {
        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] = 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i]
        newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] = 1;
        if (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] != BLACK_KING) //Check
        {
            break;
        }
    }
    else
    {
        if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] >= WHITE_PAWN) &&
            (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] <= WHITE_QUEEN))
        {
            /* Protects an allied piece. */

            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i]
= 1;

            break;
        }
        else
        {
            if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i] ==
WHITE_KING)
            {
                /* Do nothing. */
            }
            else
            {
                currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i]
= 1;

                newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] = 1;
            }
        }
    }
}

for (int8_t i = 0; ((i < NEWSSENSORVALUESMATRIX_NR_ROWS - local_currentPieceRow) &&
(i < NEWSSENSORVALUESMATRIX_NR_COLUMNS - local_currentPieceColumn)); i++)
{
    if (i == 0)
    {
        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] = 103;
        newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] = 103;
    }
    else
    {
        if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] >= BLACK_PAWN) &&
            (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] <= BLACK_KING))
        {
            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] = 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i]

```

```

        newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] = 1;
        if (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] != BLACK_KING) //Check
        {
            break;
        }
    }
    else
    {
        if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] >= WHITE_PAWN) &&
            (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] <= WHITE_QUEEN))
        {
            /* Protects an allied piece. */

            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i]
= 1;

            break;
        }
        else
        {
            if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i] ==
WHITE_KING)
            {
                /* Do nothing. */
            }
            else
            {
                currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i]
= 1;

                newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] = 1;
            }
        }
    }
}
else
{
    /* Case: local_currentPieceMove == BLACK_BISHOP or local_currentPieceMove ==
BLACK_QUEEN. */
    if ((local_currentPieceMove == BLACK_BISHOP) || (local_currentPieceMove ==
BLACK_QUEEN))
    {
        for (int8_t i = 0; ((i <= local_currentPieceRow) && (i <=
local_currentPieceColumn)); i++)
        {
            if (i == 0)
            {
                currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] = 103;
                newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] = 103;
            }
            else
            {
                if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] >= WHITE_PAWN) &&
                    (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] <= WHITE_KING))
                {
                    currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn - i]
= 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn - i]
                    newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn - i] = 1;

```

```

                                if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn - i] !=
WHITE_KING) //Check
                                {
                                    break;
                                }
                                else
                                {
                                    if
((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn - i] >=
BLACK_PAWN) &&
BLACK_QUEEN))
                                    {
                                        /* Protects an allied piece. */
currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn - i]
= 1;
                                        break;
                                    }
                                    else
                                    {
                                        if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn - i] ==
BLACK_KING)
                                        {
                                            /* Do nothing. */
                                        }
                                        else
                                        {
currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn - i]
= 1;
newLedMatrix.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn - i] = 1;
                                        }
                                    }
                                }
                                }
                                for (int8_t i = 0; ((i <= local_currentPieceRow) && (i <
NEWSSENSORVALUESMATRIX_NR_COLUMNS - local_currentPieceColumn)); i++)
                                {
                                    if (i == 0)
                                    {
currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] = 103;
newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] = 103;
                                    }
                                    else
                                    {
                                        if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] >= WHITE_PAWN) &&
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] <= WHITE_KING))
                                        {
currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i]
= 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i]
newLedMatrix.values[local_currentPieceRow -
i][local_currentPieceColumn + i] = 1;
                                        if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i] !=
WHITE_KING) //Check
                                        {
                                            break;
                                        }
                                    }
                                }

```

```

}

else
{
    if
    ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i] >=
BLACK_PAWN) &&
    (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i] <=
BLACK_QUEEN))
    {
        /* Protects an allied piece. */

        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i]
= 1;

        break;
    }
    else
    {
        if
        (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i] ==
BLACK_KING)
        {
            /* Do nothing. */
        }
        else
        {

            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i]
= 1;

            newLedMatrix.values[local_currentPieceRow - i][local_currentPieceColumn + i] = 1;
        }
    }
}

for (int8_t i = 0; ((i < NEWSSENSORVALUESMATRIX_NR_ROWS -
local_currentPieceRow) && (i <= local_currentPieceColumn)); i++)
{
    if (i == 0)
    {
        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] = 103;
        newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] = 103;
    }
    else
    {
        if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] >= WHITE_PAWN) &&
        (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] <= WHITE_KING))
        {

            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i]
= 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i]
            newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn - i] = 1;

            if
            (piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i] !=
WHITE_KING) //Check
            {
                break;
            }
        }
        else
        {
            if
            ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i] >=
BLACK_PAWN) &&

```



```

(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i] <=
BLACK_QUEEN))
{
    /* Protects an allied piece. */
    currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i]
= 1;
    break;
}
else
{
    if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i] ==
BLACK_KING)
    {
        /* Do nothing. */
    }
    else
    {
        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i]
= 1;
        newLedMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn - i] = 1;
    }
}
}

for (int8_t i = 0; ((i < NEWSSENSORVALUESMATRIX_NR_ROWS -
local_currentPieceRow) && (i < NEWSSENSORVALUESMATRIX_NR_COLUMNS - local_currentPieceColumn));
i++)
{
    if (i == 0)
    {
        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] = 103;
        newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] = 103;
    }
    else
    {
        if ((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] >= WHITE_PAWN) &&
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] <= WHITE_KING))
        {
            currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i]
= 1; //set newLedMatrix[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i]
newLedMatrix.values[local_currentPieceRow +
i][local_currentPieceColumn + i] = 1;
            if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i] !=
WHITE_KING) //Check
            {
                break;
            }
        }
        else
        {
            if
((piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i] >=
BLACK_PAWN) &&
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i] <=
BLACK_QUEEN))
            {
                /* Protects an allied piece. */

```

```

        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i]
= 1;
                                break;
                                }
                                else
                                {
                                    if
(piecesPositionMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i] ==
BLACK_KING)
                                    {
                                        /* Do nothing. */
                                    }
                                    else
                                    {
                                        currentPiecePossibleMove.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i]
= 1;
                                        newLedMatrix.values[local_currentPieceRow + i][local_currentPieceColumn + i] = 1;
                                    }
                                }
                            }
                        }
                    }
                }
            }
        }
    }
}

```

Anexa 6 – Accesarea codului complet al tablei de șah inteligente

Codul prezentat în cadrul anexelor 3, 4 și 5, precum și cel din capitolul 4 reprezintă fragmente din codul complet al aplicației firmware. Întreaga aplicație cuprinde mai bine de 3500 de linii de cod și ar fi ocupat un număr de aproximativ 100 de pagini în cadrul acestui document. Mai jos se introduce link-ul pentru vizualizarea întregului cod încărcat pe pagina web “Github”:

<https://github.com/VictorMocanu/Tabla-de-sah-inteligenta>